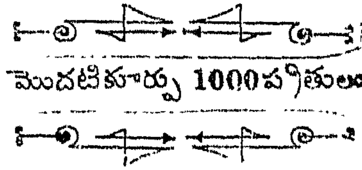
శ్రీ

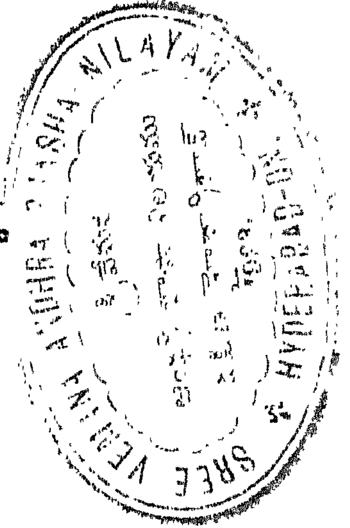
భక్తమణిభూషణము.

గ్రంథకర్త

ఆదిపూడి సోమనాథరావు,

ముద్దుకృష్ణ మొదలివీథి, మైలాపూరు, మదరాసు.





వెల రు 2-0-0.

కాకినాడ,

స్కేప్ అండుకో ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము

1922

All Rights Reserved.

ఓమ్.

అంకితము

సీసపద్యము

పరమేశునాజ్ఞల ♦ భక్తిని దలఁదాల్చి
పాలించుచుండెడు ♦ భక్తులార!
ప్రాణిమాత్రమునకు ♦ భద్రమ్ముఁ గొల్పెడు
పనిఁబూనియుండు కృ ♦ పాళులార!
న్యాయసత్యములఁబో ♦ సలరారుచుండెడు
పూతభావంబొప్ప ♦ పూజ్యులార!
ప్రేమసూత్రముచేతఁ ♦ బృథ్వినిబంధించి
యానందపడెడు మ ♦ హాత్ములార!

గీ. భక్తమణిభూషణంబను ♦ భవ్యకృతిని
దీనినాకాన్కగామీకుఁ ♦ దెచ్చినాఁడ
స్వీకరింపుఁడు పరమ ప ♦ విత్రులార!
మిత్రవరులార! ఈశ్వర ♦ పుత్రులార!

ఆదిపూడి సోమనాథరావు

ధర్మము

గీతమాలిక.

నన్నునమ్మెడువారలు ♦ న్నారుగాన
నన్నృతమునువీడి సత్యమ్మె ♦ యాడుచుందు;
నన్ననుసరించువారలు ♦ న్నారుగాన
విమలతరవర్తనంబున ♦ వెలయుచుందు;
పడవలసియుండు నెన్నియో ♦ పాట్లుగానఁ
దగినయుత్కృష్ట బలమును ♦ దాల్చియుందు;
కడఁగిపోరాడు తరుణముల్ ♦ గలవుగాన
ధైర్యశౌర్యమ్ములనుగల్గి ♦ తనరుచుందు;
వైరులకు దిక్కులేనట్టి ♦ వారలకును
నందఱకుమిత్రుఁడై భువి ♦ నలరుచుందు;
ఇత్తునేకాని యిచ్చిన ♦ దెంచకుందు;
ఎల్ల నాలోపములునాకు ♦ నెఱుకగాన
వినయగుణమును నెప్పుడు ♦ విడువకుందు;
ప్రభునిపైజ్ఞానదృష్టిని ♦ బఱపుచుందు;
నెవ్వగలమాని చిఱునవ్వు ♦ నవ్వుచుందు;
ఇలఁబతితులైనవారల ♦ నెత్తుచుందు;
ఎల్లప్రాణులనరసి ప్రే ♦ మించుచుందు;
ఇదియె నాధర్మమని మది ♦ నెంచుచుందు.



శ్రీ

సర్వహాస్యశతకము.

సీ. శ్రీకరుణాసుధా ♦ సింధువైలోకైక
బంధువై పొల్చునీ ♦ బాంధవమును
నిఖిలభూతగణైక ♦ నేతవై విబుధ సం
త్రాతవైయలరు నీ ♦ ప్రాభవమును
రమణీయభువన ని ♦ ర్మాయివై సంతోష
దాయివైతనరు నీ ♦ సోయగమును
ధార్మికోత్సాహ సం ♦ ధాతవై ఋషులకు
నూఁతవైయొప్పు నీ ♦ యొప్పిదమును

గీ. దలఁచిదర్శించు వేడ్కఁ జి ♦ త్తమునఁ బొదల
శతకమును గాన్కఁ గాఁగొని ♦ సంభ్రమమునఁ
గొల్వవచ్చితిఁ జూపు నీ ♦ చెల్వొకింత!
సకలకల్యాణగుణాఢ్య! ♦ సర్వహాస్య!

సీ. వీనులవిందుగా ♦ వించుగానమునందు
దృష్టిపర్వమొనర్చు ♦ సృష్టియందు
రసనోత్సవముసేయు ♦ నసమానరుచియందు
హితమగు మందమా ♦ రుతమునందు
నాసికానంద సు ♦ వాసనావళియందు
మహిమచేనొప్పు స ♦ న్మానమునందు
వివిధసాంసారిక ♦ విషయసౌఖ్యములందు
విద్యావినోదాది ♦ విధులయందు

గీ. నిన్ననవ్యయు నిఖిలాత్మ ♦ నిర్వికారుఁ
బ్రేమసాగరు యోగీంద్ర ♦ హృద్విహారుఁ
జూచి సంతోషభరమున ♦ జొక్కు టెపుడు ?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. నిగనిగమనిమించు ♦ నీరజారినిగాని
ధగధగ వెలిఁగెడు ♦ తరణిఁగాని
మ్రాఁకులఁగదలించు ♦ మారుతమ్మునుగాని
యడవులఁగాల్చెడు ♦ నగ్నిఁగాని
ధారగాఁగురిసెడు ♦ ధారాధరముఁగాని
యలలచేనుప్పొంగు ♦ జలధిఁగాని
జలజలఁబ్రవహించు ♦ సెలయేఱులనుగాని
తిరముగాఁబొల్చెడు ♦ గిరులఁగాని

గీ. చూచినపుడెల్లవానిలోఁ ♦ జూచునిన్ను
మనములోఁజూచి యానంద ♦ మగ్నుఁడగుచు
నెలయుభాగ్యంబునాకు ల ♦ భించునెపుడు?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 3

సీ. లోకజాలము నెల్ల ♦ వీఁకమైఁ బాల్చుచుఁ
బ్రబలమై మించు నీ ♦ బలమె బలము
అఖిలాండముల నెల్ల ♦ నద్భుతంబుగఁ జేయు
నేర్పరివైన నీ ♦ నేర్పె నేర్పు
పరమాణువాదిగా ♦ బ్రహ్మాండములయందు
నిండియుండెడు నీదు ♦ నింపె నింపు
కోటిసూర్యుల నైన ♦ సాటిసేయఁగలేని
దేదీప్యమానీదు ♦ తేజె తేజు

గీ. పారమే లేని నీదయా ♦ వార్ధి వార్ధి
పాపదావాగ్నిలోఁ బడి ♦ భస్మమైన
మమ్ముఁ బునరుద్ధరించు నీ ♦ మహిమ మహిమ
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సర్వమాన్యశతకము.

సీ. భీష్మప్రతాపుండ ♦ గ్రీష్మభానుండైన
మిడుఁగుఱునీ పేర్మి ♦ కడఁకముందుఁ
బదియాఱుకళలచేఁ ♦ బొదలుచంద్రుఁడైన
నద్దంపుముక్క నీ ♦ యశముముందుఁ
ప్రావృడాగమమందుఁ ♦ బ్రవహించునదులెల్లఁ
దుంపరల్ నీదయా ♦ ధునికిముందు
నేము వాసముచేయు ♦ నీలోకమంతయు
నలుసుగా! నీలోక ♦ ములకుముందు

గీ. నహహా! నీమహిమాదుల ♦ నభినుతింప
నధములకు మాకుఁదరమౌనె ♦ యఖిలయోగి
మండలికిఁగూడ నలవిగా ♦ కుండునపుడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. నీమహామహిమచే ♦ నిఖిలబ్రహ్మాండముల్
దివివిమానములట్లు ♦ తేలుచుండు
నీమహాశక్తిచే ♦ నెఱబొంగరమ్ముల
తీరున గిర గిరఁ ♦ దిరుగుచుండు
నీమహాశాసన ♦ నియతిచే నొండొంటిఁ
దాఁకకతమదారిఁ ♦ దరలుచుండు
నీమహాదీప్తిచే ♦ నిండురసంపు గుం
డులమాడ్కి నిగనిగ ♦ వెలుఁగుచుండు

గీ. నహహా! నీమహిమాదుల ♦ యద్భుతంబు
దలఁచినంతన దేహంబు ♦ పులకరించి
కనులనానందబాష్పముల్ ♦ గ్రమ్ముకొనియె
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. ఏకడఁ జూచిన ♦ నాకడనుండి నీ
కరుణాప్రవర్షంబె ♦ కురియుచుండు
నేవంకఁ జూచిన ♦ నావంకనుండి నీ
వేదనినాదంబె ♦ వెడలుచుండు
నేజాడఁ జూచిన ♦ నాజాడనుండి నీ
తేజోవిలాసంబె ♦ తెరలుచుండు
నేచాయఁ జూచిన ♦ నాచాయనుండి నీ
ఖ్యాతిసుగంధమ్మె ♦ క్రమ్ముచుండు,

గీ. నెచటఁ జూచిన నచ్చట ♦ నింపునింపు
నీప్రభావంపు నిగనిగల్ ♦ నిర్వికార!
దీనమందార! భక్త సు ♦ ధీవిహార!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 7

సీ. త్రిభువనసౌందర్య ♦ విభవంబులో నెల్ల
శృంగారరసమె యు ♦ ప్పొంగుచుండు
ఋతుపరంపరల యా ♦ యితమందు వీక్షింప
వీరమచ్చట వెల్లి ♦ విరియుచుండు
సకలజీవావన ♦ సత్కార్య సరణిలోఁ
పలఁ గరుణారసం ♦ బొలుకుచుండు
స్థూలమహాస్థూల ♦ సూక్ష్మాతిసూక్ష్మంబు
లందునద్భుతమె లో ♦ లాడుచుండు

గీ సర్వరసములునంతటఁ ♦ బర్వియుండుఁ
జూచుటకుబుద్ధిలోపల ♦ సూక్ష్మదృష్టి
కలుగవలెఁగాని సీకటా ♦ క్షంబుచేత
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. భువిధరిత్రీమండలం ♦ బునదృష్టిసారింప
వింత లెంతయుఁగను ♦ విందుసేయు
నాఱునెలల్వగ ♦ లాఱునెలల్ రాత్రి
యగుచుండుఁదలఁచుగా ♦ నంబరమున
బంగారువింటికి ♦ రంగురంగులపట్టు
తెరలువ్రేలాడెను ♦ తెఱఁగుదోఁప
విద్యుత్తరంగాళి ♦ వివిధప్రభలచేతఁ
జిత్రాకృతులఁదాల్చి ♦ చెలఁగుచుండు

గీ. సర్వవస్తు ప్రదర్శన ♦ శాలయైన
సృష్టిలోపల నేమేమి ♦ చిత్రములను
గూర్చినాఁడవో తెలియంగ ♦ నేర్చునెవఁడు?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 9

సీ. నిరుపమసౌందర్య ♦ నిలయమీభువనంబు
భవదీయవరసభా ♦ భవనమయ్య
ఇందువెలుంగు సూ ♦ ర్యాంశులు మహనీయ
భాసమానములు దీ ♦ పంబులయ్య
పవమానుఁడెప్పుడు ♦ పట్టినవీవనల్
విసువకవిచెడు ♦ భృత్యుఁడయ్య
కోకిలాముఖపక్షి ♦ కూజితమ్ములు సుధా
మాధురీగాన వి ♦ నోదమయ్య

గీ. వందిమాగధపాఠక ♦ వాంశికాదు
లరయ నీభక్తులనుట స ♦ త్యార్థమయ్య
ప్రభువు నీవయ్య మేము నీ ♦ ప్రజలమయ్య
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 10

సీ. లోకజాలములెల్ల ♦ నీకుక్షిలోపల
నొకమూలనవలీల ♦ నొదిగియుండు
నణువణువందున ♦ నత్యద్భుతంబుగా
నీకనుల్ నీచెవుల్ ♦ నిండియుండు
నఖిలాండములయందు ♦ నిండిన నీరూపు
నెలమిభక్తునిమది ♦ నిమిడియుండు
నంతటనీవ్యాప్తి ♦ యలరుచునుండియు
నజ్ఞానికనులకు ♦ నందకుండుఁ

గీ. జిత్రచారిత్రుఁడప్రసన్న ♦ చిత్స్వరూపాత!
రూపరసగంధనిర్మాత! ♦ రూపరహిత!
మాతలకునెల్లనీవె ప్ర ♦ ఖ్యాతమాత!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 11

సీ. దివివెల్గునక్షత్ర ♦ దీపమాలికలచే
నీజయోత్సవమును ♦ నిశలు సల్పుఁ
బూర్వాద్రిపైనుండి ♦ బోరునఁ జాటునీ
చండశాసనము సూ ♦ ర్యుండు దినము
నీయశోమృతమును ♦ నించిచందురులోన
నిలువక కాలమ్ము ♦ కొలుచుచుండు
నిర్నిద్రవైభూత ♦ నిచయంబు నిరతంబుఁ
బ్రకటించుచుండు నీ ♦ ప్రాభవంబు

గీ. విశ్వమంతయు నీసేవ ♦ విరతిలేక
యిట్లు సలుపుచునుండియు ♦ నెఱుఁగకుండుఁ
దెలిసినిను భక్తుఁడొక్కఁడే ♦ కొలుచుచుండు
సకలకల్యాణగుణధన్య ! సర్వమాన్య! 12

సీ. గర్భమ్మునను దాల్చి ♦ కనిపెంచి కాపాడు
తల్లినిచ్చెడు నట్టి ♦ తల్లి వీవు
తల్లిని బిల్లలఁ ♦ దద్దయుఁ బోషించు
తండ్రినొసంగెడు ♦ తండ్రి వీవు
తల్లులఁ బిల్లలఁ ♦ దండ్రులరక్షించు
ప్రభువుఁ బ్రసాదించు ♦ ప్రభుఁడ వీవు
వీరలందఱిలోన ♦ వీడని యన్యోన్య
మునుగూర్చునట్టి యా ♦ పుత్రుఁడవీవు
గీ. అజ్ఞులను దజ్ఞులుగఁ జేయు ♦ ప్రాజ్ఞుఁడీవు
భక్తిచే మమ్ముబంధించు ♦ బంధువీవు
వావివరుసలఁ జిక్కని ♦ వాఁడవీవు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 13

సీ. హృదయాంబుజాతంబు ♦ పొదలింపఁ గాన్పించి
ప్రభలనీనెడుచిత్ర ♦ భానుఁడీవు
మానసమానస ♦ మండనంబుగఁ దేలి
యాడుచుండెడు రాజ ♦ హంసమీవు
చిత్తసింహాసనం ♦ బుత్తమోత్తమముగా
వింపనారోహించు ♦ విభుఁడవీవు
స్వాంతతాపమ్ములు ♦ సాంతమ్ముశాంతింపఁ
గరుణనేవర్షించు ♦ ఘనుఁడవీవు

గీ. నామనోరథరథమును ♦ నడుపునట్టి
సారథివినీవు సర్వసం ♦ సారమునకు
సారమేగాక భక్తాను ♦ సారివీవు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 14

సీ. కరుణాత్ములకు నీవు ♦ కరుణాస్వరూపివై

క్రూరులకును మహా ♦ క్రూరుఁడగుచు

న్యాయవాదులకీవు ♦ న్యాయస్వరూపివై

యన్యాయపరులకు ♦ యముఁడవగుచు

నీతిమంతులకీవు ♦ నిర్మలమూర్తివై

దుర్నీతిపరులకు ♦ దూరుఁడగుచు

ధర్మాత్ములకునెల్ల ♦ ధర్మస్వరూపివై

ధర్మహీనులకు ని ♦ ర్దయుఁడవగుచు

గీ. దుఃఖములచేతఁ దూలించి ♦ దోషములను

దుష్టులను శిష్టులుగమార్చి ♦ శిష్టవరుల

రక్షణముసేయుచున్నావు ♦ రక్తిమీఱ

సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 15

సీ. వింతగా స్వాంతముల్ ♦ వీక్షించునీవెహో
వేయికన్నులవాఁడు ♦ విశ్వవేద్య!
పాపాటవులనెల్ల ♦ భస్మంబుచేసెడు
నీవెహో కాలాగ్ని ♦ నిష్కళంక!
సంతాపములనెల్లఁ ♦ జల్లార్చు నీవెహో
పర్జన్యమూర్తివి ♦ పరమపురుష!
భక్తిఁజిత్తంబులఁ ♦ బ్రజ్వరిల్లఁగఁజేయు
నీవెహోయనిలంబు ♦ దేవదేవ!

గీ. నీస్వరూపంబులోపల ♦ నిఖిలమైన
భూతగణముల గుణములు ♦ పొలుచుచుండు
నన్నిటికి నీవెయాధార ♦ మగుటఁదండ్రి!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 14

సీ. మతిగ్రహింపఁగలేని ♦ యతివేగమునఁదమ
గతులుదప్పకపాఱు ♦ గ్రహములట్లు
పొర్లకవడిఁబాఱు ♦ పొగబండ్ల నిర్మించు
శక్తినిచ్చినది నీ ♦ శక్తిగాదె?
కుందకడిందక ♦ కొల్లగాభూమిపైఁ
గాంతులఁజిమ్ము భా ♦ స్కరునికరణి
వెలుఁగువిద్యుద్దీప ♦ ములవెలిఁగించెడు
మహిమఁగొల్పినది నీ ♦ మహిమగాదె?

గీ. సకలమునునీవు సృజియించు ♦ సరణిదోఁప
యంత్రములనెల్ల నొసరించు ♦ నట్టిబుద్ధిఁ
బుడమిఁబొడమించినది భవ ♦ ద్బుద్ధిగాదె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 17

సీ. అఖిలభూతములపై ♦ నాజ్ఞ చెల్లించెడు
శక్తికల్గుట దేని ♦ శక్తివలన
నడవిమెకంబుల ♦ నతిసాధువులఁ జేయు
శక్తికల్గుట దేని ♦ యుక్తివలనఁ
బినజాతివారలు ♦ పెనుజాతివారిపై
బలముఁజూపుట దేని ♦ బలమువలనఁ
జిక్కనినినుఁబట్టి ♦ చిత్తంబులోఁగట్టు
మహిమ గల్గుట దేని ♦ మహిమవలన

గీ. నట్టిపరమాద్భుతంబైన ♦ యమలబుద్ధిఁ
గరుణనీవు ప్రసాదించు ♦ కతనఁగాదె
యల్పులయ్యును నరులిల ♦ నధికులౌట?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 18

సీ. అత్యద్భుతంబులౌ ♦ నఖిలబ్రహ్మాండముల్
జీవాణుకోట్లని ♦ చెప్పువారు
విశ్వమంతయు మహా ♦ విద్యుత్తరంగాళి
విలసనంబని నొక్కి ♦ తెలుపువారు
లోకజాలము లెల్ల ♦ నేకరసంబైన
ప్రకృతిజాలంబని ♦ పలుకువారు
పరమాణువతిసూక్ష్మ ♦ తరమైన యొకవింత
గ్రహమండలంబని ♦ కలుపువారు

గీ. అప్రమేయుండవగు నిన్ను ♦ నరయనెంచి
ప్రబలమౌబుద్ధి బలమునఁ ♦ బరుగులెత్తి
యలసినిలిచిన వారలో ♦ యనుఁగుఁదండ్రి!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 19

సీ. భవదీయమహిమంబు ♦ ప్రకృతిసౌందర్యంబు
నందుఁగొందఱుగాంచి ♦ యలరుచుండ్రు
కొందఱుహృదయార ♦ విందమ్ములోనినుఁ
గనిహర్షమగ్నులై ♦ క్రాలుచుండ్రు
తమజీవితములోన ♦ దర్శించినినుఁగొంద
ఱానందపరవశు ♦ లగుచునుండ్రు
వివిధమానవజాతి ♦ వృత్తమ్ములనునినుఁ
బొడఁగాంచి కొందఱు ♦ పొంగుచుండ్రు

గీ. సర్వమున నిన్నుఁగనుఁగొని ♦ సంభ్రమమున
నద్భుతంబుగనీయాజ్ఞ ♦ లనవరతము
సలుపుచుందురుకొందఱు ♦ జగతిలోన
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య. 20

సీ. ఇచ్చిన దెంచక ♦ యియ్యనిదానికై
నిందించువారలు ♦ కొందఱుందు
ఇచ్చిన దెంచుచు ♦ నియ్యనిదానికై
కోపించువారలు ♦ కొందఱుందు
ఇచ్చినదానికే ♦ యెంతయు నుప్పొంగి
కొనియాడువారలు ♦ కొందఱుందు
ఇచ్చిననేమి నీ ♦ వియ్యకుండిననేమి
కూర్మినిన్ గొల్చుచుఁ ♦ గొందఱుందు

గీ. అందఱకు నెల్లవిధముల ♦ నాప్తుఁడగుచు
నిచ్చుచుందువు మితమును ♦ హితమునెఱిఁగి
నీవెమాకెన్న నిజమైన ♦ స్నేహితుఁడవు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 21

సీ. ఎవరెఱుంగఁగరాని ♦ యేకాంతమునమండి
యొంతయునెలమి వీ ♦ క్షింతువనుచు
వీక్షించి దుష్టుని ♦ విపరీతచర్యల
కెంతయుఁ గనలి శి ♦ క్షింతువనుచు
శిక్షించి పరిశుద్ధ ♦ చిత్తునిగాఁజేసి
వింతగామఱి పరీ ♦ క్షింతువనుచు
నాపరీక్షనుదేఱి ♦ నచల భక్తికిమెచ్చి
చింతలఁదీర్చి ర ♦ క్షింతువనుచు

గీ. రక్షణము సేసిమోక్షసా ♦ మ్రాజ్యమునకుఁ
బట్టభద్రు నొనర్చిచే ♦ పట్టుదనుచుఁ
బలుకుచుందురు నిన్నుఁగన్న ♦ భక్తవరులు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 22

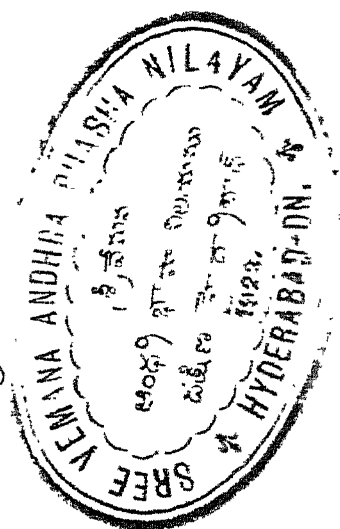
సీ. భూరిసారమ్ములఁ ♦ బొల్చు ప్రోవులుగాని
కొండలు గుండుల ♦ పిండుగాదు
జీవనాధారమై ♦ చెల్లుధారలుగాని
వృష్టి శీకరముల ♦ వితతిగాదు
ప్రాణి సంత్రాణైక ♦ ప్రబల తేజముగాని
రవికిరణమ్ముల ♦ రాజిగాదు
భవదీయశక్తి ప్ర ♦ భాపుంజములుగాని
బ్రహ్మాండములు భూత ♦ పాళిగాదు

గీ. హృదయమిది నిన్నవీక్షింప ♦ నిచ్ఛయించు
జ్ఞానులకు సూక్ష్మదర్శినీ ♦ నామయంత్ర
రాజమే కాని మాంసంపు ♦ రాశికాదు
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 23

సీ. రాళ్లలోపల గొప్ప ♦ రత్నమ్ములను బెట్టి
మళ్లలోనగులాబి ♦ పువ్వుఁ బెట్టి
యుగ్రాటవులలోన ♦ నోషధులను బెట్టి
యంబుధిలోనము ♦ త్యములఁ బెట్టి
బలుచిక్కు కప్పులో ♦ పలఁగొబ్బెరను బెట్టి
కష్టమ్ములోన సు ♦ ఖమ్ముఁ బెట్టి
యురుమరుభూమిలో ♦ మదకస్థలిని బెట్టి
విషములో నమృతమ్ము ♦ వింతఁ బెట్టి

గీ. కావకు పరమాణువులవట్టి ♦ కుప్పమైన
యీశరీరంబులోపల ♦ నెలమినిమ్ము
వీక్షణము సేయు సచ్ఛక్తిఁ ♦ బెట్టినావు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. దృష్టిసారించినీ ♦ సృష్టిచిత్రమ్ములఁ
గాంచిమెచ్చని యట్టి ♦ కనులవేల ?
విశ్వమంతటనుండి ♦ వీతెంచు వేదముల్
వినిసంతసింపని ♦ వీనులేల ?
నిర్మలమైనట్టి ♦ నీగుణరాజిని
వర్ణించిపాడని ♦ వక్త్రమేల ?
దీనులయాపదల్ ♦ దీర్పవెచ్చింపని
విరివిగాఁగూర్చిన ♦ సిరులవేల?



గీ. పరమసౌజన్యనిధివైన ♦ పరమపురుష !
నీవొసంగిన వన్నియు ♦ నీదునాజ్ఞ
జరపఁగానీనియానీచు ♦ జన్మమేల ?
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య ! 25

సీ. అఖిలాండములనిండి ♦ యలరుచుండెడునీకు
నాలయంబునుగట్టఁ ♦ జాలు నెవఁడు ?
గణనకుమీఱినస ♦ ద్గుణములుగలనీకు
సరియైనపేర్వెట్టఁ ♦ జాలు నెవఁడు ?
ఆద్యంతములు లేని ♦ యపరిమేయునినిన్ను
సాంతంబుగాఁజూడఁ ♦ జాలు నెవఁడు ?
ఆత్మకునాత్మవై ♦ యతిసూక్ష్మవస్తువై
కాలికిఁ బట్టంగఁ ♦ జాలు నెవఁడు ?

గీ. పరమయోగీంద్ర మానస ♦ పద్మములను
వేవెలుంగుల వెలిఁగించు ♦ విభునినిన్ను
సర్వశక్తుని వర్ణింపఁ ♦ జాలు నెవఁడు?
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య ! 26

సీ. విశ్వేశ్వరుండవై ♦ వెలయునీవువసించు
నఖిలాండములు వార ♦ ణాసిమాకుఁ
బతితపావనకార్య ♦ బద్ధమౌనీదయా
వాహినిగంగాభ ♦ వానిమాకుఁ
జాంచల్యరహితమై ♦ సద్భక్తిఁబొల్చునీ
గూర్చుచిత్తమెపంచ ♦ క్రోశిమాకుఁ
బ్రాణిమాత్రమునకు ♦ భద్రమేకోరుచుఁ
గావించుపనులు నీ ♦ సేవమాకు

గీ. మూఢవిశ్వాసములఁ గట్టి ♦ మూలఁబెట్టి
నిన్ను నిరతంబు హృదయసా ♦ న్నిధ్యమందు
మోదమునఁజూచి పొంగుటే ♦ ముక్తిమాకు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 27

సీ. ఓడలనా వశపరంగి ♦ ఏసునినామంబు
చక్రవర్తులకు సం ♦ స్తవ్యమయ్యె [1]
నేకములైన నోడిగిన ♦ యొక కొన్ని దీవులు
దేశము స్తమింపని ♦ రాజ్యమయ్యె [2]
మొనమొన్నటఱకుఁ దూ ♦ ర్పునఁ బేరు లేనిది
హెచ్చి పేర్చినదాని ♦ మచ్చుమాపె [3]
నెట్టికే మో లేని ♦ సన్నని యొక యేఱు
వెనుబట్టణము మ్రింగి ♦ పేరుఁగాంచె [4]

గీ. నీదయాపూరవైద్ధాని ♦ మీఁదఁ బాఱుఁ
నెన్నదయ్యేను నదిచాలఁ ♦ జెన్ను మీఱు
నెన్న నాకీర్తియంతయు ♦ నిన్నె చేరు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 28

---

1 క్రీస్తు 2 ఇంగ్లాండు రాజ్యము 3 జపాను 4 మూసావది.

సీ. నీకటాక్షము జాఱ ♦ నిముసంబులోపల
బ్రహ్మాండములు భస్మ ♦ రాసులౌను
నీకటాక్షముఁ జేర ♦ నిమిషార్ధమున భస్మ
రాసులు బ్రహ్మాండ ♦ రాసులౌను
నీవు చేవీడిన ♦ నిర్జరేంద్రుండైన
క్షణములోపలఁగ్రింద ♦ జాఱిపడును
నీవుచేపట్టిన ♦ నీచుఁడైనను దక్ష
ణంబున సామ్రాజ్య ♦ నాథుఁడౌను

గీ. నిగ్రహానుగ్రహంబుల ♦ నిరుపమాన
శక్తియుక్తుండవగుటను ♦ సర్వశక్తి
మంతుఁడందురు నిన్ను స ♦ మస్తజనులు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 29

సీ. కన్నులారా! మీరు ♦ కరుణాస్వరూపునిఁ
కనుఁగొన పాయంబు ♦ గండు! రండు!
చెవులారా! మీరు ♦ విభునిశాసనముల
నెలమినాలింపఁగ ♦ నిండు! లెండు!
చేతులారా! మీరు ♦ చిత్తాబ్జమిత్రునిఁ
దవిలిసేవింప సి ♦ ద్ధంబుగండు!
హృదయమా! నాథుఁడు ♦ ముదముతోనీలోనఁ
గనఁబడనున్నాఁడు ♦ గదలకుండు

గీ. మనుచుఁ బరివారములకెల్ల ♦ నాజ్ఞయొసఁగి
వేడ్కతోనిన్ను వీక్షింప ♦ వేచియుండు
భక్తునకుఁ దక్షణముతోఁచు ♦ ప్రభుఁడవీవు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 30

సీ. దోషసైన్యంబులఁ ♦ దూలిపోనేయ 'ఫి
రంగి' యాభక్తితె ♦ అంగుసుమ్ము
పాపనౌకావళిఁ ♦ బ్రిద్దలుగొట్టంగ
బలమైన 'టార్పెడో' భక్తిసుమ్ము
అఘురణపోతమ్ము ♦ నద్భుతంబుగముంపఁ
బ్రిబలమౌ 'సబ్ మెరైన్' ♦ భక్తిసుమ్ము
భవప్రపంచమ్ముల ♦ భస్మమ్ముగావింపఁ
బాశుపతాస్త్రమ్ము ♦ భక్తిసుమ్ము

గీ. సకలసంసార సాగర ♦ సన్నిబద్ధ
జాలములనెల్లఁ దెగఁద్రుంపఁ ♦ జాలి మోక్ష
వప్రిమునుగూర్చు సేనాని ♦ భక్తిసుమ్ము
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 31

సీ. ధారాళమౌ దయా ♦ సారమ్ము లేనట్టి
హృదయమ్ము మకరంద ♦ హీనసుమము
విద్యావిహీనుని ♦ విఫలమౌ జన్మమ్ము
వెలుతురు లేనట్టి ♦ విడిదినుమ్ము
సుగుణసంపద లేని ♦ సుదతిచక్కదనమ్ము
తంతులు లేనిసి ♦ తారువినుము
నీతి లేనట్టి దు ♦ ర్జాతి కవిత్వమ్ము
మానమ్ము లేని యా ♦ సానిసొమ్ము

గీ. పరమపావనమైనట్టి ♦ భక్తి లేని
వాఁడు తల లేని మొండెమ్ము ♦ వానికంటె
నధముఁడెవ్వాఁడు కరుణాసు ♦ ధాబ్ధి! చెపుమ
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 32

సీ. పట్టెడన్నముపెట్టు ♦ పతికిఁ బ్రాణంబైన
నెమ్మినొసంగు శ్వా ♦ నమ్ము మేలు
పచ్చికమెసవియా ♦ ప్యాయమానంబుగా
నమృతంబు పిదికెడు ♦ నావు మేలు
ఇంతనీరముఁగొని ♦ యెంతయుమధురజ
లమ్మిచ్చునారి కే ♦ ళమ్ము మేలు
జలమిడువారికి ♦ ఫలములే కాకుండ
కాయమేయొప్పించు ♦ కదళి మేలు

గీ. నీదయావృష్టిచేతను ♦ నెగడుచుండి
హృదయకుసుమంబునీకు న ♦ ర్పింపకుండు
కూళనరపశువునకంటెఁ ♦ గోటిరెట్లు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! ౭౭

సీ. తనశిక్షాపమున సం ♦ తప్తంబులైనను
దమశిష్యవరులకు ♦ దయనొసంగు
నిర్వ్యరాశ్యచే ♦ అవ్విన సహించుచి
హస్తస్థలంబులఁ ♦ బ్రతిగఁ బెట్టుఁ
దలమీఁదికెక్కి నృ ♦ త్యములు సల్పుచునట్టి
పాపికోటులకును ♦ వాసమిచ్చు
నరకీస్త్రై చెడువారి ♦ కొఱకును సౌఖ్యముల్
దొరకొనఁ జేయుచు ♦ మఱచికీడు

గీ. నాథ! తమజీవితములోన ♦ నమలమైన
ధర్మమే బోధ సేయునీ ♦ తరులుగూడఁ
బరితపించుఁగొల్చునాభక్త ♦ వరునిఁబోలి
సకలకల్యాణ గుణాధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 34

సీ. పురుషరత్నముఁగాంచి ♦ పొంగునువంశమ్ము
పరిజలసేమముఁగని ♦ పరిభువుపొంగుఁ
దఱిఁదగువర్షంబు ♦ గురియఁగాఁ బుష్పొంగుఁ
బెన్నిధిఁగాంచినఁ ♦ బేదపొంగుఁ
బతియాదరించిన ♦ సతికడునుప్పొంగు
దానపాత్రునకిచ్చి ♦ దాతపొంగుఁ
దనయుఁడుఘనుఁడైనఁ ♦ దండ్రితానుప్పొంగు
జయమందశూరుఁడు ♦ చాలఁబొంగు

గీ. నిఖలభూతగణంబుల ♦ నిండియుండు
నిన్నుఁజూచినయపుడెల్ల ♦ నీదుభక్తుఁ
డెంతయునుబొంగుఁజెప్పఁగా ♦ నంతపోడప
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 35

సీ. తులలేనిసిరులచేఁ ♦ దులఁదూఁగువాఁడైన
సంతానసిద్ధినుం ♦ డగుచుఁబోవు
రాజులలో నెల్ల ♦ రాజాధిరాజైనఁ
దుదకురాష్ట్రము లెల్ల ♦ వదలిపోవు
బలవంతులకు నెల్ల ♦ బలవంతుఁడైనను
గడకునాబలముఁగో ♦ ల్పడుచుఁబోవు
రూపవంతుల కెల్ల ♦ రూపవంతుండైనఁ
జివరకురూపఱి ♦ చిన్నవోవు

గీ. నిన్నుయనుగ్గఁగొనకున ♦ వెల్లఁబోవు
నీకుభక్తియెనిరతంబు ♦ నిలిచిపోవు
దానినార్జింపసుఖములు ♦ దఱుఁగఁబోవు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 36

సీ. అసహాయశూరున ♦ కవ్యాజకరుణయే
యందమైయొప్పియా ♦ నందమిచ్చుఁ
బండితోత్తమునకు ♦ భవ్యమౌవినయమే
గౌరవంబునుగూర్చి ♦ కలిమిఁదెచ్చు
విజ్ఞానజలధికి ♦ విమలవివేకమే
సద్భూషణంబయి ♦ శాంతిఁగూర్చు
ధనవంతునకుమహా ♦ దానవైదగ్ధ్యమే
క్షీణింపఁబోనిస ♦ త్కీర్తినించు

గీ. నిశ్చలంబైననీభక్తి ♦ నిజముగాను
గలిగెనేనందఱకునలం ♦ కారమగుచుఁ
బొల్చుసంతోషవార్ధిలో ♦ ముంచితేల్చు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 37

సీ. ఘనమునసద్గుణ ♦ గణములు మొలకెత్త
నదివసంతంబని ♦ యలరుచుండుఁ
బాపజాలమ్ములు ♦ పరితాపములనింక
నది గ్రీష్మఋతువని ♦ యభినుతించు
స్వాంతంబుకరుణాప్ర ♦ వాహంబుతోనిండ
వర్షకాలంబని ♦ హర్షమొందు
భావానసత్కీర్తి ♦ పర్వవెన్నెలఁగాయ
శరదాగమంబని ♦ సంతసించు

గీ. నఘమువణఁకును గొల్పహి ♦ మార్తియుంచు
దోషములురాలశిశిరముఁ ♦ దోఁచెనంచు
నుబ్బుచుండునుసద్భక్తుఁ ♦ డబ్బురముగ
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 38

సీ. పరమేశనీభక్తి ♦ వరవిమానం బెక్కి
చూడ్కికింపొందుగాఁ ♦ జూచునపుడు
జలధులన్నియునొక్క ♦ జలజాకరముగాఁగ
భూమియంతయుఁదమ్మి ♦ పూవుగాఁగ
వివిధదేశమ్ములు ♦ వెలయు రేకులుగాఁగ
వనపంక్తి కేసర ♦ పాళిగాఁగఁ
బ్రవహించునదులుమ ♦ రందధారలుగాఁగ
శైలజాలముషట్ప ♦ దాళిగాఁగఁ

గీ. దోఁచ నానందమున నేమి ♦ దోఁచకుండ
మఱచిపోవునుదనుబాను ♦ నురుసమాధి
యుక్తుఁడై భవదీయస ♦ ద్భక్తవరుఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 39

సీ. జగములవెలిఁగించు ♦ గగనభాస్వన్మణి
యుడుప్రతేకనశించు ♦ నొక్కనాఁడు
వారివాహములకు ♦ నీరమ్ములొసఁగెడు
నదములన్నియునింకు ♦ నొక్కనాఁడు
జీవనాధారమై ♦ చెల్లుసమీరమ్ము
లులిప్రదక్కయడఁగు ♦ నొక్కనాఁడు
గ్రహములుదనయుప ♦ గ్రహములుఁగూడ
నొప్పుజీర్ణమాన్యమా ♦ నొక్కనాఁడు

గీ. కానిభవదీయభక్తహృ ♦ త్కమలమందు
నందముగఁబొంగిపొరలునా ♦ నందమెందుఁ
గుందుపడిందులఁబొందదా ♦ నందకంద !
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 40

సీ. కవులలో భయుం ♦ కరములెంతయులలోఁ
జెలిలోనఁ బురినిగ ♦ చ్ఛేదినున్న
శాలలోఁ బుస్తక ♦ శాలలో వరకళా
శాలలో ననవాథ ♦ శాలనున్న
సుతులలో బాంధవ ♦ పితతిలోఁ దనమన్నే
హితులలోఁ దక్కుసం ♦ గతులనున్న
నరులలో సజ్జన ♦ వరులలో గురులలోఁ
బరులలో నిజ కార్య ♦ పరతనున్న

గీ. నెచటనున్ననుసీ భక్తుఁ ♦ డేకమతిని
జాతిమత భేదములమాని ♦ సర్వసమతఁ
బరులకుపకార మొనరించు ♦ పనులె చేయు
సకలకల్యాణగుణాధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 41

[illegible] ♦ జక్కఁగాధరియించి
[illegible] ♦ సంఘటించి
[illegible] ♦ బడిలమ్ముగాఁబట్టి
[illegible] ♦ సరిగఁదాల్చి
[illegible] ♦ దగుసంధిఁగైపంచి
[illegible] ♦ విద్యనునిచి
[illegible] ♦ [illegible]పలబంధించి
[illegible] ♦ టార్పనెంచి
[illegible] ♦ రక్తిఁగాంచి
[illegible] ♦ ద్ధంబుసేయ
[illegible] ♦ జెనకఁదరమె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. దుఃఖముల్ కొండలై ♦ ద్రొక్కివచ్చునుగాక
చింతలు చిఱుతలై ♦ చీల్చుఁగాక
శోకముల్ వార్ధులై ♦ చుట్టిముంచునుగాక
యర్చులై తాపమ్ము ♦ లేర్చుఁగాక
బాధలు పాములై ♦ పట్టిపీకునుగాక
యార్తి పెన్రోగమై ♦ యడరుఁగాక
పిడుగులై యాపదల్ ♦ పేర్చి పైఁబడుఁగాక
మృత్యువు సింహమై ♦ మ్రింగుఁగాక

గీ. నిన్ను శరణంబుగా నెంచి ♦ నిష్కళంక
భక్తిచేఁ గొల్చిపొల్చెడు ♦ భక్తవరుని
హృదయ మింతయు ♦ బెదరక చెదరకుండు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 43

సీ. భక్తరక్షణకళా ♦ భరణుండవనుటకు
యోగ్యుండె 'ప్రహ్లాదుఁ' ♦ డొక్కసాక్షి
వర్ణసంక్షేమలఁగాచు ♦ స్వామినీవనుటకు
సత్యహరిశ్చంద్రుఁ ♦ డొక్కసాక్షి
కలికష్టహృదయుల ♦ వైరివినీవనుటకుఁ
కైవల్యకల్గో ధర్మపుత్రుఁ ♦ డొక్కసాక్షి
స్వామిభక్తులను సం ♦ భావింతువనుటకు
సాక్షిసనకుమారుఁ ♦ డొక్కసాక్షి

గీ. సకల హృదయంబులనుజూచు ♦ సర్వసాక్షి
నీవయనుటకు యోగీంద్రు ♦ లెల్లసాక్షి
సాక్షులకు నీవుప్రత్యక్ష ♦ మైనసాక్షి
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 44

సీ. నీదాసులెందఱో ♦ నీచిత్తమలరింపఁ
గడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను
బండితులెందఱో ♦ భక్తితో నినుఁగొల్వఁ
గడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను
ఆర్యులెందఱో నీదు ♦ నాజ్ఞలఁజెల్లింపఁ
గడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను
ఎలమితోడ మహాత్ము ♦ లెందఱో నినుఁగోరి
కడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను

గీ. భక్తవరులెల్ల నిట్టులు ♦ పడెడునట్టి
కష్టమేకద నీకున ♦ భీష్టమైన
వజ్రమణి భూషణంబయి ♦ వఱలు దేవ !
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 45

సీ. ప్రజకు స్వారాజ్యమే ♦ పరమావధియటంచుఁ
దేటగాఁజాటెడు ♦ ధీరమతులు
కష్టమ్ములెన్నని ♦ గడకతో నోర్చి
న్యాయమ్ముఁగాపాడు ♦ నమలమతులు
సత్యమే నమ్ముచు ♦ సత్యమే పల్కుచు
సత్యమనుష్ఠించు ♦ సరళమతులు
ఏకార్యమైనని ♦ నీశ్వరుఁదలఁపక
యాచరింపకయుండు ♦ ననఘమతులు

గీ. దేశభక్తులు దమతమ ♦ దేశములను
నుద్ధరించుటసీఁహరి ♦ శుద్ధమైన
భక్తి గల్గుటచేఁగదా ♦ పరమపురుష!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 46

సీ. క్షమలోయుధిష్ఠిర ♦ క్ష్మాపాలవరుఁబోలి
సత్యంబుననుహరి ♦ శ్చంద్రుఁబోలి
పూన్కిసాధించు టెం ♦ పునభగీరథుఁబోలి
ధృతిదానములలోద ♦ ధీచిఁబోలి
శౌర్యసాహసముల ♦ సవ్యసాచినిఁబోలి
నీతిశ్రీరాముని ♦ రీతిఁబోలి
దయలో నశోకుఁడన్ ♦ ధరణీధవునిఁబోలి,
బలవీర్యములమరు ♦ ద్భవులఁబోలి

గీ. జ్ఞానభక్తి విరక్తులే ♦ మానములుగఁ
గలిగివర్తిల్లి ధన్యులై ♦ వెలయుచుంద్రు
నిన్నుమదిఁగన్నయట్టి వ ♦ రెన్నమతులు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 47

సీ. పట్టాభిషేకంబు ♦ వనవాసముగ మాఱఁ
జింత ‘శ్రీరాముని’ ♦ జేరకునికి,
జనకసతీమణిఁ దానె ♦ తనువుఁ గల్గిన వేళ
వగఁ ‘హరిశ్చంద్రుని’ ♦ వంచకునికి
దక్షించి తండ్రిబా ♦ ధలు పెట్టుసమయాన
వంత ప్రహ్లాదుని ♦ వాల్చకునికిఁ
దనదు సర్వస్వంబు ♦ ధారవోఁ పట్టిన
శోకంబు ‘బలి’ వైపు ♦ చూడకునికిఁ

గీ. కారణము వారిమానస ♦ కమలమందు
సుస్థిరంబుగఁ బొల్చెడు ♦ శుద్ధమైన
భక్తియే కాక మఱివేఱు ♦ శక్తి యున్నె!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 48

సీ. ఏకపత్నీవ్రతం ♦ బెవ్వనివ్రతమన్న
నితనిదంచని చెప్ప ♦ నెసఁగువాఁడు
శరణాగతత్రాణ ♦ బిరుద మెవ్వనిదన్న
నితనిదంచని చెప్ప ♦ నెసఁగువాఁడు
పితృవాక్యపాలన ♦ ప్రీతుఁ డెవ్వాఁ డన్న
నీతఁడంచని చెప్ప ♦ నెసగువాఁడు
జనులపాలిఁటిపాలి ♦ జాత మెవ్వాఁ డన్న
సీతఁడంచని చెప్ప ♦ నెసఁగువాఁడు

గీ. ఎలమినినుఁ గొల్చుయోగీంద్రు ♦ లెవ్వఁడన్న
నీతఁడంచని చెప్పంగ ♦ నెసఁగువాఁడు
రామవిభుఁడాతనికిసాటి ♦ [illegible]
సకలకల్యాణ గుణాఢ్య! ♦ సర్వమాన్య! 49

సీ. అజుచేతనున్నట్టి ♦ యఖిలసామ్రాజ్యమ్ము
వదలి సత్కీర్తిచేఁ ♦ బొదలినాఁడు
అన్యాయమొనరించు ♦ నాచార్యునైనను
శిక్షించినీతిర ♦ క్షించినాఁడు
వృద్ధత్వమునవైరి ♦ వీరాగ్రగణ్యుల
వేటాడి శౌర్యమ్ముఁ ♦ జాటినాఁడు
శరతల్పగతుఁడయి ♦ సకలధర్మంబులఁ
గఱపుచు శాంతంబుఁ ♦ గురిసినాఁడు

గీ. బ్రహ్మచర్యగరిష్ఠుఁడై ♦ ప్రబలినాఁడు
నిన్నునిరతంబుమదిలోన ♦ నిల్పినాఁడు
'భీష్ము' నంతటిభక్తుండు ♦ పృథ్వి నెవఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 50

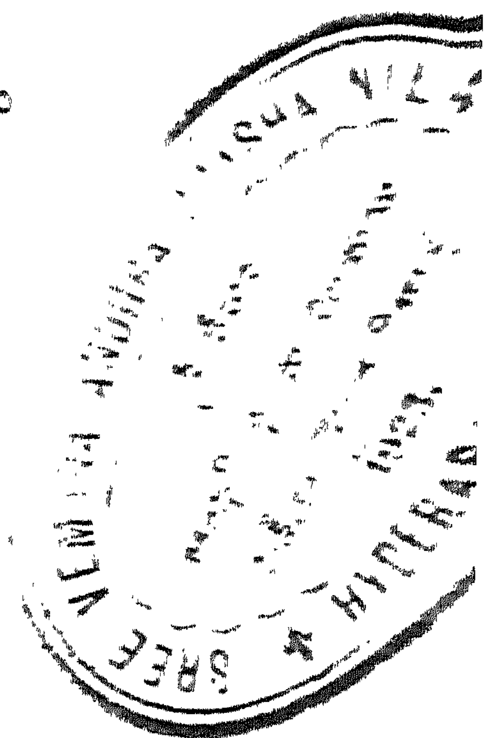
సీ. కనిగంగఁబాలుఁడై ♦ చినతల్లికుంతికిఁ
గోరినకోర్కులఁ ♦ గూర్మినొసఁగెఁ
గపటంబుతోవచ్చి ♦ కవచకుండలములఁ
నిందుఁడు వేఁడిన ♦ నెలమి నొసఁగెఁ
బెంచినవారలు ♦ బెస్తలేమైనను
సుమతతో సకలస ♦ న్మాన మొసఁగెఁ
దనయంతవానిగా ♦ మనిచినకౌరవ
పతికిరణంబునఁ ♦ బ్రాణ మొసఁగె

గీ. దాతలకు దాతవగుటను ♦ దలఁచినీకు
ముదముతోఁ దనపరిశుద్ధ ♦ హృదయ మొసఁగె
దాతయనఁ 'గర్ణుఁ'డొక్కఁడే ♦ దాతభువిని
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 51

సీ. నరకుని చెఱఁబడ్డ ♦ నరనాథకన్యల
మానముఁగాచిన ♦ మహిమతోడఁ
బాడిఁదప్పనియట్టి ♦ పాండుపుత్త్రులఁబ్రోచి
గీతనందించినమహా ♦ ప్రతిభతోడ
దీనాళిభీరుల ♦ ధీరులుగామార్చు
శక్తిఁగల్గినయోగ ♦ శక్తితోడ
భక్తుఁగుచేలుని ♦ బాల్యమిత్త్రునిగృత
కృత్యుఁజేసినశుభ్ర ♦ కీర్తితోడ

గీ. సమనాజ్ఞలఁదలఁదాల్చి ♦ నెగడుచుండు
గీతపరులను సేవించు ♦ నియతితోడ
వెలుఁగు 'శ్రీకృష్ణుఁ' డొకవింత ♦ వెలుఁగుగాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 52

సీ. అంతటనిన్నుఁజూచి ♦ యఖిలంబునీవని
సర్వస్వమర్పించె ♦ 'శంకరుండు'
అన్నియునీదని ♦ యభిమానమును మాని
మానకకొల్చె 'రా ♦ మానుజుండు'
నేనెంతవాఁడను ♦ నీవెనాప్రభువని
యర్చించె 'మధ్వ'నా ♦ మాంకితుండు
వరభక్తులగుటచే ♦ వారలనామంబు
లాచార్యపదవిని ♦ నలరుచుండు



గీ. నిన్ను నిర్మలభక్తిచేఁ ♦ గన్నవారి
కీర్తిసంపూర్ణ చంద్రుని ♦ మూర్తినిగ్గి
వెలుఁగుచుండును జగములు ♦ వెలుఁగుదాఁకె
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 53

సీ. 'పాలిస్థలి'ని బాప ♦ పరుల 'యహూదీ'ల
నుద్ధరింపఁగఁబ్రాణ ♦ మొసఁగెనొకఁడు[1]
మొరకులౌనరబియా ♦ తురకల సవరింపఁ
బడరాని కడగండ్లఁ ♦ బడియె నొకఁడు[2]
భరతఖండమునందుఁ ♦ బ్రబలిన క్రౌర్యంబుఁ
బాపసర్వస్వంబుఁ ♦ బాసె నొకఁడు[3]
హిందూమహాజాతి ♦ కంపకుందులడింప
విసము ప్రేముడితోడ ♦ మెసవె నొకఁడు[4]

గీ. సతులసహగమనంబుల ♦ సహ్యమంచు
నుడుపఁబరదేశమున కేగి ♦ మడిసె నొకఁడు[5]
భక్తులన నిట్టివారలో ♦ పరమపురుష!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 54

1 క్రీస్తువు 2 మహమ్మదు 3 బుద్ధుఁడు 4 దయానందుఁడు 5 రామమోహనుఁడు

సీ. దయకంటె మించిన ♦ ధర్మంబుమఱిలేదు
దయకునుసరిశుభ ♦ దంబులేదు
దయనుజూపెడువాఁడె ♦ ధన్యచరిత్రుండు
దయలేనివానినే ♦ దనుజుఁడండ్రు
దయయడుగంటిన ♦ ధరనరకంబగు
దయచేతనే స్వర్గ ♦ ధామమగును
దయనెకోరుచునుండ్రు ♦ ధరణినందఱుఁగూడ
దయయందె విశ్వంబు ♦ దనరుచుండు

గీ. నని 'మహావీరుఁ' డనుభక్తుఁ ♦ డవనియందుఁ
జాటెనాబుద్ధదేవుని ♦ సాటివాఁడు
దయకు సర్వమొసంగిన ♦ ధర్మవిదుఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! ౫౫

సీ. తేజస్స్వరూప! నీ ♦ తేజంబునొక్కింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపు
సత్యాకృతీ! నీదు ♦ సత్యంబునొక్కింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపుఁ
చైతన్యరూప! నీ ♦ చైతన్యమొక్కింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపుఁ
బరిశుద్ధమూర్తి! నీ ♦ పారిశుద్ధ్యమొకింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపు

గీ. నంచునిను నగ్నినార్యులు ♦ గాంచినట్లు
భక్తమణి 'జరత్రుష్ట్రుఁ'[1]డీ ♦ పారసీకుఁ
డగ్నినినుఁగాంచి పూజించి ♦ యలరినాఁడు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 56

1 ఆంగ్లమున జొరాస్టర్ అనుచు ఇతఁడు పారసీమత ప్రవర్తకుఁడు.

సీ. నీనివాసంబగు ♦ నిర్మలహృదయమే
భాసిల్లుచుండు నై ♦ లాసమచుఁ
బసులనెంతయుఁబ్రేమఁ ♦ బాలించుచుండు కే
శ్రీకరంబగునంది ♦ సేవయంచు
నిరుపమానంబగు ♦ నీతత్త్వమెఱుఁగు కే
యుమనుబూజించెదు ♦ క్రియమటంచు
మంగళప్రదుఁడవై ♦ మహిమనొప్పెదునీకె
శివనామ మెంతయుఁ ♦ జెల్లునంచు

గీ. జగతినంతటఁ జక్కఁగాఁ ♦ జాటుటకును
బంపెశిష్యుల భవదీయ ♦ భక్తవరుఁడు
'బసవుఁడనుపేర నొప్పెదు ♦ భవ్యయశుఁడు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 57

సీ. కనకకామినులపై ♦ మనసును బోనీక
లోభమోహమ్ముల ♦ ద్రోంచినాఁడు
సర్వమతమ్ములఁ ♦ జక్కఁగాఁ బరికించి
యెలమితోడసమన్వ ♦ యించినాఁడు
అతిశయశ్రద్ధతో ♦ యమనియమాదులఁ
దాల్చి ద్వంద్వమ్ములఁ ♦ గెల్చినాఁడు
వైరాగ్యమతితోడ ♦ నీశ్వర! నినుఁగాంచి
యోగీశ్వరుండయి ♦ యొప్పినాఁడు

గీ. జ్ఞానతేజంబుచేత న ♦ జ్ఞానతమముఁ
బాపుకొని లోకబంధువై ♦ పరఁగినాఁడు
భవ్య 'శ్రీరామకృష్ణా'ఖ్య ♦ పరమహంస
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 58

సీ. సుజ్ఞాని 'నానకు' ♦ శుద్ధజీవనమున
బలమునూఁదినది నీ ♦ భక్తి కాదె?
నిరుపమ 'చైతన్య' ♦ చరితామృతమునందు
స్వాదముంచినదినీ ♦ భక్తి కాదె?
'రామమోహను'ని స ♦ ద్రమణీయచరితలోఁ
బ్రభను గొల్పినదినీ ♦ భక్తి కాదె?
శ్రీదయానందుని ♦ చిత్రచారిత్రకు
రక్తిఁదెచ్చినది నీ ♦ భక్తి కాదె?

గీ. క్షితితలేశ్వరు లెల్లను ♦ శిరమువంచి
దండములు వెట్టునంతయు ♦ ద్దండశక్తి
యుక్తమైపొల్చుచున్నది ♦ భక్తి కాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 59

సీ. 'నానకు' శుద్ధవి ♦ జ్ఞానపరితాపముల్
'గోవిందసింహు' లోఁ ♦ గొమరుమిగిలె
'రామమోహను'ని స ♦ ద్రమణీయ తేజముల్
'దేవేంద్రనాథు' లోఁ ♦ దేజరిల్లె
'శ్రీదయానందు'ని ♦ చిత్రపరిదీప్తులు
'లేఖరాము' నియందు ♦ లీలసలిపె
'శ్రీవివేకానందు' ♦ చిత్తంబులోఁ బలఁ
'బరమహంసు' నికళల్ ♦ ప్రజ్వరిల్లెఁ

గీ. దరణి తేజంబు చంద్రిలోఁ ♦ దనరుకరణి
హృదయమోదమ్మొమోమునఁ ♦ బొదలునట్లు
సీమహిమ భక్తవరునిలో ♦ నెగడురీతి
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 60

సీ. కవిముఖమ్మునమహా ♦ కవితాలహరిగంగ

నెనసిబోరునఁబ్రవ ♦ హించుటెల్ల

శూరునిలోనుండి ♦ సూర్యతాపమువలె

నంతకంతకు శౌర్య ♦ మడరుటెల్ల

సుజ్ఞానిలోనుండి ♦ శుభ్రాంశుకిరణాళి

పగిదిఁబ్రబోధముల్ ♦ ప్రబలుటెల్ల

సదయాత్మహృదయాన ♦ సంద్రంబుచందానఁ

గరుణపైఁ బైఁబొంగి ♦ పొరలుటెల్ల

గీ. వారిపరిశుద్ధమానసాం ♦ భోరుహములఁ

గ్రాలుభక్తిమరందంబుఁ ♦ గ్రోలుచుండు

బంభరంబైన నీప్రభా ♦ వమునఁగాదె?

సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 61

సీ. సకలరసంబుల ♦ శబ్దంబులనుగూర్చి
చెవిగుండ మనసులోఁ ♦ జేర్చుసుకవి
అఖిలరసంబుల ♦ నాకారములఁగూర్చి
కనుమూలమునబుద్ధిఁ ♦ జొనుపుశిల్పి
కనులేనివానికిఁ ♦ గవిమెక్కుడుగఁదోచుఁ
జెవిటికినధికుఁడై ♦ శిల్పిదోచుఁ
గనులును గర్ణముల్ ♦ గలవారికిరువురు
సమముగాఁదోతురు ♦ జగతియందుఁ

గీ. గవులశిల్పుల నిర్మించి ♦ కనులుచెవులు
మాకునీవు ప్రసాదింప ♦ మహిమలెల్లఁ
జూచుభాగ్యంబు సమకూరు ♦ చుండుఁగాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 62

సీ. రామకథాసుధా ♦ రసమువర్షించిన
'యాదికవీంద్రు' ని ♦ యమలమతికి
నాటకసంధాన ♦ ధాటీవిహారియౌ
'కాళిదాసు'నికళా ♦ కలితమతికిఁ
బ్రౌఢమహాకావ్య ♦ రచనాధురీణుఁడౌ
'శ్రీహర్ష' కవివర్యు ♦ చిత్రమతికి
శబ్దప్రయోగకౌ ♦ శలవిదగ్ధుండగు
'భట్టబాణు'నిమహా ♦ భవ్యమతికి


SREE VEMANA ANDHRA BHASHA NILAYAM
HYDERABAD-DN.
1923.

గీ. జండతరశబ్దరుచిర బ్ర ♦ హ్మాండమునకు
దండమైపొల్చుదండియు ♦ ద్దండమతికి
నాలవాలమునీదు వి ♦ శాలమహిమ
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 63

సీ. 'నన్నయ' నీశర ♦ ణంబుఁ జెందకయున్న
'వాగనుశాసనుఁ'డయి ♦ వఱలువాఁడె?
'తిక్కన' నీభక్తిఁ ♦ దేలియాడకయున్నఁ
'కవిబ్రహ్మ' యైకీర్తిఁ ♦ గాంచువాఁడె?
'పోతన' నినుఁగాంచి ♦ పొంగికొల్వకయున్న
'సహజపాండిత్యుఁ'డై ♦ చనెడువాఁడె?
'శ్రీనాథుఁ' డేనిన్నుఁ ♦ జింతింపకుండినఁ
'కవిసార్వభౌముఁ'డై ♦ క్రాలువాఁడె?

తే. 'నాచనాన్వయకీర్తిసోమ ♦ నాథసుకవి'
సత్త్వమర్పించి నీసేవ ♦ సలుపకున్న
భవ్య 'సర్వజ్ఞ' చిహ్నుఁడై ♦ ప్రబలువాఁడె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! సర్వమాన్య! 64

సీ. నారదమునిభాతి ♦ నవనవరీతుల
భక్తిగీతమ్ములఁ ♦ బాడిపాడి
అన్యోన్యమగుప్రేమ ♦ నందఱిలోఁ గొల్ప
భవ్యవ్యాఖ్యరులను ♦ పన్యసించి
గురుశిష్యధర్మముల్ ♦ గూర్మిం దోఁ నేర్పంగ
నవ్యశాంతినికేత ♦ నంబునిలిపి
విశ్వభారతియను ♦ విమలవిద్యాపీఠ
మును నెలకొల్పెదు ♦ పనికిఁబూని

గీ. ఆసియాకవిసార్వభౌ ♦ మాంక మంది
నిండుకీర్తి 'రవీంద్రనా ♦ థుండు' గనుట
భక్తితో నిన్నుఁ గొల్చుట ♦ వలనఁగాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 65

సీ. ప్రాచీనభారత ♦ భవ్యదృశ్యమ్ముల
బుద్ధిలోఁ దలపోసి ♦ భువనమెఱుఁగ
కమల చిత్రమ్ముల ♦ నలవరించుటె కాక
కొమఁ జిత్రములఁ జీవ ♦ కళలనించి
జాతిజీవనములో ♦ నూత్నోజ్జీవంబు
చిత్రచాతురి చేతఁ ♦ జెలఁగనిచ్చి
ఆసేతుశీతన ♦ గాచలపర్యంత
భారతభూమికి గౌర ♦ వంబుఁ గూర్చి

గీ. ఇంటనింటను గంటికి ♦ నింపు నింపి
పూతచారిత్రముల బుద్ధి ♦ పొడమఁ జేసి
పేరు 'రవివర్మ' గనుటనీ ♦ కృపనుగాదె ?
కలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 66

సీ. బాలవితంతుల ♦ పరితాపములనార్ప
జనకుఁడై 'యీశ్వర ♦ చంద్రుఁ' డొప్పె
నతఁడేయితండన ♦ నతికృపామతియై
'వీరేశలింగము' ♦ వినుతికెక్కెఁ
బరిశుద్ధభక్తిచే ♦ భవ్యవాక్సుధలచేఁ
'గేశవచంద్రసేను' ♦ కీర్తిఁగాంచె
నతఁడే యితండన ♦ నమలవర్తనముచే
'రఘుపతివేంకట ♦ రత్న' మమరె

గీ. నహాహా! ఈశ్వరకేశవు ♦ లంతవారు
వీరరత్నంబులలరిన ♦ విమలభూమి
భక్తులకునాటపట్టయి ♦ ప్రబలకున్నె?
కసలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 67

సీ. భక్తికిఁ బేర్పొందని ♦ ప్రఖ్యాతిపడసిన
'శివనాక్షశాస్త్రి'తోఁ ♦ జెలిమి నెఱపి
కార్యశూరుండును ♦ గరుణానువర్తియా
'వీరేశలింగార్యు' ♦ దారిఁద్రొక్కి
పాంచాలమందలి ♦ భక్తాగ్రిమణులలో
'గురుదత్తవిద్యార్థి' ♦ గుణముగలిగి
మెన్నికీడులుమూఁడి ♦ తన్ను బాధించిన
నిన్నుఁజిత్తమునందు ♦ నిలిపియోర్చి

గీ. పిన్నయయ్యును భక్తిలోఁ ♦ బెద్దయగుచు
దేశరాజాన్వయాగార ♦ దీపమైన
'పెద్దబాపయ్య' కిల నెవ్వ ♦ రుద్దియయ్యె?
కసలకల్యాణ గుణధన్య! సర్వమాన్య! 68

సీ. శ్రీనాథుఁడైనను ♦ జిఱుపద్దెమేఁజెప్పఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న?
సర్జునుండైనను ♦ సంగుళినే నెత్తఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న?
వలఁతినారదుఁడైన ♦ నలగీతమేన్బాడఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న?
హనుమంతుఁడైనను ♦ నణువేనియునుమోయఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న?

గీ. కాన నీదయగల్గెడు ♦ కరణిమెలఁగి
భక్తులందఱుఁదమతమ ♦ భక్తికొలఁదిఁ
గార్యసాఫల్యమును బొంది ♦ కాలుచుంద్రు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 69

సీ. బొబ్బిలిశ్రీరంగ ♦ భూజానినకలంక
శౌర్యశోభితయశ ♦ స్సాంద్రుఁ జేసి
మాడభూషికులంపు ♦ మణి వేంకటాచార్య
నతులావధానవి ♦ ఖ్యాతుఁ జేసి
భాష్యమయ్యంగారి ♦ బహుసూక్ష్మన్యాయైక
వీక్షణంబున మహా ♦ దక్షుఁ జేసి
శ్రీకోడిరామమూ ♦ ర్తిని సద్భుతంబగు
బలముచే గౌరవ ♦ కలితుఁ జేసి

గీ. భక్తిరసమును గురిపించు ♦ భవ్యకృతులఁ
ద్యాగరాజును బరిపూర్ణ ♦ ధన్యుఁ జేసి
పొల్చునినుఁ గొల్చి శుభములఁ ♦ బొందరాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 70

సీ. ప్రజకు స్వరాజ్యమే ♦ పరమావధియటంచుఁ
దేటగా 'నౌరోజి' ♦ తెలియఁబఱిచె
సంఘసంస్కరణమే ♦ సర్వసాధనమని
తేటగా 'రానడే' ♦ తెలియఁబఱిచె
విద్యయుండినఁగాని ♦ వెలయదు సుఖమని
తేటగా 'గోఖలే' ♦ తెలియఁబఱిచెఁ
గర్మయోగమునందె ♦ కలదు సర్వంబని
తేటగాఁ 'దిలకుండు' ♦ తెలియఁబఱిచె

గీ. నెన్నియున్నను నీభక్తి ♦ యున్నఁగాని
సర్వసౌభాగ్యమబ్బదు ♦ జనులకంచుఁ
దేటగానుమహాత్ముండు ♦ దెలియఁబఱిచె
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 71

సీ. నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'తాయాబ్జి' ♦ మనుసదృశుఁడు
నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'ఆండ్రూసు' ♦ మహితయశుఁడు
నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'సారోజి' ♦ మాన్యతముఁడు
నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'మాంటేగ్యు' ♦ మానధనుఁడు

గీ. 'మదనమోహన మాలవ్య' ♦ యదియెయనియె
మతములివియిట్లు నీలోన ♦ మగ్నమయిన
స్వర్గమగుఁగాదె భువియింక ♦ సత్వరముగ
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 72

సీ. శ్రీమత్కోర్చిసత్పురి ♦ శ్రీమలచేయోగ్యమా
వాణిజ్యవృత్తికి ♦ వన్నెఁదెచ్చి
కోట్లకొలందిగాఁ ♦ గూర్చిధనమ్ముల
వరవణిక్ప్రభువని ♦ వాసిఁగాంచి
స్థిరమైనలాభంబు ♦ క్షితికిఁగల్గించెను
విద్యలనార్జించు ♦ నుద్యమమున
ధనరాసులనుమహా ♦ ధారగాఁగురిపించి
'తాత' దాతలకువి ♦ ధాతయగుచు

గీ. నక్షయంబగుకీర్తిని ♦ నమరుచుల్ల
విమలమాభక్తిహృదయానఁ ♦ గొమరుమిగిలి
యతిశయంబుగవెలిఁగిన ♦ కతనఁగాదె ?
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 73

సీ. బానిసవారల ♦ బంధవిముక్తికై
జంకకపోరిన ♦ 'లింక' నొకఁడు
'పోపు' లజ్ఞాన్య ♦ మునుధిక్కరించిన
యుత్తమయోధుఁడౌ ♦ 'ల్యూథ' రొకఁడు
నరకంబులుగనున్న ♦ చెఱలనుసవరించి
మనిన 'హాబావార్డను' ♦ మాన్యుఁడొకఁడు
కొజ్జాలఁగల్పించు ♦ క్రూరకార్యంబును
ఖండింపఁబుట్టఁబో ♦ నుండునొకఁడు
గీ. లోకశోకంబులార్పఁపరి ♦ లోభములను
వదలువారలువీరలె ♦ వ్వారికైన
వందనీయులునీభక్త ♦ వరులుగాన
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 74

సీ. బాష్పంబులోపల ♦ 'వాట్టు' నకెంతయు
నెలమితో దర్శన ♦ మిచ్చినావు
పైనుండి రాలిన ♦ పండుచే 'న్యూటను'
చిత్తమాకర్షించి ♦ చెలఁగినావు
'ఎడిస' నాకర్ణింప ♦ వడి 'ఫోనొగ్రాఫులో'
వేడుకతో మాట ♦ లాడినావు
వింతగా మెఱుపులో ♦ 'బెంజమిన్ ఫ్రాంక్లిను'
తోడ దాఁగిలిమూఁత ♦ లాడినావు

గీ. 'మార్కొని' కిఁదీఁగలేనట్టి ♦ మార్గమందు
వార్తలను బంపి యానంద ♦ వార్ధిలోనఁ
దేల్చినాఁడవు నీకృప ♦ తేటపడఁగ
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 75

సీ. అమెరికాకును స్వేచ్ఛ ♦ నార్జించుటకుగాను
'జార్జివాషింగ్టను' ♦ శౌర్యనిధిని
ఇటలీనిగాపాడ ♦ నేచియాష్ట్రియతోడ
డీకొన 'గ్యారిబాల్డీ' ♦ నిఘనుని
సర్వవిధమ్ముల ♦ చైనానుసవరింప
'సన్‌యెట్టుసేను' ని ♦ చతురమతిని
పడియున్నరష్యాను ♦ వడిలేవనెత్తంగఁ
దగిన 'మహాలినన్' ♦ ధైర్యధనుని

గీ. బంపికృపఁజూపినట్టియో ♦ పరమపురుష
యుర్వినొక్కొక్కదేశంబు ♦ నుద్ధరింపఁ
బంపుదువుకాదెయొక్కొక్క ♦ భక్తవరుని
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 76

సీ. ఆర్తులపాలికి ♦ నాప్తుఁడై వర్తిల్లి
కీర్తిఁగాంచినదయా ♦ మూర్తి యెవఁడు ?
ప్రభువై జనించియు ♦ విభవమ్ములనుమాని
త్యాగియైమనినవి ♦ రాగియెవఁడు ?
అర్థమ్ముసమవిభా ♦ గార్హమ్మ ధర్మమ్ము
చేటగాఁజాటిన ♦ ధీరుఁడెవఁడు ?
హింసకహింసయే ♦ హితమహౌషధమని
తనయందుఁజూపిన ♦ ధన్యుఁడెవఁడు ?

గీ. ఎన్నికష్టమ్ములొదవిన ♦ నెలమినోర్చి
సీమహాదివ్యపథమున ♦ నెగడెనెవఁడు ?
అతఁడు ' టాల్స్టాయి ' యనెడుర ♦ ష్యామహర్షి
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 77

సీ. 'సీతామహాదేవి' ♦ శ్రీరామచంద్రుని
వరియించెసుస్వయం ♦ వరమునందు
'దమయంతి' నలమహా ♦ ధరణీధవేంద్రుని
వరియించెసుస్వయం ♦ వరమునందు
'పాంచాలరాట్సుత' ♦ పాండవోత్తముఁబార్థు
వరియించెసుస్వయం ♦ వరమునందు
నట్టిస్వయంవర ♦ మనుగంటిపెండ్లిండ్లు
ప్రబలంగఁజొచ్చెను ♦ బాల్యమందు

గీ. మఱలవిద్యాప్రవీణలై ♦ మానవతులు
వరునివరియించిసుస్వయం ♦ వరమునందు
భవ్యచరితులఁబుత్రులఁ ♦ బడయనిమ్ము
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. నీకరుణావృష్టి ♦ నెగడఁ ' గౌసల్య ' కు
రామచంద్రుఁడుపుట్టి ♦ రహిఁగాంచె
నీయనుకంపచే ♦ నెమ్మి ' దేవకి ' కిఁ
కృష్ణుఁడుద్భవమందె ♦ కీర్తిఁజేర్చె
కృష్ణరాయలునీదు ♦ కృపచేత ' నాగసాం
బా ' సాధ్వికుదయించి ♦ వాసినించె
నీదయచే ' జిజా ' ♦ నిర్మలాత్మకు శివా
జీజనియించిప్ర ♦ సిద్ధిఁదెచ్చె

గీ. నీకటాక్షంబుగల్గిన ♦ నెలతమిన్న
సుగుణమణిభూషగా వెల్గు ♦ సుతునిఁగాంచి
కడుపుచల్లఁగబ్రదుకునీ ♦ పుడమియందు
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 79

సీ. ఏ రాజకన్యయు ♦ నెలమిఁ బెండ్లాడని
పుట్టుఁగుడ్డినిఁగోరి ♦ చెట్టపట్టి
పతికి లేని సుఖంబు ♦ సతికిఁ దగదని
కనులుగప్పడకుండఁ ♦ గట్టుగట్టి
పుత్త్రులు పెక్కండ్రు ♦ పుట్టిననొకనిని
గనుఁగోక మనసును ♦ గట్టిపెట్టి
యనికేఁగుసుతుఁడు మ్రొ ♦ క్కినధర్మమే గెల్చు
వత్స ! పోపొమ్మని ♦ వరమువెట్టి

గీ. భర్తవెంబడినడవికి ♦ బయలుదేఱి
కష్టములకోర్చె 'గాంధారి' ♦ కడఁకమీఱి
భక్తి నీసతిమించిన ♦ వారలేరి ?
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 80

సీ. శ్రీహరిశ్చంద్రుని ♦ బ్రీతితో సేవించి
మహిమమించినచంద్రి ♦ మతియెుకర్తె
సత్యవంతునికయి ♦ సకలార్తినోర్చిన
చిత్రచారిత్రసా ♦ విత్రియోర్తు
వీరేశలింగము ♦ వెంటధర్మమునంటి
చనినట్టిరాజ్యల ♦ క్ష్మమ్మయోర్తు
పతితోడదేశసే ♦ వనుజేసికష్టముల్
పడుచుండు 'కస్తూరి ♦ బాయి' యొకర్తె

గీ. మఱియుసత్కార్యశూరులై ♦ మహినివెలయఁ
భర్తలకుఁదోడునీడలై ♦ పరఁగుసతులు
పూనినీమెప్పువడసిన ♦ పుణ్యసతులు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 81

సీ. తిరిగినచోటెల్ల ♦ స్త్రీసమాజమ్ముల
నెలకొల్పుచుండిన ♦ నెలఁతమిన్న
ఆంధ్రజాతికినొక్క ♦ యాభూషణంబయి
యలరుచునుండిన ♦ లలితసుగుణ
సాధ్వీలలామల ♦ చారిత్రరత్నముల్
దండగాఁగూర్చిన ♦ ధన్యచరిత
యని తనునందఱు ♦ గొనియాడ వెలసిన
యట్టి 'శ్రీభండారు ♦ అచ్చమాంబ'

గీ. నీదునాజ్ఞలఁజెల్లించి ♦ నిష్కళంక
నీతిఁదాఁజరియించిన ♦ రీతి నెల్లఁ
దెలుపనినుఁజేరవచ్చెనో ♦ దేవదేవ !
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 82

సీ. ' సత్యభామాదేవి ' ♦ సమరకౌశలమున
శౌరినిమెప్పించి ♦ సంతసించె ;
రణమునదశరథ ♦ ప్రభునకుందోడ్పడి
' కేకయరాట్పుత్రి ' ♦ కీర్తిగాంచె ;
' దుర్గావతీదేవి ' ♦ దుష్టులఖండించి
తనమానమునుగాచి ♦ కొనగతించె ;
' పద్మిని ' శత్రుల ♦ బలములఁజెండాడి
పతిఁజెఱవిడిపించి ♦ భక్తిమించె ;

గీ. ఆత్మరక్షాసమర్థలై ♦ యలమనట్టి
యంగబలముఁగ్రుంగని ♦ యాత్మబలము
గలుగుధీరలెనీకృపఁ ♦ జెలఁగువారు
సకలకల్యాణగుణాఢ్య ! ♦ సర్వమాన్య! 83

సీ. 'సీతాసతీమణి' ♦ చెఱనున్న సమయాన
నోదార్చినదిభవ ♦ త్స్ఫూర్తి కాదె ?
'పాంచాలిఁ' బట్టంగఁ ♦ బఱతెంచుకీచకుఁ
బడఁదన్నినదిభవ ♦ త్పదము కాదె ?
'దమయంతి' నడవిలోఁ ♦ దాఁకవచ్చినవ్యాధు
రూపుమాపినదినీ ♦ చూపు కాదె ?
'పద్మిని' జెఱఁగొన ♦ బలసివచ్చినమ్లేచ్ఛ
బలముఁగూల్చినదినీ ♦ బలము కాదె ?
గీ. సాధ్వులకుమానభంగంబు ♦ సలుపనెంచు
నీచులనుబట్టివిదలించి ♦ నీఱుసేయ
నెడ తెగక వేచునదినీదు ♦ కడఁక కాదె ?
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య ! 84

సీ. 'రాణీభవాని' దా ♦ రాజ్యంబుసేయఁగఁ
ప్రజలకుసౌఖ్యంబు ♦ బ్రబలుటకును
ధరణి 'నహల్యాంబ' ♦ దయతోడఁ బాలింప
స్వర్గధామంబయి ♦ వఱలుటకును
'నూర్జహా' నేలంగ ♦ నూత్నవైభవముల
నెలవుగానీభూమి ♦ యలరుటకును
'ఆమహావిక్టోరి ♦ యా' మాతరక్షింప
శాంతమ్మునాట్యమ్ము ♦ సల్పుటకును

గీ. స్త్రీలుపాలించుభాగ్యంబు ♦ క్షితికిఁగల్గ
నప్పుడెల్లనుసంతోష ♦ మబ్బుటకును
గారణముచూడభవదీయ ♦ కరుణకాదె ?
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 85

సీ. బాలవితంతుల । పరితాపములఁగూర్చి
వనరిన ' భగవతీ. ' ♦ జననిజనని
వరదయాశాలివై ♦ ప్రజలకుమఱవంగ
రాని ' విక్టోరియా ' ♦ రాణిరాణి
తనదానమహిమచే ♦ ఘనగౌరవమ్ములఁ
దనరిన ' స్వర్ణమూ ' ♦ దాతదాత
' అమెరికా ' చనిభర్త ♦ యమలసాకల్పంబు
సలిపిన ' యానంద ' ♦ సాధ్విసాధ్వి

గీ. నిరుపమానందరూపుఁడౌ ♦ నిన్నుమదిని
నిరతమునునిల్పిభజియించి ♦ నెగడినట్టి
భవ్య ' తరిగొండవేంకమ ' ♦ భక్తభక్త
సకలకల్యాణగుణాఢ్య ! ♦ సర్వమాన్య! 86

సీ. విద్యసరస్వతీ ♦ విగ్రహంబయి 'రమా'
రమణీలలామంబు ♦ రహీవహించె
స్వర్ణగేహాళిపేరఁ ♦ జారుకావ్య మొసర్చి
'కవిసరోజిని' మహా ♦ ఖ్యాతివడసె
మహిళావినోదినీ ♦ మాసపత్రికఁ గూర్చి
'కమలా' సతీతిల ♦ కంబుమించె
స్త్రీచికిత్సలనాంగ్ల ♦ సీమ నేర్చివచ్చి
'శ్రీద్వారకాబాయి' ♦ చెన్నుమీఱె

గీ. 'సరళ' 'హరిదేవి' మొదలగు ♦ చారుమతులు
విమలగుణముల విద్దెల ♦ వెలసినారు
నీకృపామృతపూరంబు ♦ నెగడుకతన
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 87

సీ. శ్రీరామకృష్ణుని ♦ శిష్యురాలై యుండి
యతనిబోధలనెల్ల ♦ నాత్మనిలిపి
భారతోద్ధరణమే ♦ పరమధర్మంబని
తన దేశమునువీడి ♦ తరలివచ్చి
భారతీయులపూర్వ ♦ భవ్యచారిత్రమ్ము
లందమౌశైలిని ♦ బొందుపఱిచి
దీనులయాపదల్ ♦ దీర్చు కార్యములందు
శక్తికిమీఱిన ♦ సాయమొసఁగి

గీ. నిష్కళంకప్రవర్తన ♦ నెగడుచుండి
నీదునాజ్ఞలనెఱవేర్చి ♦ నిన్నుఁజేరె
' సోదరినివేదితాకన్య ' ♦ సుగుణగణ్య
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య. 88

సీ. రణరంగమున నిరు ♦ పక్క సైన్యములందు
గాయమొందినవారిఁ ♦ గరుణనరయ
స్వయముగాఁ గృషిచేసి ♦ సభలను నెలకొల్పి
ఖ్యాతి 'నైటింగేలు' ♦ గాంచుచెల్ల
సరకుసేయక మహా ♦ దురితముల్ గావించి
చెఱఁబడ్డపతితుల ♦ చెంతఁ జేరి
యుద్బోధన మొనర్చి ♦ యుత్తములుగఁ జేసి
'ఎలిజబెత్ ఫ్రై' కీర్తి ♦ నలరుచెల్ల

గీ. ఫ్రాన్సులో దేశభక్తిని ♦ బాదుకొల్పఁ
ప్రాణమిడి 'జోను' యశమును ♦ బడయుచెల్ల
దమమనంబుల నీభక్తి ♦ దనరఁగాదె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 89

సీ. పాశ్చాత్యదేశానఁ ♦ బరిభవించియునుగూడ
ప్రాచ్యులమేలుకై ♦ పాటుపడియె
మాంసాశనంబును ♦ మరగియుండియుఁగూడ
కందమూలాశన ♦ కలితయయ్యెఁ
బాలఁతియయ్యునుగూడఁ ♦ బురుషులతోఁ బాటు
ప్రతిసంస్థలోఁదన ♦ ప్రతిభఁజూపె
నాస్తికాగ్రిణులలో ♦ నాఁటుమందియుఁగూడ
సిజ్ఞానసభకు ని ♦ ర్ణేతయయ్యె

గీ. దేవ! యి 'బ్లావిబీసెంటు' ♦ జీవితమునఁ
జోద్యముగమార్పు లెన్నియో ♦ చూపినావు
ఇంక నేవింతచూపఁగా ♦ నెంచినావొ?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 90

సీ. మిసమిసల్ చిమ్మెడు ♦ మెత్తనిపువ్వుల
నీవు మరందంబు ♦ నించినట్లు
ముద్దుపల్కులఁగుల్కు ♦ పద్దెమ్ములను 'మొల్ల'
రామకథామృత ♦ రసమునించె
హారఁబెట్టినయట్టి ♦ యచ్చంపుఁబాలలోఁ
గరళమ్ముసర్పమ్ము ♦ గ్రక్కినట్లు
కదళికాపాకపుఁ ♦ గయితలోఁ జెడుకత
మూర్ఖురాలైకూర్చె ♦ "ముద్దుపళని"

గీ. కానఁగాంతురునీదయా ♦ గారమైన
సజ్జనావళిలోపల ♦ సంతతంబు
మొల్లకీర్తిని నపకీర్తి ♦ ముద్దుపళని
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 91

సీ. రామచంద్రునివంటి ♦ రమణునిఁ బెండ్లాడి
కుశలవులనుబోలు ♦ కొడుకులఁగని
పతిభక్తిలోపలఁ ♦ ప్రఖ్యాతిగాంచిన
సతిసీతకైవడి ♦ చరితఁగలిగి
పుట్టినయింటికి ♦ మెట్టినయింటికి
శ్రీనిఁ బొసఁగ ♦ కీర్తి గాంచి
నీభక్తిలోపల ♦ నిరతంబు నెగడుచు
నానందమునఁదేలి ♦ యాడుకొఱకు

గీ. జననమొసఁగితివనుబుద్ధి ♦ తనకులేక
మానమునుమాని సానిగా ♦ మనెడునట్టి
చానకంటెనుశ్వానంబు ♦ చాలమేలు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 92

సీ. నిప్పులఁగురిసెడు ♦ నిండువేసవినైన
వదలకవర్షించు ♦ వాననైన
గజగజవణఁకించు ♦ కడుశీతముననైన
రేలైనఁ బవలైన ♦ రెంటనైనఁ
గోపించిపైఁబడు ♦ క్రూరునికడనైనఁ
జెడఁదిట్టు నీచుని ♦ చెంతనైన
విధివిడుగడలేని ♦ వృత్తియందేమైన
దేశదేశమ్ములఁ ♦ దిరిగియైనఁ

గీ. గష్టపడిగడియించి రొ ♦ క్కమ్ముదెచ్చి
తన్నుఁబోషించుభర్తకుఁ ♦ దప్పినడచు
సుదతికిహాపరసౌఖ్యముల్ ♦ సున్నసున్న
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 93

సీ. కనికరము గారాబ ♦ మునఁ బెంచుచుండిన
తల్లిదండ్రుల ప్రాపు ♦ నెల్ల వదలి
యాటపాటలఁ దను ♦ నలరించుచుండిన
తనదు తోఁబుట్టులం ♦ దఱిని వదలి
యిరుగునఁ బొరుగున ♦ నెలమితోఁ గ్రీడల
సలుపుచుండిన యట్టి ♦ సఖుల వదలి
పలుమాఱుఁ జూచుచుఁ ♦ బలుకరించుచు నున్న
మితి లేని బాంధవ ♦ ప్రతతి వదలి

గీ. సర్వము భర్తయే యని ♦ శ్రద్ధతోడ
వచ్చి రొల్చెను సాక్షిని ♦ వదలి పెట్టి
కష్టములఁ బెట్టువాఁడెపో ♦ కటికవాఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 94

సీ. మానుషజన్మంబు ♦ మాన్యంబుగాఁ జేయఁ
గార్యమ్ము లెన్నియో ♦ కలిగియుండఁ
జీట్లాడువారును ♦ జీటికిమాటికిఁ
బోట్లాడువారును ♦ బుడ్లుకొట్టి
కాట్లాడువారును ♦ కనికరమునుమాని
కోళ్ళపందెముఁజూచి ♦ కులుకువారు
వెలలేనివీర్యంబు ♦ వేశ్యలపాల్సేసి
యిల్లాలినింట నే ♦ డ్పించువారు

గీ. స్వర్గమును నరకంబుగ ♦ సలుపువారు
దేవ! వీరినినీవొక ♦ దెబ్బగొట్టి
మంచిమార్గానఁబెట్టు నీ ♦ మహిమవలన
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 95

సీ. బడలికఁదీర్చెడు ♦ బంధువుగాఁదోఁచి
పిమ్మటఁబీలిచి ♦ పిప్పిచేయు
జిత్తముఁ వికసింపఁ ♦ జేయునట్లుగుపడి
చేయఁగూడనిపనుల్ ♦ సేయనిచ్చు
నప్పటికప్పుడా ♦ ప్యాయమానంబయి
విపరీతదాహంబు ♦ వెనుకఁగూర్చు
నంతకంతకుమితి ♦ నభివృద్ధికినిదెచ్చి
కొనకుమేరనుమీఱి ♦ కొంపఁదీయుఁ

గీ. బుట్టుకనువ్యర్థపఱచుఁబె ♦ న్ఖ్యాతమగుచు
నీకుదూరంబుగానుంచు ♦ నీతిఁజెరచుఁ
గానఁద్రాగుడుకంటెను ♦ గలదెకీడు?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 96

సీ. హాయిగావీచుచు ♦ నాయాసమునుదీర్చు
సుహిమమునెప్పుడు మంద ♦ మారుతమును
ఆప్యాయమానంబు ♦ లమృతతుల్యంబులు
నిర్మలంబులునైన ♦ నీరములును
అవయవంబులకెల్ల ♦ నదుపైనబలమును
బొసఁగించుమృష్టాన్న ♦ భోజనమును
అంతకుమీఱిన ♦ యతిశయసౌఖ్యంబు
నెమ్మదిలోఁగూర్చు ♦ నిద్దురయును

గీ. నీప్రసాదముచేఁగల్గి ♦ నెగడుచుండ
వానితోఁదృప్తిఁబొందుట ♦ మానిమద్య
పానమొనరింప నిహమును ♦ బరముచెడదె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 97

సీ. వేశ్యాంగనలచేనే ♦ విందులుగొలిపెడు
కల్లు కైజాగులమెచ్చి ♦ పంపులుండఁ
కలఁచిననోరూరు ♦ తాలింపులకుఁజాలు
గానకళనిరాణు శా ♦ కంబులుండ
చిన్నకొక్క-దిసుగాఁ ♦ దనియింపఁగలమేలు
కలుగకంబులపిండి ♦ వంటలుండ
నోరూరఁగొరఁగిపో ♦ వరుగులువడియాలు
గుజవిగలయూరుఁ ♦ గాయలుండఁ

ఆ. పాలు పెరుఁగు సమృద్ధిగాఁ ♦ బరగుచుండ
గనికరముమాని మాంసంబుఁ ♦ దినమరగిన
క్రూరమతికేమి? నీభక్తి ♦ కుమరుచేమి?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. తొమ్మిదినెలలు గ ♦ ర్భమ్మునమోచి నె
ప్పులకోర్చికనెడు ప్రి ♦ భూతమాత
యేతఱిబిడ్డకు ♦ నేమివచ్చునొయని
భీతిల్లు కరుణా స ♦ మేతమాత
మలమూత్రములుమీఁద ♦ నలిపినపసునక
పోషించునట్టి ప్రి ♦ పూతమాత
తెగులువచ్చినవేళఁ ♦ బొగలుచుమెలకువ
గలిగివర్తించు వి ♦ ఖ్యాతమాత

గీ. పరమపావనగుణగణ ♦ భరితమాత
యట్టిమాతనుసేవించు ♦ నట్టిచేత
నీకుఁగూర్చినచేఁత లో ♦ నైకమాత
సకలకల్యాణగుణాఢ్య! ♦ సర్వమాన్య! 99

సీ. రక్తికుటుంబ భా ♦ రము నెల్ల వహియించి
వారక పనిచేయు ♦ వాఁడు తండ్రి
యింటనెవ్వరికెప్పు ♦ డేమి కావలసినఁ
జనిపూని తెచ్చెడు ♦ వాఁడు తండ్రి
గృహకార్యములయందు ♦ గృహిణికిఁ దోడ్పడి
సవరించుచుండెడు ♦ వాఁడు తండ్రి
పొందికమ్మున మహా ♦ నందమ్ము గలుగంగఁ
జరపు మైత్రినిఁ గూర్చు ♦ వాఁడు తండ్రి

గీ. పసుపుకొలఁది దక్షిణ సరితూఁగు ♦ వాఁడు తండ్రి
భక్తి తండ్రినిఁ గొల్వని ♦ యట్టివాఁడు
బ్రతికి చచ్చినవాఁడన ♦ వచ్చుఁ దండ్రి!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 100

సీ. తనజన్మకారకుల్ ♦ తలిదండ్రులగుటను
భావించివారిని ♦ దేవతలుగఁ
దనతల్లిపేర్వెట్టి ♦ దానధర్మమ్ములఁ
బడఁతులదుఃఖముల్ ♦ పాయఁ జేసి
దీనులదైన్యంబు ♦ దీర్పఁగాఁ దనతండ్రి
పేరిడిసత్కార్య ♦ వితతిసలిపి
మాతాపితలనిట్లు ♦ మన్నించిభక్తితో
భవదీయకరుణకుఁ ♦ బాత్రుఁడగుచు

గీ. స్త్రీలుదీనులు దీవెనల్ ♦ చాలనొసఁగ
జననసాఫల్యమొనరించు ♦ కొనెడునట్టి
తనయుఁడొక్కఁడువంశపా ♦ వనుఁడుచాలు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 101

సీ. సుగుణరత్నంబుల ♦ సుందరహారమై
కులదీపకుండగు ♦ కొడుకుకొడుకు
నీతివర్తనమందు ♦ నిరతుఁడై నిరతంబు
సదుపదేశముసేయు ♦ సఖుఁడుసఖుఁడు
పతినిప్రాణంబుగా ♦ భావించి సేవించి
భక్తితోమెలఁగెడు ♦ భార్యభార్య
ఆత్మకుసమముగా ♦ నతివనుఁజూచుచుఁ
బరమమైత్రిఁగూర్చు ♦ భర్తభర్త

గీ. సకలమునునీకు నర్పించి ♦ సంతతంబు
నీదునాజ్ఞలఁదలఁదాల్చి ♦ నిష్కళంక
భూరితేజంబుతోఁబొల్చు ♦ బుధుఁడుబుధుఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 102

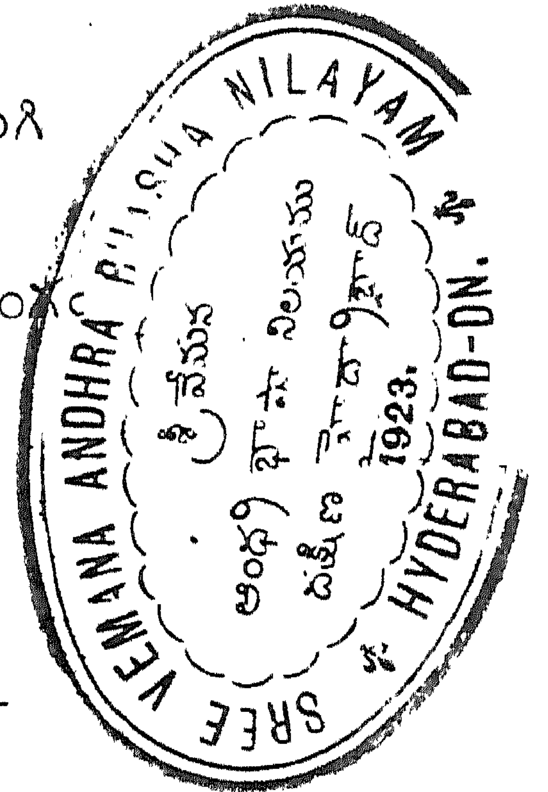
సీ. సకలవిద్యలలోని ♦ సారంబుగ్రహియించి
సర్వభూతములందు ♦ సమతనుంచి
భావంబుఁగరుణాప్ర ♦ వాహంబుచేయించి
తవిలిసేయాజ్ఞ నౌ ♦ దలధరించి
యభిమానమునుగూల్చి ♦ యాగ్రహంబునుగాల్చి
కలుషజాలములెల్లఁ ♦ గడిగివైచి
యంతఃస్థహృదయార ♦ విందమ్ములనుభక్తి
రసమునుగురిపించు ♦ రక్తినించి

గీ. సుగుణమణిహారసూత్రమై ♦ సొంపుగుల్క
వినయసూత్రంబు ధరియించి ♦ వెలుఁగుచుండు
వాఁడెపోబ్రాహ్మణుండన ♦ వసుధయందు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 103

సీ. దీనరక్షణకళా ♦ దేదీప్యమానుఁడై
విషయభోగాసక్తి ♦ విముఖుఁడగుచు
భూరిదానవినోద ♦ పారిజాతంబయి
క్రూరమహీజకు ♦ ఠారమగుచు
వివిధవిద్వద్బృంద ♦ విబుధనాథుఁడయి
మూర్ఖులపాలికి ♦ మూకయగుచు
భవదీయమహిమాను ♦ వాదనవందియై
పాపులకడరుద ♦ వాగ్మియగుచు

గీ. భవ్యకరుణోపవీత సం ♦ బద్ధశౌర్య
ఖడ్గభూషణకాంతిచే ♦ గ్రాలుచుండు
వాఁడెపోక్షత్రియుండన ♦ వసుధయందు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 104

సీ. కృషిశిల్పవాణిజ్య ♦ వృత్తుల ధనమును
విరివిగాఁగూరిచి ♦ వృద్ధిఁజేసి
లోభంబు విడనాడి ♦ లోకైకహితకార్య
ములయందు ధారాళ ♦ ముగ నొసంగి
యపరకర్ణుండని ♦ యందఱుఁ బొగడంగ
బరమ విఖ్యాతిచేఁ ♦ బరిఢవిల్లి
నీభక్తిలోపల ♦ నిరతంబు మగ్నుఁడై
యానందమునఁదేలి ♦ యాడుచుండి



గీ. క్షమయు సత్యంబు దయయను ♦ సమములైన
మూఁడుపోఁగులు దాలిచి ♦ పొలుచుచుండు
వాఁడెపో వైశ్యరత్నంబు ♦ వసుధయందు
సకల కల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 105

సీ. అవనికి సర్వస ♦ స్యార్ఘ్యయన్ నామంబు
సార్థకంబగునట్లు ♦ శ్రీమలకోర్చి
సకలధాన్యంబుల ♦ సర్వశాకంబులఁ
బలుతెఱంగుల మంచి ♦ పండ్లనెల్ల
విరివిగాఁ బండించి ♦ సిరులను గడియించి
నీతిమార్గమునందు ♦ నెగడుచుండి
పరిపూర్ణ కరుణతోఁ ♦ బసులను బోషించి
పాడి సమృద్ధిగాఁ ♦ బడయుచుండి

గీ. అన్నదాతగ నందఱుఁ ♦ దన్నుఁదలఁచి
దండములుపెట్టునంత యు ♦ ద్దండ భక్తి
తోడఁ బొల్చెడు వాఁడె శూ ♦ ద్రుండనంగ
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 106

సీ. నీతిబాహ్యముగాని ♦ నిర్మలవృత్తిని
నెవరుదాల్చిననేమి ♦ హేయమగునె?
విద్వాంసులును మఱి ♦ విమలవర్తనులగు
విబుధులుచేపట్ట ♦ వృత్తులెల్ల
వికసించు దేశంబు ♦ విద్యానివాసమై
విరివిగా సిరులచే ♦ విఱ్ఱవీఁగు
దేశస్థులకునెల్ల ♦ దివ్యతేజంబబ్బుఁ
గరము వెలుంగు శ్రీ ♦ భరతమాత

గీ. కాని నీభక్తి గలుగక ♦ కలసిమెలసి
యందఱును నొక్కయనుకూల ♦ మైన మార్గ
ఘుంబు వర్తించు టెట్లబ్బు? ♦ సపరిమేయ!
సకలకల్యాణగుణాఢ్య! ♦ సర్వమాన్య! 107

సీ. కన్నులు చల్లని ♦ కాంతులీనుచునుండఁ
బలుకుల నమృతంబు ♦ లొలుకుచుండ
హృదయంబు ♦ గరఁగి పాఱుచునుండ
మోమున శాంతంబు ♦ పొదలుచుండ
హస్తంబు దీనుల ♦ కభయమిచ్చుచునుండ
జ్ఞానమున బుద్ధి ♦ వెలయుచుండఁ
జాంగిలోపలి భక్తి ♦ పొరలివచ్చుచునుండ
దలమీఁద వినయంబు ♦ గులుకుచుండ

గీ. మించి లోకంబులేల నే ♦ తెంచు యోగి
యోగియగుఁగాక తక్కిన ♦ జోగులెల్ల
యోగులౌదురె? ఋషిహృద్య ♦ యోగివేద్య!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 108

సీ. చాతుర్యముగ నీతిఁ ♦ బ్రీతితోఁ దెలిపిన
యఖిలోపయోగి వే ♦ మన్న యోగి
తత్త్వమ్ముకందగీ ♦ తములందుఁ జెప్పిన
యాత్మానుభోగి వే ♦ మన్న యోగి
తనజీవితమునందు ♦ త్యాగమ్ముఁ జూపిన
యనుపమత్యాగి వే ♦ మన్న యోగి
తను నందఱిలలోనఁ ♦ గొనియాడఁ జేసిన
మంత్రిప్రియోగి వే ♦ మన్న యోగి

గీ. దేవ! నీభక్తియనియెడి ♦ నావనెక్కి
సూటిగా భవవార్ధిని ♦ దాఁటినట్టి
యమృతలోకానురాగి వే ♦ మన్న యోగి
సకలకల్యాణగుణాఢ్య! ♦ సర్వమాన్య! 109

సీ. కోర్కెమై సంసార ♦ ఘోరమహారణ్య

మందు నీతేజంబు ♦ నొంది చొచ్చి

నిఖిలమూఢాచార ♦ నిబిడాంధకారమ్ము

సరకుసేయక నీతి ♦ సంచరించి

భవదీయభక్తియన్ ♦ పదునైన వాలునఁ

గ్రూరపాపమృగాళిఁ ♦ గూలనడఁచి

సాధుల దీనుల ♦ సంత్రాసములఁ దీర్చి

యాదర్శమూర్తులై ♦ యలరుచుండి

గీ. మఱల నినుఁ జేర వచ్చెదు ♦ మహితమతులు

భూమిలోపల నవతార ♦ పురుషులనఁగ

నక్షయంబైన కీర్తిచే ♦ నమరుచుండ్రు

సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 110

సీ. లోకరక్షణకళా ♦ లోలుఁడై పొల్చు నీ
కరుణకుఁ గరములు ♦ కరముమోడ్చి
త్రిభువనసామ్రాజ్య ♦ విభుఁడవై యొప్పునీ
సిరులకుఁ బలుమాఱు ♦ శిరమువంచి
సకలసృష్టిస్థితి ♦ సంహారకారి యౌ
త్వన్మహాశక్తికి ♦ దండము లిడి
ఋషిమునియోగీంద్ర ♦ హృదయస్థితుండవై
యలరెదు నీకు జో ♦ హారొనర్చి

గీ. నిఖిలభువనైకదండమై ♦ నిల్చునీదు
మహిమకెంతయు భక్తి న ♦ మస్కరించి
నన్ను నీభక్తునిగఁ జేయ ♦ విన్నవింతు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 111

సీ. ఊషరక్షేత్రమై ♦ యూరక చెడుచుండు
మనమును నందన ♦ వనముఁ జేసి
కఠినకార్యములకుఁ ♦ గడఁగుచుండెడునట్టి
కరముల వరదయా ♦ కరముఁ జేసి
పరుష వాక్యములచేఁ ♦ బతితమౌ వక్త్రంబు
భవ్యవాక్సుధలచే ♦ బాగుఁజేసి
బుద్ధిని భవదీయ ♦ శుద్ధవిజ్ఞానతే
జంబుచే భాసమా ♦ నంబుఁ జేసి

గీ. యఖిలమును నీదుసేవకై ♦ యప్పగించు
విమలమైనట్టి భక్తిని ♦ నమరఁ జేసి
నెమ్మి రక్షించుభారమ్ము ♦ నీదిసుమ్ము
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 112

సీ. దేశభక్తుల మహో ◆ దివ్యచారిత్రముల్
మించినవేడ్క నా ◆ లించుదినము
దీనులయాపదల్ ◆ దీర్పంగ ధనమును
హెచ్చినతమిని వె ◆ చ్చించుదినము
వివిధవిద్యలయందు ◆ విఖ్యాతులగువారి
నెలమి మీఱంగ గౌర ◆ వించుదినము
బంధుమిత్రాదుల ◆ బాగు నోగును గని
యెంతయుఁ బ్రీతి మ ◆ న్నించుదినము

గీ. నిన్నుఁ గరుణాస్వరూపుని ◆ నిష్కళంక
భక్తినొప్పఁ గొల్చిపొల్చు సౌ ◆ భాగ్యదినము
దినమగునుగాక తక్కిన ◆ దినము దినమె.
సకలకల్యాణగుణధన్య! ◆ సర్వమాన్య! 113

సీ. పూనినసత్కార్య ♦ మును బూర్తిసేయఁగా
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి
మహనీయుఁడొక్కఁడు ♦ మందిరమ్మును జేరి
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి
చాలకాలముమీఁద ♦ సఖునిఁజూడఁగ గల్గి
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి
కలుగక కలుగక ♦ కడకుఁ బుత్త్రుఁడు గల్గి
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి

గీ. చెప్ప శక్యంబు గాదని ♦ చెప్పుచుంద్రు
గాని నినుఁ గన్నసమయానఁ ♦ గలుగునట్టి
హర్షమున కెద్దిసాటి? స ♦ ర్వర్షి వినుత!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 114

సీ. లోకబాంధవుఁడని ♦ లోకమెన్నఁగ దీన
లోకంబుఁగాచు సు ♦ శ్లోకుఁ డగుచు
మిత్రుఁ డీతండని ♦ మించుకూరిమితోడ
బుధులుమెచ్చెడు పుణ్య ♦ పురుషుఁడగుచు
శ్రీపీఠికాపురీ ♦ సింహాసనంబను
పూర్వాద్రిఁబొల్చు స ♦ న్మూర్తియగుచు
భవదీయ భక్తి ప్ర ♦ భాభాసమానుఁడై
రాజిల్లు శ్రీసూర్య ♦ రావుప్రభువు

గీ. ఆయురారోగ్యపుత్రపౌ ♦ త్రాభివృద్ధి
సకలసంపత్సమృద్ధియు ♦ శాంతిఁ గల్గి
ప్రబలుఁ గావుత నీకృపా ♦ పటిమచేత
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 115

సీ. దంపతు లన్యోన్య ♦ ధర్మముల్ రక్షించి
యురుసుఖాబ్ధిని దేలు ♦ చుంద్రుగాక
ప్రజలు రాజును పర ♦ స్పరము ప్రేమించుచు
మితిలేని శుభముల ♦ మింత్రుగాక
మిత్రులు పరిశుద్ధ ♦ మైత్రిఁ బ్రవర్తిల్లి
కలకాలమునుగీర్తిఁ ♦ గాంత్రుగాక
జనకులు సంతాన ♦ మును బాడిఁ గాపాడి
కులపావనము చేసి ♦ కాంద్రుగాక
గీ. అందఱును గూడి నిన్ను నా ♦ నందమయుని
భక్తిఁ గొల్చుచు సంతోష ♦ భరితులగుచు
బృథ్వినే స్వర్గభూమి గా ♦ వింత్రుగాక
సకల కల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 116



శ్రీ

లోకపావనశతకము.

ఉత్పలము.

శ్రీరమణీయమూర్తి వయి ♦ శిష్టముముక్షుజనానువర్తివై
చారువిశాలకీర్తి వయి ♦ సర్వమునీంద్ర హృదబ్జవర్తివై
గూరిమి మీఱఁగా భువన ♦ కోటుల నేలెదు చక్రవర్తివై
సారెకు వెల్గుచుండుదువు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 1

ఉత్పలము.

చంపకమాలికల్ మఱియుఁ ♦ జక్కనియుత్పలమాలికల్ గడున్
సొంపులు గుల్కనొక్కకృతిఁ ♦ జొక్కఁపుభక్తిఁ గూర్చినీకిదే
యింపుగ నప్పగింతుఁ బర ♦ మేశ దయన్ గయికొమ్ము రమ్మునా
సంపదయెల్ల నీవె కద ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 2

ఉత్పలము.

శ్రీకరము న్విచిత్రమగు ♦ సృష్టినొనర్చి చెలంగు నీదు శో
భాకృతి యోగిరాడ్తతి స ♦ మంచితరీతి సమాధిఁ జూచి నిన్
నాకధునీప్రవాహముల ♦ నవ్వేడు వాగ్ఝరుల న్నుతించు నీ
శా ! కవిలోకమూలధన ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 3

చంపకము.

నిరతము నీవినోదములె ♦ నిర్మలబుద్ధికిఁ దోఁచుచుండుటన్
నిరుపమగీతజాతముల ♦ నీగుణగానముఁ జేయు చాత్మలో
గురియగునిన్నుఁ గాంచిబుధి♦ కూటముగంతులువైచియాడెడిన్
సరసమనోహరా ! సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 4

ఉత్పలము.

ఆశ నిరాశయా తఱిని ♦ నద్భుతరీతిని నాస గొల్వు స
ర్వేశ ! భవద్విచిత్రముల ♦ నెల్లను జూచి మునీంద్రులందఱా
వేశముచేత నీయశము ♦ వింతగఁ బాడి సుఖించుచుందు రీ
శా ! శరణాగతాభయద ! సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 5

చంపకము.

తమగఱిఁదప్పకుండఁగస ♦ దాగ్రహ...ంబులుభూమకేతువుల్
గ్రమముగఁ దోఁచుచుండుటను ♦ గాంచిబుధుల్ గడుఁజోద్య
[మందుచున్
బ్రమదము మీఱనీనియమ ♦ పాళినిబొందుచునుందురిభక్తితో
శమదమభూషితాత్ములయి ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 6

ఉత్పలము.

ఆకసమందుఁ బక్షికుల ♦ మందముగా విహరించునట్టు లీ
లోకచయమ్ము నీకడుపు ♦ లోపల వింతగ సంచరించుచున్
వాకొనుచుందు నీమహిమ ♦ వారక యెప్పుడు వేయినోళ్లతోఁ
జోకగఁ జెప్పనౌనె నిను ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 7

ఉత్పలము.

చల్లని కీర్తిచంద్రికలఁ ♦ జల్లుచు లోకము లేలు మన్మనో
వల్లభ ! నీపవిత్రభావమునఁ ♦ బాపచయాంబుల నెల్లదున్మించి వ
ర్ధిల్లుచు భక్తిభావమున ♦ దివ్యతరస్తుతి పుష్పమంజరుల్
చల్లగనియ్యవే సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 8

ఉత్పలము.

అందఱు స్వేచ్ఛమీఱఁగవి ♦ హారముసల్పెదు నందనంబుగా
సుందరమైనయీధరను ♦ సూరులు మెచ్చ రచించినావు నీ
యందము చందమిందుఁగని ♦ హర్షసుధాంబుధిఁ దేలిమేమునీ
సౌందర్యయశంబుఁ బాడుటకు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 9

చంపకము.

అణువునకంటెసూక్ష్ముఁడవె ♦ యంతట నెట్టులునిండినావు? నూ
కనులకుఁగానరావెపలు ♦ కాంతులఁ జిమ్ముకుసూర్యకోటులన్
ఘనమతి ! యెట్లుచేసితివి ! ♦ గాంచగ నీపను లెల్లవింతలౌ
సనకసనందనాదినుత ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 10

ఉత్పలము.

చందురుశైత్యమెంతమఱి ♦ సంద్రములోపలి లోఁతదెంతపే
రొందిన గ్రీష్మభానుని స ♦ ముజ్జ్వలభీష్మపరితాప మెంత నీ
యందలి సీతు లోఁతులను ♦ నాకవివేఁకికి ముందు విస్ఫుర
త్సౌందర్యయశోమహావిభవ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 11

ఉత్పలము.

నీవొకసారి ఊఁ అనిన ♦ నీరధు లెల్లఁగలంగిపారెడున్
దావకృశానుఁడౌలయును ♦ దర్పముమీఱజగంబుఁగాల్చెడున్
భూవలయంబు చూర్ణమయి ♦ పోవఁగవీచును జండవాతముల్
స్థావర మెల్లరూపడఁగు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 12

చంపకము.

నను నిటు గట్టిపెట్టితివి ♦ నాబలమెల్లను గ్రుంగిపోయెడిన్
దినములనెన్ని నేఁటులు ♦ దీనుఁడనై పడియుండఁ జెప్పవే
యని మొఱనీకు బెట్టెడికిరి♦యన్ గడు ఘోషిలుసంద్రమెప్పుడున్
సఃయమునశక్తిసంభరణ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 13

ఉత్పలము.

భూతములన్ వరాశ్వములఁ ♦ బొందికతోనొడఁగూర్చిలోకమున్
ఖ్యాతరథంబునీవుగడఁ ♦ కన్నుఁడిపింపఁగ మేముహాయిగా
భీతిని మాని నీకృపకు ♦ భృత్యులమై సుఖమున్నవారమీ
శా ! త్రిజగన్నుతైకయశ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 14

ఉత్పలము

పిల్లలు మేము నీకృపను ♦ బెల్లుగ నాటల నాఁడు కొంటకై
యెల్ల పదార్థము ల్గలుగు ♦ నెల్లుగ భూమినలంకరించి మా
యుల్లముఁ బల్లవించునటు లొప్పగవింతలఁజూపుచుండువో
సల్లలితప్రశస్తగుణ ! సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 15

ఉత్పలము.

బాలురమయ్య మేము మరి ♦ పాఠము సెప్పఁగురుండవీవుసీ
పాలితమైనలోక మిది ♦ భవ్యతరం బగు పాఠశాల వే
యేలభవత్ప్రబోధమున ♦ సిద్ధచరిత్రుల మౌదు మయ్యయీ
శా! లలితప్రభాకలిత! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 16

ఉత్పలము.

ఎల్లఱ నీదుగర్భమున ♦ నెల్లపుడుం వహించియుండుటన్
గొల్లగభోజ్యవస్తువులఁ ♦ గూరిమితోనొడఁగూర్చుచుండుటన్
బెల్లుగ నీకృప న్బ్రదివి ♦ పీడని గోపికఁ బెంచుచుండుటన్
జల్లని తల్లివీవెకద! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 17

ఉత్పలము.

అందఱుమమ్మువీడిచను ♦ నప్పుడుమావెనువెంటనుండి మా
డెందములోని కుందులను ♦ డిందఁగఁ జేసి కడింది ప్రేమతో
ముందును వెన్కఁదోడగుచు ♦ మోదముఁగూర్చెడుమిత్రుఁడీవెగా
చందనశీతలా! విమల! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 18

చంపకము.

అకలుష! భక్తవత్సల! ద ♦ యామయ! నీవు భవాబ్ధిపోతమై
ప్రకట జగత్త్రయంబునకు ♦ బంధువునై పరమోపకారివై
త్రికరణశుద్ధిగాఁ గొలుచు ♦ ధీరులకుం గడుదోడునీడవై
సకలమున న్బాలింగెదవు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 19

ఉత్పలము.

సర్వమునీవయుంగలుగు ♦ సంగతిభక్తుఁడెఱుంగుఁ గానఁదా
సర్వము మాని సర్వమును ♦ గాన్కగనీకునొసంగియాత్మలోఁ
బర్వఁగ వేడ్కనుత్సవముఁ ♦ బాయక సల్పుచునుండునిత్యమున్
సర్వశుభప్రదా! సకల సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 20

ఉత్పలము.

సంతత మంత రంగమున ♦ సత్యపథంబునుజాటిచూపుచున్
వింతగనంతయున్ దెలిసి ♦ వేయివిధంబులఁ బ్రీతిఁబ్రోచుచున్
బంతముతోడనందఱను ♦ భక్తిసుమార్గమునం దెపెట్టుచున్
సంతస మందు దేల్చెదవు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 21

ఉత్పలము.

సత్యమునీస్వరూపమని ♦ స్వాంతములోఁ దలఁపోసినిత్యమున్
సత్యవచో విహారమున ♦ సర్వమునర్పణసేయునట్టియా
సత్యపరితాపశీలుర పరి ♦ శాంతమనస్కులసత్యకీర్తికిన్
సత్యము నీవె కారణము ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 22

చంపకము.

మహితములోకకుటుంబముకి ♦ దూరఁగ నెంచినయప్పుడాత్మలోఁ
బహుమముఖ్యాని యన్నిటిని ♦ బారఁగఁ ద్రోలెడుశక్తినీదుసం
స్మరణముచేతఁ గల్గునిది ♦ సత్యము సత్యము సత్యమంచునిన్
స్మరణముచేసి చెప్పఁగల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 23

చంపకము.

పరమకృపాళు వొకతనఁ ♦ బాపదవాగ్నినిగ్రాగు వారలన్
గర మనురక్తినెత్తికడ ♦ కన్గరుణాయత వీక్షమాలికల్
బఱపి పరిశాంతచిత్తులుగ ♦ భాసిలఁజేయుదు వుంసువారసి
శరణమె శాంతికారణము ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 24

చంపకము.

దురిత దవాగ్ని దూఁకితిని ♦ దుఃఖపరంపరలందుఁగ్రాగితిన్
దరిగనరాక కుందితిని ♦ దర్పముఁదక్కితినీకు మ్రొక్కితిన్
గురిసి భవత్కృపామృతము ♦ గొబ్బున శాంతినిగూర్ప వేఁడితిన్
శరణము వొచ్చితి[illegible]ము ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 25

చంపకము.

మనసునుఁజొచ్చి చూచెదవు ♦ మాటలచే నినుమోసపుచ్చఁగా
ననువగు నేపరాత్పర! స ♦ మంచితచారుచరిత్రనీకు నా
మనసునువిప్పిచూపెదను ♦ మానక నన్నుఁగృతార్థుఁ జేయవే
చనవున నిన్ను చేరితిని ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 26

ఉత్పలము.

మీఱితి నీదు నాజ్ఞలను ♦ మేలును గీడును నెంచ కెంతయున్
జాఱితిఁ బాపకూపమున ♦ జన్మము దుఃఖము పాలుసేసితిన్
జేరితిఁ గాన్పు కావుమని ♦ చేతులు మోడ్చితి దీనుఁడైతి వే
సారితి నింక నీవెగతి ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 27

చంపకము.

అతుల విచిత్ర లోకముల ♦ నద్భుతరీతి సృజించి ప్రోచునీ
ప్రతిభకు నన్నుఁగాచుటొక ♦ భారమె యోకరుణాసుధానిధీ !
మతినిను నెంచినంతటనె ♦ మానివెతల్, సుఖియించు నెంతయున్
సతతము నీవె నాకు గతి ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 28

ఉత్పలము.

చింతలు పైఁబడున్ బొదివి ♦ చెచ్చెరఁగీలలఁబోలెనంటినన్
బంతముతో రుజావళులు ♦ పట్టిపొరింబొరి బెట్టుఁదాఁకినన్
వింతఁగ శాంతమై మఱలు ♦ విశ్వవిభుండగు నిన్ స్మరించినన్
శాంతినికేతనా ! సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 29

ఉత్పలము.

ఘోరవిపత్సముద్రమునఁ ♦ గూలినవారికి నీకటాక్షమే
పారముఁ జేర్చునావకద ♦ భక్తచకోరకపాళికిన్సదా
పారణపూర్ణచంద్రికయుఁ ♦ బాపవిమోచనధారయుంగదా
చారుకృపాసుధాసదన ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 30

ఉత్పలము.

భూతలమందుఁ బ్రాణులను ♦ భూరివిపద్దశ నొందజేయుచున్
ఘాతుకులై మెలంగు నప ♦ కారవిహారుల నీతిదూరులన్
బ్రీతిగ శిక్షసేయు నెడ ♦ భవ్యతరంబగు నీకటాక్షమే
శాతకృపాణమై తనరు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 31

చంపకము.

నిరతము నీదయామృతము ♦ నిండి జగంబునఁ బర్వుచుండియున్
దురితమునన్ బ్రవర్తులగు ♦ దుష్టుల బుద్ధికి గోచరించు నే?
మఱిమఱి పైపయిన్ గవియు ♦ మంటగఁ దాఁగనుపించుఁ గాక యీ
శ్వర! సుఖపూర! పాపహర! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 32

ఉత్పలము.

పారెడుఁ బాపపంకమున ♦ జారెడు మూర్ఖుల మమ్ము నెత్తుచున్
దీరని ప్రేమతోఁ దుడిచి ♦ దిద్దుచునుందువు, కొంచమైన వే
సారవు, నీక్షమా గుణము ♦ సన్నుతి సేయఁగ మాకు శక్యమే
చారుకృపామహా భరణ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 33

ఉత్పలము.

నీకరుణావలోకనము ♦ నిల్చియ దెవ్వని మీఁదఁ బోల్చునోఁ
లోకము లెల్ల నాతనికి ♦ లొంగి నమస్కృతి సేయు, నాతఁడ
స్తోకమనీషతో వెలుఁగు, ♦ దోఁగుచునుండు సుఖాబ్ధిలోన, నీ
శా! కరుణా నివేశ యశ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 34

చంపకము,

దయ హృదయాంబరస్థలిని ♦ దద్దయు బూర్ణసుధాంశు మించెడు
న్దయ హృదయాంబుజాతమునఁ ♦ దన్మకరందము గా స్రవించెడున్
దయ హృదయాభ్రిసంజనిత ♦ ధన్యతమామృతవృష్టి యై చనున్
స్వయ మది నీగుణంబగుట ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 35

ఉత్పలము.

శిష్టులసద్గుణం బనెడు ♦ చెన్ను పసిండి మెఱుంగు దేరఁగాఁ
గష్టము పెట్టి రాచెదవు ♦ కానఁగ లేరుగ నీప్రభావముల్
నష్టమతుల్ ప్రపంచమున ♦ నాథ! భవత్కరుణావిశేషముల్
స్పష్టముతాను సాధులకె ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 36

చంపకము.

తరిచినకొద్ది వెన్న దధిఁ ♦ దగ్గును గాని జగంబులోనినున్
దరచినకొద్ది నీకరుణ ♦ తద్దయు వర్ధిలి కానుపించు, నిన్
దఱుగనివాని నెవ్వఁడు స ♦ దా మదిఁ గొల్చునో, వాఁడె ధన్యుఁడై
సరగున ముక్తిఁ జూఱఁగొను ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 37

ఉత్పలము:

సృష్టిని జూచి, నీమహిమ ♦ చిత్తములోఁ దలపోసిపోసి, నీ
కిష్టము లేనివానికడ ♦ కింతయుఁ బోవక ద్రోసిత్రోసి, యే
కష్టము వచ్చినన్ విడక ♦ గ్రక్కున నీపని చేసి చేసి, నిన్
స్పష్టముగాఁ గనంగ నగు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 38

చంపకము.

వదలక నీవు సర్వమున ♦ వ్యాపకుఁడై విలసిల్లినావు; నీ
యుదరమునందు సర్వమును ♦ హరోత్త మరీతి వసించునైన స
మ్ముదమున భక్తులందఱును ♦ బూతచరిత్రుని బూజ్యు నిన్ను హృ
త్సదనములందె చూచెదరు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 39

ఉత్పలము.

చిత్రవిచిత్రయంత్రములఁ ♦ జెన్నలరారెను దేహ యంత్రముల్
బుత్రులమంచుమాకుఁబరి ♦ పూర్ణదయన్ దయచేసినావు; నీ
చిత్రము లెల్లఁ జూచినను ♦ జిత్తములోఁగనిపొంగికొల్వ, నీ
శా! త్రిజగత్ప్రకాశయశ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 40

చంపకము.

రవికిసిజుట్టుభూమియును ♦ రమ్యముగాభువిచుట్టుఁ జంద్రుఁడున్
భువి తనచుట్టుఁదాఁ దిరిగి ♦ పొల్పుగ వత్సర మాసవాసరా
లవనిని గల్గజేయుచు మ ♦ హాద్భుతరీతిని నీదు శాసన
స్తవమొనరించుచున్ సతము ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 41

ఉత్పలము.

వింతగభూవిమానమున ♦ విశ్వవిభూ! మమునుంచిమింటిపై
నెంతయు వేడ్కఁద్రిప్పెదవ ♦ దేమివిచిత్రమొ? త్రిప్పినట్టులో
క్కింతయుఁగానరాదహాహ!♦ యెన్నఁదరంబె భవత్ప్రభావముల్
సంతతసౌఖ్యహేతువులు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 42

ఉత్పలము.

ఆకసమున్ బటంబునమ ♦ హాద్భుతరీతి మహేంద్రచాపమున్
శ్రీకమనీయవర్ణములఁ ♦ జిత్రతరంబుగ ఱెప్పపాటులో
నే కలిగించి చూపెద వ ♦ దెంతటిచిత్రపు వ్రాతకాఁడ వీ
శా! కమనీయశుభ్రయశ! ♦ సజ్జనజీవవ! లోకపావనా! 43

చంపకము.

రవి దివి వచ్చి పోవుతఱి ♦ రాజిలు చిత్రపటంబులోయనన్
బ్రవిమలకాంతులీనెడుప్ర♦భాతరుచుల్ మఱిసాంధ్యరాగముల్
దవిలి నభోంగనామణి స ♦ దానినుఁగూర్చి రచించివ్రాయునం
స్తవకవితాప్రభావములు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 44

ఉత్పలము.

వారిధిలోని నీరమును ♦ బాష్పవిధంబునఁ బీల్చి దానినే
వారక వారిదాకృతిగ ♦ వర్ధిలఁజేసి సువృష్టి భూములం
జారుతరంబుగాఁగురుపు ♦ చక్రనియంత్రము భాస్కరుండనిన్
సారెకుఁజాటుచుండెడిని ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 45

ఉత్పలము

చీకటిఁజిమ్మనీ వడరి ♦ జెంగు ఫిరంగి గడంగి కాల్చనన్
బ్రాకటమైన తెల్లపొగ ♦ పర్వెననంగను బూర్వదిక్కునన్
వేకువ వెల్లవాఱు రవి ♦ బింబము వచ్చును గుండుభాతి నీ
శా! కమనీయభూరియశ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 46

ఉత్పలము.

లెండని,మీఁదఁ జేవయిచి ♦ లీలగఁ జూచెదుమాడ్కిఁ దోఁపఁగా
నండజముల్ రొద ల్సలుపు, ♦ హాయిగఁ జల్లనిగాలిపిచుమా
ర్తాండునిరశ్మిపైఁబయిని ♦ దద్దయుఁబర్వఁ, బ్రభాతవేళ నీ
చండతరప్రభావమున ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 47

చంపకము

ఉదయమునందు లేచి నిను ♦ నుజ్జ్వల భక్తిభజించువారికిన్
హృదయముసద్గుణంబులకు ♦ నెంతయు నాకరమై చెలంగెడున్
మదముఖదుర్గుణావళులు ♦ మ్రందినిరంతరశాంతియబ్బెడున్
సదమలశాసనా! సకల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 48

ఉత్పలము.

పెల్లుగ వెల్గువేవెలుఁగు ♦ వేఁడికిముందుగఁ గంటి విందుగాఁ
జల్లగఁ బైపయిన్ సుధలఁ ♦ జల్లెడుపున్నమనాఁటినిండు చా
బిల్లి సృజించి నీకుఁగల ♦ ప్రేమకు సూచనఁ జూపి తౌర! నీ
చల్లఁదనం బదెంతటిదొ? ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 49

ఉత్పలము.

జల్లునఁగీర్తినీపయినఁ ♦ జల్లిన మల్లెలొ! నీజయోత్సవం
బెల్లడఁజాటుదీపములొ? ♦ యీశ్వర! నీదు విలోకనంబులో?
కొల్లగమింటఁజుక్కలనఁ ♦ గోట్లకొలంది వెలుంగులోకముల్
సల్లలితప్రభావిభవ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 50

ఉత్పలము.

సూర్యుడునీకుముందునెఱ ♦ సున్నపరితాపమునందుజంపునోడో
స్థైర్యముపూనిచెప్పటకుఁ ♦ జాలఁడుదానర సున్నెసున్నమో
వీర్యయశంబులందు. నర ♦ విందముబిందులఁదెల్పెఁ జెల్వలో
శౌర్యముఁ జూఁపజాల నని ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 51

ఉత్పలము.

ధారుణిమీఁదభాస్కరుఁడు ♦ దారుణరశ్ములు వేలుచిమ్మినన్
గూరుచు శాంతిమేఘములు♦గూడిమిఁగోట్లకొలంది చిన్కులన్
సారెకు నీపరిభావమున ♦ సర్వదయాపర! భక్తకింకరా!
చారుపవిత్రసచ్చరిత! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 52

చంపకము.

ఖరకరుఁడెంతతీక్ష్ణముగఁ ♦ గన్నులకున్ మిఱుమిట్లు గొల్పినన్
శిరమునెకింతయెత్తికదుఁ ♦ జెన్నగుపచ్చనియాకు జొంపమున్
సరగునఁజూడ నేత్రములు ♦ శాంతి సుధాంబుధినోలలాడు నీ
శరణము చొచ్చువారివలె ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 53

ఉత్పలము.

నీదగుసృష్టి చిత్రముల ♦ నెమ్మిగనందగు చారుసౌధముల్
ఖేదముమాపుగంధవహు ♦ క్రీడకుఁజాలిన రమ్యరంగముల్
మోదముగూర్చువాహినుల ♦ మూలపదంబులుభూరిశైలముల్
సాదరముల్ భవత్కృతులు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 54

ఉత్పలము.

భూమికి సారముఁ గొలిపి ♦ పూతశరీరులఁ జేసి స్నాతులన్
బ్రేమను జీవకోటులకుఁ ♦ బెంపుగ జీవనమిచ్చి నీదయా
స్తోమముగల్గ వెల్విరిసి ♦ తోయధిఁగూడెను నమ్మహానదుల్
స్వామి! భవద్యశోలతలు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 55

చంపకము.

తగువిగతావగోధమునఁ ♦ దద్దయుస్వేచ్ఛమెలంగుఁ గావునన్
మృగములుపక్షులున్ మఱిస ♦ రీసృపముల్ ఫలపుష్పవృక్షముల్
సొగసుగఁజాటు నీప్రభలు ♦ సుందరబంధురమౌ మహాటవిన్
స్వగతస్వతంత్రసౌఖ్యమున ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 56

ఉత్పలము.

ఇమ్ముగ లేఁజిగుళ్ళెసవి ♦ యింపుగఁగూసెడు కోకిలావళుల్
ప్రమ్మిన ప్రేమఁబండ్లఁదిని ♦ పల్కులముద్దులు చిల్కచిల్కలున్
గమ్మనితేనెనానుచు సు ♦ కమ్ముగఁజుమ్మని పాడుతుమ్మెదల్
సమ్మతితో నినున్ బొగడు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 57

ఉత్పలము.

తీయనితేనె నానుటకుఁ ♦ దేంట్లకుఁ బూల నొసంగి, కోకిలల్
మేయఁగఁ లేఁ జిగుళ్ళనిడి, ♦ మించుతమిన్ దిన దోరగాయలన్
బాయని ప్రేమఁజిల్కలకుఁ, ♦ బండ్లనుమాకొదవించి, మావినీ
చాయ నొకింత చూపెడిని ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 58

చంపకము.

[illegible]కుఁబూలు లేవు; మఱి ♦ పండులుమల్లెలు లేవు, కోటనుల్
[illegible]బండ్లు లేవు; కరు ♦ ణామయ! మామిడిపూల బండ్లతోఁ
[illegible]జోద్యము గ ♦ బా! భవదీయవిచిత్రసృష్టియే
[illegible]గలఁడు? ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 59

చంపకము

[illegible]పండ్లకోటనుల ♦ యందుదయింపనిలోటుఁ బాపఁగా
[illegible]వృక్షముల ♦ వెగ్గెను నాకులు వానియందు సం
[illegible] చేసి చిత్రముగఁ ♦ గన్నుల విందొనరించినావు; నీ
[illegible]సృష్టి వింత గద! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 60

చంపకము.

[illegible]తుప్రనకొక్క పూవెతన ♦ యింపునుసొంపునుఁజూపుచుండఁగా
[illegible]మునొక్క తీరునవ ♦ సంతము సేయు గులాబి గావునన్
[illegible]బుష్పాలకు ♦ రాణిగఁ జెప్పుచు నీయశంబు నే
[illegible] చాటుచుండెడిని ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 61

ఉత్పలము.

[illegible]త్తనిచిత్తముం గలిగి ♦ మేల్మకరందముఁ బోలు భోజనం
బు[illegible]మయాచకాళికిడి ♦ యూర్జితమా ఘనకీర్తిసారభం
[illegible]దిక్కులన్నిఁజూపు ♦ యోగ్యుఁడెసీదగుభక్తుఁడంచుఁ దా
[illegible]త్తమె చాటుఁబుష్పమిల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 62

ఉత్పలము.

మల్లెలు నీవిలాసమును ♦ మాటికిఁజాటుట చేతనేకదా
చల్లగఁగంటికద్దుకొని ♦ చానలు వేనలి వ నిఁదాల్చుటల్
మల్లెలె గావవేవయిన ♦ మన్ననఁ జెందు నె నిన్ను వీడి? భా
స్వల్లలితప్రభావిసర! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 63

ఉత్పలము.

నీవిధి దాఁటువారలకు ♦ నేరుపుమీఱ ననేకరోగముల్
నీవుసృజించియుంటి మఱల ♦ నీదగుకూరిమి పేర్మితోడ నా
నావిధులం బ్రతికింపు ♦ నాథ!మహౌషధులంనుఁగూర్చితౌ
స్థావరసత్కృపాభరణ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 64

చంపకము.

పఱచెడువాని పైఁ బడక ♦ పట్టుకుఁజిక్కని వానిజోలికిం
బఱవక క్షుత్తులేని తఱి ♦ వన్యమృగంబుల జూడఁబోక భీ
కరత గభీరతం గలిగి ♦ కాననసీమల నేలుచుండు కే
సరిని సృజించినావు గద ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 65

చంపకము.

తమతమజట్లు వీడని వి ♦ ధంబునజంతులనాజ్ఞఁ బెట్టగా
సమదమృగోత్కరంబులను ♦ సంస్మృతిలో సృజియించినావు నీ
క్రమమును దప్పువాని కిల ♦ గట్టిగ ముప్పు ఘటిల్లితీరెడుం
సమధిక దుష్టనిగ్రహణ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 66

ఉత్పలము.

కాకము కావుకావుమని ♦ కర్ణకఠోరముగాఁగఁ గూసినన్
నే[illegible]బెల్లదే? మఱియు ♦ వేయివిధంబులఁ దన్ను దెప్పినా
కోకిలఁ బెంచదే భువిని? ♦ గుందులకున్ సుగుణాళిఁగూర్చియీ
నా! [illegible]కఁజూపినావుగద ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 67

చంపకము.

అతులిత శేముషీగరిమ ♦ నద్భుతమై తనరార గూడునం
చి[illegible]చుంచుటను ♦ శిల్పిగణంబులు భూమిలోపలన్
బలెఁగుల శిల్పిరాజనుచు ♦ బంగరుపిచ్చుకఁ బిల్చు రెల్ల నీ
చతురతచేతఁగ[illegible]గద ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 68

ఉత్పలము.

క[illegible]ముతెప్పఁనున్ మెఱుఁగు ♦ ఛాయనిరీతిని రాచిమువ్వకోన్
బక్కిఁబుచ్చుకోశమున ♦ భవ్యతరంబుగ మంచితైలమున్
రక్షణచేసు దువ్వెనగ ♦ రాజిలు ముక్కును నీదుకూర్మికిన్
సాక్షినిచ్చినావుగద ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 69

ఉత్పలము.

పాపముచేత బుద్ధి చెడి ♦ పావన! నీపాదఁజూడ నోడు నా
పాపినిఁబోల్చి చెప్పుటకు ♦ భానునిఁజూడఁగ నోడు గూబలన్
జూపితి వార లోకమున ♦ శుభ్రియశోవిభవాభిరామ! సం
స్థాపితసర్వధర్మపథ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 70

ఉత్పలము.

పీలిచి ప్రాణవాయువును ♦ బెల్లుగ మే మిడు దుష్టవాతముల్
గ్రోలుచు మంచిగాలి నెడ ♦ గూర్చుచునుం డెడువృక్షజాలముల్
చాల సృజించి నీమహిమఁ ♦ జాటితివౌర! జగంబులోపలన్
జాలు నెవండు నిన్బొగడ ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 71

ఉత్పలము.

అన్నిటికంటెముఖ్యముగ ♦ నాదరువై తనరారి యందఱన్
గ్రన్ననఁగాచుచుండునది ♦ గాలిగదా యనిదాని నెల్లెడన్
బన్నులు రాజు లెవ్వరును ♦ బన్ననిరీతిని నించినావు నిన్
సన్నుతిసేయఁగాఁ దరమె? ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 72

ఉత్పలము.

ధాటిగఁ బ్రాణికోటులిల ♦ దాహముదీర్చుకొనంగ ద్రావునా
నీటిని దేటఁ జేయుటకు ♦ నేరుపుమీఱఁగ మీనయంత్రముల్
కోటులకొద్దిఁ జేసితివి ♦ కూరిమిలోపల నీకు నెవ్వరున్
సాటియె విశ్వసంభరణ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 73

చంపకము.

పసిఁడిని జేయఁగా నరులు ♦ భస్మములున్ రసము ల్ఘటించినన్
బసిడికఁగాక పెక్కుపని ♦ పాటలకున్ ఫలకారియౌచు నీ
యసమకృపావిలాసముల ♦ నంతటఁజాటెను లోకమందు నీ
జసమె వెలుంగుఁగా సకల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 74

ఉత్పలము.

పిల్లలు దోర్లుచు న్బుడుచుఁ ♦ బెల్లుగ నాడుదురంచువారిలోఁ
బల్లవకోమలంబు లన ♦ పాయములౌ నెనుకల్ ఘటించిమో
వల్లభ ! యెల్లరుం దెలియు ♦ వైఖరిఁ జక్కఁగఁ జాటితౌర! నీ
సల్లలితార్ధ్రచిత్తమును ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 75

ఉత్పలము.

వెన్నునఁ గాలుమోపి కరి ♦ వెళ్ళినవొంటనె యొంతొవింతగాఁ
దిన్నగఁ జీమ దెప్పిరిలి ♦ తేకువఁ దెన్నునుబట్టి పోయెడుణ్
బిన్నల నెల్ల నెంతయును ♦ బ్రేమ భరింతువు చిత్రరీతినిణ్
సన్నుతిసేయ శక్తులమె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 76

ఉత్పలము.

వేసవిలోన గొత్రాలకు ♦ వేసటఁబాపఁగఁ దీయు నున్నియే
వాసిగ శీతకాలమునఁ ♦ బాపును మాచలి నిట్టు లిర్వురుణ్
గాసికిఁ దప్పుమార్గమును ♦ గల్గఁగఁ జేసితి వౌర ! నీకృపా
శాసన మెన్న మాతరమె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 77

చంపకము.

రవికిఁ బ్రదక్షిణంబుగను ♦ రమ్యముగా భువినీవుదిప్పుటల్
బ్రవిమల సౌఖ్యసంపదలు ♦ భవ్యతరంబుగ మాకుఁగూర్పఁగా
వివిధఋతుల్ గ్రమానుగతి ♦ వింతగఁగల్గుచునుండునీకృపల్
స్తవమొనరింపఁగా వశమె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 78

చంపకము.

చిగురులచీరెఁగట్టి మఱి ♦ చెన్నలరారెడునట్టి పువ్వులన్
నగలుగఁదాల్చి భృంగముల ♦ నాదముతోఁబికకూజితంబులన్
సొగసుగఁగూర్చి స్వామినిను ♦ సొంపుగఁబాడి వసంతలక్ష్మిదా
స్వాగతసుఖంబుఁ జాటుఁగద ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 79

చంపకము.

చనిచని యంతుగానని ర ♦ సాతల మంటిన నీటి నూటిగాఁ
దనకిరణాళి గ్రీష్మరవి ♦ తద్దయుఁ బీల్చుటచేతనే కదా
ఘనముగ నెల్లనాళములఁ ♦ గాంచిజలంబుతరుల్ చిగుర్చుటల్
జను లరుదంది నిన్పొగడ ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 80

చంపకము.

మెఱు మనునిప్పుసోఁకఁగనె ♦ మేఘశతఘ్నిభయంకరంబుగా
నుఱుమునుగాని జల్లుమని ♦ యుత్తమశీతలసౌఖ్యవృష్టియే
గురియునుగాదె నీకరుణఁ గూరిమి నెవ్వరు నీసముల్ దయా
శరధివి నీవెగా సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 81

ఉత్పలము.

[illegible] చంద్రముఁ దను ♦ పూర్ణసుధాకలశంబు చేతిలోఁ
[illegible] కరత్నమాల ♦ గైకొని నీకభిషేక మింపుగా
[illegible]డఁ జేసెదిని ♦ మాటికి భక్తులు సంతసిల్లఁగా,
[illegible] సఖ్యవిభవ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 82

ఉత్పలము.

[illegible]కల్పము వ ♦ సుంధర గాఫ్రున దీనియందము౯
[illegible] దనుచుఁ ♦ గూరిమి నీవొడఁగూర్చికప్పమే
[illegible] జిల్లుగా నెసఁగ ♦ నొప్పు హిమంబు హిమర్తువందునీ
[illegible]ము గన్నుఁ జిత్రములు; ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 83

ఉత్పలము.

[illegible] మమ్ము నీడకుము ♦ లేదనఁబోకుము మాకు దిక్కునీ
[illegible] మహా[illegible]యుంచు నిను ♦ నెంతయు వేఁడెదనగ్నశాఖలం
[illegible] బూర్ణకృప ♦ నాకులఁబూల నలంకరింతువో;
[illegible]వె యన్నిఁటికి? ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 84

ఉత్పలము.

[illegible]యుత! ♦ నేర్పున గొంగళిపుర్వు నందమై
[illegible]కలం గలిగి ♦ భాసిలు సుందరకీటకంబుగా
[illegible] మార్చు నీ ప్రతిభ ♦ మొక్కటిచాలదె నిన్నుఁ జాటఁగా
సర్వశుభప్రదా! సకల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 85

ఉత్పలము.

పిలిచి పిప్పిచేసినను ♦ బెల్లుగ ముక్కలుగాఁగఁ గోసినన్
గూలిచి శీర్షమున్నఱకి ♦ క్రూరత గానుగఁ బెట్టితిప్పినన్
జీలిచివేసినన్ మధుర ♦ శీలమె చూపుచు భక్తిఁ జాటఁగాఁ
జాలదెపో భువిం జెఱకు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 86

ఉత్పలము.

చిన్ననిమూపుగిం జయినఁ ♦ జేయఁగఁజాలము సర్వలోకముల్
చెన్నుగఁ జేయుచుందునినుఁ ♦ జింతనసేయము కండక్రొవ్వినన్
మిన్నును మన్నుఁగానము క్షు ♦ మించెదొ మమ్మదలించిదిద్దవో
సన్నుతసత్కృపాభవన ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 87

ఉత్పలము.

అర్థములేనివస్తు వొక ♦ టైనను గల్గునె నీసృష్టిలో?
వ్యర్థులుగామె మేము పర ♦ మార్థమునన్బనిసేయకుండినన్?
స్వార్థములేని కేవలప ♦ రార్థపరుండవు నీవు గావునన్
సార్థులఁ జేయు మయ్య మము ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా !

ఉత్పలము.

పచ్చిక మెత్తపానుపుగఁ, ♦ బండ్లను దియ్యనివిందుగా సదా
యచ్ఛపునీరె పానముగ, ♦ హాయిగ సోఁకెడు చల్లగాలియే
నిచ్చలు వీచు వీవనఁగ, నెమ్మదినెంచుచు నిన్నుఁ గొల్చునా
సచ్చరితుండె ధన్యుఁడుగ ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 89

చంపకము.

కలకలలాడుచంద్రుఁగని, ♦ కాకలఁజిమ్మెడుసూర్యుఁగాంచి, వే
జలజలఁ బారునేఱులను ♦ జల్లఁగ వీచెడు గాలిఁ జూచి, భూ
వలయమునందుఁ బండు పలు ♦ పంటలఁగన్గొని నీకుదండముల్
సలుపనివాఁడు మానవుఁడె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 90

ఉత్పలము.

కోరినవెల్ల నీయవని ♦ కొందఱు దూషణసేయుచుందురిన్
గోరినవెల్ల నీవిడినఁ ♦ గూళలమై భువినెల్లఁ గూల్పమే?
కూరిమి నిడ్డవెన్నఁటినో ♦ కుత్సితమార్గములాదుఁ గాల్పమే?
సారథివై మము న్నడపు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 91

చంపకము.

వరద ! యసంఖ్యహస్తముల ♦ వారక యిత్తువు నీవు గోరికల్
కరముల రెంటనే నెటులు ♦ గైకొనఁజాలుదునయ్య నీకృపన్
గరములుమోడ్చి నీకిడెద ♦ గౌరవసూచకమా నమస్కృతిన్
సరవిఁ బరిగ్రహింపు మిదె ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 92

చంపకము,

గిరగిర సర్వలోకములఁ ♦ గేలిగఁ ద్రిప్పెడు నీదుశక్తికిన్
బోరిఁబోరి దుష్టులం బొదివి ♦ బుద్ధిని నేర్పెడు నీదుయుక్తికిన్
మరిమరి భక్తులన్మనుచు ♦ మానితమైన త్వదీయరక్తికిన్
శరణముజొచ్చి మ్రొక్కితిని ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 93

చంపకము.

హృదయసభాస్థలిన్ బరమ ♦ హృద్యముగాఁ బనరారుభక్తియన్
సదమలభద్రపీఠమున ♦ స్వామిని నిన్ను వసింపఁజేసి స
మ్ముదమునఁగొల్చిధన్యుఁడయి ♦ముక్తినినేనుజెలంగుచున్నఁడో
సదయ ! నిరంతరాభ్యుదయ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 94

ఉత్పలము.

మాఱునుజంద్రుఁడున్ రవియు ♦ మాఱుగ్రహంబులుపగ్ర
హంబులున్

మాఱును జంతుసంతతులు ♦ మాఱునుమానవజాతిరీతులున్
మారును సర్వ; మెన్నఁటికి ♦ మాఱనివాఁడవు నీవుమాత్రమే
సారెకు వెల్గుచుందువు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా !. 95

ఉత్పలము.

ఆకసమందు మేఘము మ ♦ హాద్భుతరీతిని మాఱునట్లు లో
కైకశరణ్య! నాహృదయ ♦ మక్కటమాఁటికిమాఱుచుండెడిన్
నీకరుణాకటాక్షమున ♦ నిర్మలము స్థిరమౌను గాక యీ
శా! కరుణాసుధాకలశ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 96

ఉత్పలము.

ఎచ్చటనుండినన్ మఱియు ♦ నేగతి నుండిన నేమి చేసినన్
బొచ్చెములేని భక్తినినుఁ బుణ్య ♦ చరిత్రుని గొల్వనిచ్చి నా
యిచ్చను దీర్పుమయ్య పర ♦ మేశ్వర! నన్విడనాడకయ్య నీ
సచ్చరితంబె పాడెదను ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 97

ఉత్పలము.

[illegible] భోగముఁ గలిగి ♦ ధర్మపథంబునఁ బీఠికాపురిన్
[illegible] కేళులు సూర్యనర ♦ నాథుని నాతనిరాణి ఛేమణిం
[illegible] వారిసంతతిని ♦ బాయనిప్రేమను బ్రోవుమయ్యనిన్
[illegible] మొక్కి వేడెదను ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 98

ఉత్పలము.

[illegible] భక్తులయి ♦ యంచితరీతి దయార్ద్రచిత్తులై
[illegible] శోభితులై ధరణీతలంబు నా
[illegible]బుగా సలిపి ♦ నర్మిలి వర్ధిలుచుందురేగాక స
[illegible]లురయి ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 99

చంపకము.

జయజయ భక్తకోటినుత! ♦ చారువిశాల యశోవిరాజితా!
జయజయ [illegible]పాపహార! ♦ సర్వశుభంకర! దుష్టభీకరా?
జయజయ ఘోర[illegible]శాంతికర! ♦ సాధుమనోహర! సత్కృపాకరా!
జయజయ పూర్ణ! శ్రీసదన! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 100

ఓమ్

ప్రబోధశతకము.

—○○○—

శ్రీకరుండును దుర్జన ♦ భీకరుండు
శంకరుండును బాపనా ♦ శంకరుండు
రంజనుండును భక్తార్తి ♦ భంజనుండు
విశ్వపతి గాన నతని సే ♦ వింపు మనస. 1

గీతము.

నిల్వఁగా నేల, బాగుగాఁ ♦ బీల్వ గాలిఁ,
ద్రాగఁగా నీరుఁ, దినఁ బండ్లు, ♦ ధాన్యములను
గొల్లగాఁ బెట్టి జగమును ♦ నిల్పి గట్టె
వానికి మనమీఁద నెంతటి ♦ కరుణ మనస. 2

గీతము.

వింతవింతగ మెఱుపుతో ♦ వీట వీటఁ
గోట్లకొలఁదిగ దీపముల్ ♦ గూర్ప నేమి
దివిని దేవుండు వెల్గించు ♦ దీపమైన
సూర్యునకు సాటివచ్చునే ♦ చూడు మనస. 3

గీతము.

ఆఁకలికి నేయ్యఁ బాలిచ్చి ♦ యలఁతఁ దీర్చు
నిదుర వచ్చిన జోకొట్టి ♦ నిదురపుచ్చు
మందగింపక వ్యాధికి ♦ మందు వోయు
అమ్మ పరమేశుదయకుఁ జి ♦ హ్నమ్ము మనస. 4

గీతము.

పెద్దలను భక్తితోడ సే ♦ వింపవలయు
సములతో మైత్రి నెప్పుడు ♦ సలుపవలయుఁ
బతితులను బ్రేమ నుద్ధరిం ♦ పంగవలయు
వసుధ హరికృపఁ గనఁగోరు ♦ వారు మనస. 5

గీతము.

లోపములనెల్లఁ దేటగాఁ ♦ జూపువాఁడు
మేలు నెప్పుడుఁ గోరుచు ♦ మెలఁగువాఁడు
ఇడుములను బాపఁ బ్రాణమే ♦ నిచ్చువాఁడు
మిత్రుఁ డనఁదగువాఁడు ధ ♦ రిత్రి మనస. 6

గీతము.

పాలు పోకింతయుఁ జెడకుండఁ ♦ బాలనుండి
తేనియను బీల్చుచుండెడు ♦ తేఁటికరణి
సౌఖ్య మింతయుఁ జెడకుండ ♦ జనులనుండి
పన్నుఁ గొనుటయె ప్రభునకుఁ ♦ బాడి మనస. 7

గీతము.

సదమలం బయి సుగుణాళి ♦ సదన మైన
స్వాంతమే కద భువిలోన ♦ స్వర్గ మనఁగ
మలినమయి దుర్గుణాళికి ♦ నిలయ మైన
చిత్త మేకద నరకంబు ♦ చెపుము మనస. 8

గీతము.

బలము విద్యయు సుగుణ సం ♦ పదయుఁ గలిగి
ప్రాయమం దుండువారు వి ♦ వాహమైన
నంచితం బగుసంతాన ♦ మబ్బుఁ గాని
బాల్యమునఁ బెండ్లి యాడిన ♦ ఫలమె మనస. 9

గీతము.

నీతి లేకున్న జగతి వి ♦ ఖ్యాతి లేదు
నీతి లేకున్న మదికి సం ♦ ప్రీతి లేదు
నీతి లేకున్న నాత్మకు ♦ జ్యోతి లేదు
ఏదియును నీతికిని సాటి ♦ రాదు మనస. 10

గీతము.

తనకు నభిమానవిషయమౌ ♦ దాని జనుఁడు
దిరముగాఁ గృషి చేసి సా ♦ ధింపవలయు
నన్యవిషయము లెల్ల సా ♦ మాన్యముగను
దెలిసి విద్యావినోది గా ♦ వలయు మనస. 11

గీతము.

ఒకని మెప్పింప సాధ్యమై ♦ యొప్పుఁ గాని
సర్వజనులను మెప్పింప ♦ సాధ్య మౌనె ?
కానఁ దనయంతరాత్మయై ♦ క్రాలుచుండు
నొక్కదేవునె మెప్పింప ♦ నొప్పు మనస. 12

గీతము.

పగను బగ వోదు గావునఁ ♦ బొగరు దక్కి
ధరణి నంతటఁ బ్రేమామృ ♦ తమ్ముఁ బఱపి
పగను జల్లార్చివైచెడు ♦ పావనుండె
పరమసంతోషధామంబుఁ ♦ బడయు మనస. 13

గీతము.

ధర్మమును సుంతయైనను ♦ దప్పకుండఁ
దగినమార్పులఁ గాలోచి ♦ తముగఁ జేసి
కాలచక్రంబుతోఁ బాటు ♦ కదలుజాతి
పరమసౌభాగ్యవంతమై ♦ ప్రబలు మనస. 14

గీతము.

స్వర్గమునకంటెఁ దనదగు ♦ జన్మభూమి
నెంతయును గొప్పగా నెంచి ♦ సంతతంబు
దానివృద్ధికి నన్ని వి ♦ ధాలచేతఁ
బూని పనిసేయు దేశాభి ♦ మాని మనస. 15

గీతము.

ప్రబలు లెప్పుడు భువిని దు ♦ ర్బలులఁ ద్రుంప
వేచి యుందురు గాన వి ♦ వేకమతులు
దైవమును నమ్మి యెంతయు ♦ ధైర్యమూని
యెల్లబలముల నార్జింప ♦ నెంత్రు మనస. 16

గీతము.

అవయవము లెల్ల నైకమ ♦ త్యమ్ముతోడ
దేహమును గాచుచుండెడు ♦ తెఱఁగు దోఁప
దేశభక్తులు దమతమ ♦ దేశములను
గాచుకొంద్రైకమత్యంబు ♦ గలిగి మనస. 17

గీతము.

తమసుఖమ్మును దుఃఖమ్ము ♦ తనవి గాఁగ
నెంచి తమపయి సుఖమె వ ♦ ర్షించుచుండి
ప్రాణపదముగఁ దమ్ముఁ గా ♦ పాడునేని
ప్రభునకియ్యరె ప్రాణమేఁ ♦ ప్రజలు మనస. 18

గీతము.

ఎప్పటికి నెవ్వి జనుల క ♦ భీప్సితములొ
యప్పటికి వాని నిర్మించి ♦ యద్భుతముగ
నమ్మకము గొల్పి యోగ్యలా ♦ భమ్ముఁ గొనుచు
నమ్మి ధనవంతులౌట న్యా ♦ యమ్ము మనస. 19

గీతము.

పరులు దనపట్ల నెట్టులు ♦ పరఁగఁగోరుఁ
బరులపట్టులఁ దానట్లు ♦ పరఁగుచుంట
ధరణిలోపల నుత్కృష్ట ♦ ధర్మమంచుఁ
జాటి రార్యులు సర్వదే ♦ శముల మనస. 20

గీతము.

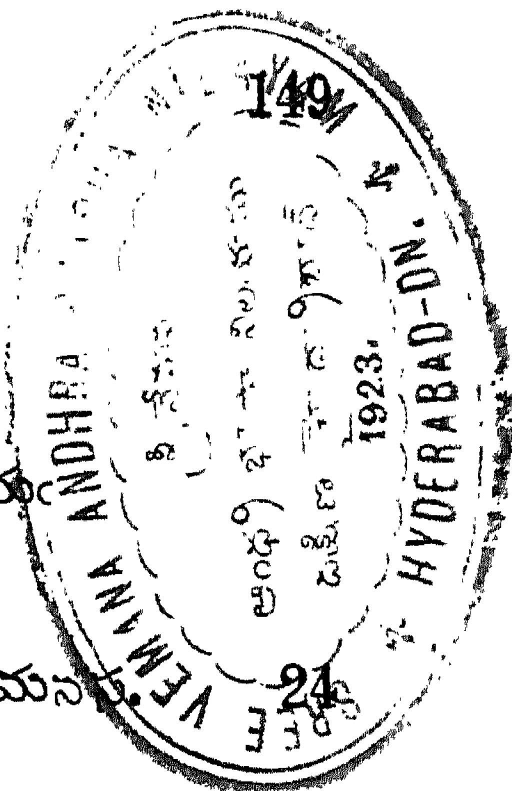
వివిధవిజ్ఞానశాస్త్రముల్ ♦ విశ్వవిభుని
నిరత మొకతీరుగా వెల్గు ♦ నియమములను
దెల్పి యాతనిమహిమ బో ♦ ధించుఁ గాన
వాని నందఱుఁ బఠియింప ♦ వలయు మనస. 21

గీతము.

తాను వసియింపఁ బ్రేమతో ♦ దైవ మిడిన
మందిరమ్మగు దేహమ్ము ♦ నందునుండు
యంత్రములగూర్చి యెఱుఁగని ♦ యజ్ఞుఁ డెట్లు
కడు సుఖమ్ముగ వసియింపఁ గలఁడు మనస. 22

గీతము.

సృష్టిలోపలిచేతనా ♦ చేతనములు
పరులకుపకార మొనరించి ♦ వఱలుచుండ
మానవుఁడు స్వార్థపరుఁ డయి ♦ మనియెనేని
వానిజన్మంబు భువిని ని ♦ ష్ఫలము మనస. 23



గీతము.

ఆకసంబున నెల్లబ్రి ♦ హ్మాండములను
నలుసులట్లుగఁ దేల్చి య ♦ నంతమహిమఁ
జూపుసర్వేశు మదిలోనఁ ♦ జూడఁడేని
వాఁడెపో యంధుఁ డనఁదగు ♦ వాఁడుమనస. 24

గీతము.

చూచువా రెంతయును మదిఁ ♦ జోద్యమందఁ
జిత్తరువు వ్రాసి దానికి ♦ జీవ మిడఁగ
శక్తి లేమిని గర్వంబు ♦ సర్వ ముడిగి
దైవమును జిత్రికారుఁడు ♦ దలఁచు మనస. 25

గీతము.

వేనిచేతను దేశముల్ ♦ వృద్ధిఁ గనెనొ
వేనిచేత నశించెనో ♦ హానినెల్ల
దేశచరితలలోఁ గాంచి ♦ దేశమునకు
వృద్ధి గూర్పఁ గడంగు సు ♦ బుద్ధి మనస. 26

గీతము.

పెరుఁగును మథింపఁ గలిగెడు ♦ వెన్నమాడ్కిఁ
బ్రకృతిని మథించుకొలఁదిఁ బ్రి ♦ పంచమునకు
మేలు సమకూర్చువస్తువుల్ ♦ వేలకొలఁదిఁ
గలుగుఁ దఱుఁగనిపరమేశు ♦ కరుణ మనస. 27

గీతము.

పువ్వులోపలఁ దేనె, ను ♦ వ్వులను నూనె,
యబ్ధిలో నుప్పు, దారువు ♦ లందు నిప్పు,
పెరుఁగులో వెన్న పెట్టిన ♦ కరణి నెన్న
నీశ్వరుఁడు దేహమునఁ బ్రాణ ♦ మిడెను మనస. 28

గీతము.

వినెడువారికి వీనుల ♦ విందుగాఁగఁ
బరమపురుషుని సుగుణప్ర ♦ భావములను
వివిధవృత్తాళిలోపల ♦ వినుతి సేసి
సుకవిసంతోషభరమునఁ ♦ జొక్కు మనస. 29

గీతము.

రాగతాళమ్ములను గూర్చి ♦ రమ్యఫణితిఁ
బాడనేర్చిన మాత్రాన ♦ ఫలము గలదె
దేవదేవునిదివ్యప్ర ♦ భావములను
జెన్ను మీఱఁగఁ గీర్తింప ♦ కున్న మనస. 30

గీతము.

ఒక్కవైపున సూర్యుని ♦ నొక్కవైపు
సురుచిరంబుగఁ జుక్కలఁ ♦ జూపుకొఱకు
రమ్యతరమైనభూమియన్ ♦ రాట్నమందుఁ
బెట్టి మము ద్రిప్పుగద విశ్వ ♦ విభుఁడు మనస. 31

గీతము.

పలు తెఱంగులబుతువ్రులు ♦ గలిగి జనులు
వివిధ సౌఖ్యమ్ములను గాంచి ♦ వెలయఁగోఱకు
సకలజగదేకనాథుశా ♦ సనముచేతఁ
ధరణిచుట్టును దిరుగును ♦ ధరణి మనస. 32

గీతము.

దుష్టులే లేకయుండిన ♦ శిష్టులకును
సుగుణసంపద యెల్లను ♦ జూపుటకును
సమయ మబ్బునె కావున ♦ జగతియందుఁ
గ్రాలు నన్నిటఁ బరమేశు ♦ కరుణ మనస. 33

గీతము.

పాపికిడు భీతి, బాధకుఁ ♦ బార మొసఁగు
వచ్చువారికిఁ జోటిచ్చుఁ, ♦ బ్రీతిభఁ జూపఁ
గోరి త్తవారికి సమయంబుఁ ♦ గూర్చుఁ గాన
మరణమునఁగూడ హరికృప ♦ మెఱయు మనస. 34

గీతము.

పాటుపడఁ దిండి రుచ్యమై ♦ పరఁగుచుండుఁ
బాటుపడ హాయిగా నిద్ర ♦ పట్టుచుండుఁ
బాటుపడ దేహ మారోగ్య ♦ భాగ్య మందుఁ
బాటుపడువాఁడె సుఖములఁ ♦ బడయు మనస. 35

గీతము.

బడలికను దీర్ప, నొడలికి ♦ బలముగూర్పఁ,
బాటవముతోడ బుద్ధికిఁ ♦ దేటగొల్పఁ
జక్కఁగాఁ బనిసేయను ♦ త్సాహ మిడఁగ
నుచితమగునిద్ర పరమేశుఁ ♦ డొసఁగె మనస. 36

గీతము.

ప్రస్తుతం బున్నతిని గాంచఁ ♦ బాటుపడక
పూర్వులపరాక్రమాదులే ♦ పొగడికొనుచు
వ్యర్థముగఁ గాలమునుబుచ్చు ♦ వాని బుధులు
వట్టిమూర్ఖునిగా నెంతు ♦ వసుధ మనస. 37

గీతము.

స్త్రీలు పురుషులుగూడ నే ♦ దేశమందు
మోద మిడుచురో విద్యావి ♦ నోదు లగుచు
నద్ది సర్వేశుకరుణచే ♦ నలరుచుండి
దేశములకెల్లఁ దిలకమై ♦ తీరు మనస. 38

గీతము.

లోపములఁ జూపువారిపైఁ ♦ గోపపడక
వందన మొనర్చి తనకున్న ♦ కుందులెల్లఁ
బాపుకొనఁ బాటుపడుచుండు ♦ భవ్యమతియె
యఖిలసద్గుణవంతుఁడై ♦ యలరు మనస. 39

గీతము.

ఎట్టివాఁడైనఁ బరమేశు ♦ సృష్టిలోన
గర్వభరమునఁ గన్నులు ♦ గానఁడేని
లోఁతు తెలియంగరానట్టి ♦ గోతిలోనఁ
దల్లకిందుగఁ బడును ద ♦ థ్యమ్ము మనస. 40

గీతము.

తన్నునమ్మినవారల ♦ యున్నతికిని
దఱిని సాయమ్మొనర్పఁగఁ ♦ దప్పువాఁడు
కీడుమూఁడినయప్పుడు ♦ తోడుగనక
డిల్లపడి నొంతయును దల్ల ♦ డిల్లు మనస. 41

గీతము.

దిక్కుమాలినదీనులఁ ♦ బెక్కులైన
తంత్రములచేత నొక్కఁగాఁ ♦ దలచువాని
నొక్కసారిగ భగవంతుఁ ♦ డుక్కడంచు
దీనరక్షయె తనదీక్ష ♦ గాన మనస. 42

గీతము.

తీసి యీఁలేని ప్రాణముల్ ♦ దీసి తీసి
భావముం దుండుకరుణను ♦ బాపి పాపి
చేత వాతను బాపముల్ ♦ చేసి చేసి
బ్రిదుకుమనుజుఁడు భూమికి ♦ బరువు మనస. 43

గీతము.

పరులయున్నతి వీక్షించి యుడుకువాఁడు
తనపరితాపమ్మె కోసయాడు ♦ కొనెడువాఁడు
బాధపడువారిఁ గని దుఃఖ ♦ పడనివాఁడు
పరమపాతకుఁ డనఁదగు ♦ వాఁడు మనస.

గీతము.

శత్రువేషంబుఁ దాల్చిన ♦ మిత్రుఁ డరయఁ
జేయలేఁడేని మేల్ కీడు ♦ సేయకుండు
మిత్రవేషంబుతో నున్న ♦ శత్రు వన్నఁ
గూర్మిఁ జూపుచునే గొంతుఁ ♦ గోయు మనస

గీతము.

దుర్జనులు సజ్జనులవలెఁ ♦ దోఁచుచుందురు
తోఁచుచుందురు సుజనులు ♦ దుష్టులట్టు
లున్నరీతిని గనపడ ♦ కుంద్రు జనులు
గానఁ బైవేషముల నమ్మఁ ♦ గాదు మనస.

గీతము.

పరులదోషముఁ గనఁ బాటు ♦ పడుటకంటెఁ
దొడరి తనదోషమును జూడఁ ♦ దొడఁగెనేని
మాని తనయల్పభావంబు ♦ మానవుండు
పడయుచుండు నుదారభా ♦ వంబు మనస.

గీతము.

జగములోపల నిష్ప్రియో ♦ జనముగాఁగ
నేడియును హరి సృష్టింప ♦ లేదు గానఁ
బనికిమాలిన దని దేనిఁ ♦ బలుకకుండ
దానియుపయోగ మెఱుఁగంగఁ ♦ దగును మనస. 48

గీతము.

వానకోయిల తమితోడ ♦ వానచినుకు
కొఱకు వేచెడుగతిని స ♦ ద్గుణముకొఱకు
వేచి యొచ్చట నది గన్న ♦ విడువకుండ
నీదిగా నెంచి కైకొంట ♦ నీతి మనస. 49

గీతము.

అప్పటికిఁ గష్ట మొదవిన ♦ నెప్పటికిని
సుఖమె కలిగెడు పని సేయఁ ♦ జూడవలయు
నప్పటికి మేలు గల్గిన ♦ నెప్పటికిని
గష్టమబ్బెడు పని సేయఁ ♦ గాదు మనస. 50

గీతము.

హానిలాభమ్ములనుఁబట్టి ♦ యరసి చూడఁ
గొందఱకు నష్ట మొదవినఁ ♦ గొంచెముగను
బలువురకుఁ జాల మేలును ♦ గలుగఁజేయు
పనులు సేయుచు నుంటయే ♦ పాడి మనస. 51

గీతము.

పాపపుణ్యంబులనుగూర్చి ♦ భవ్యమతులు
స్పష్టముగఁ దెల్పినట్టిల ♦ క్షణము వినుము
పరుల కపకార మొనరింపఁ ♦ బాప మగును
బరుల కుపకృతి పుణ్యమై ♦ పరఁగు మనస. 52

గీతము.

మంచిచెడుగులు రెంపును ♦ మనుజునందుఁ
బెనగొనియె యుండు, మంచిని ♦ బెంపకున్నఁ
జెడుగు చెలరేఁగుఁ, జెడుగును ♦ జెడ నడంప
మంచి తలయెత్తి యెంతయు ♦ మించు మనస. 53

గీతము.

సుగుణమణిహార సూత్రమై ♦ నెగడుచుండు
మాత్తురనుగూడ సఖులుగా ♦ మార్చుచుండు
గుప్తముగఁ గీర్తి నల్గడఁ ♦ గూర్చుచుండు
నడఁకువయె యెల్లవారికిఁ ♦ దొడవుమనస. 54

గీతము.

పరుల కుపకార మొనరింపఁ ♦ బాటుపడెడు
పుణ్యమూర్తికి హృదయానఁ ♦ బొదలుశాంతి
ఘోరతరములు గష్టముల్ ♦ గోట్లకొలఁది
వచ్చినను నోర్చుకొనశక్తి ♦ నిచ్చుమనస. 55

గీతము.

తమసుఖమె చూచుకొనుచుండు ♦ దంపతులకు
నీశ్వరుఁడు ప్రేమసంతాన ♦ మిడుట చూడఁ
బరులకై స్వార్థమును వీడి ♦ పాటుపడఁగ
నెమ్మనెసఁగెడుపరిశ్రమపా ♦ ఠమ్ము మనస. 56

గీతము.

తనబలమ్మును విద్యయుఁ ♦ దనధనమ్ము
దేవదత్తము లని మదిఁ ♦ దెలిసి వాని
సతతము పరోపకృతి నిడు ♦ సదయుమీఁద
హరి సుఖామృతవృష్టిని ♦ గురియుమనస. 57

గీతము.

విత్తనము నష్టమైనను ♦ వృక్షరూప
మొంది వర్ధిల్లుచుండెడు ♦ చందమునను
గాయ మెడలినసుజనుండు ♦ ఖ్యాతిరూప
కాయమును బొంది వర్ధిల్లుఁ ♦ గాదె మనస. 58

గీతము.

వివిధభాషలయం దుండు ♦ విషయములను
లలితమగు శైలితోడ స ♦ లక్షణముగ
మాతృభాషను భాషాభి ♦ మానివ్రాసి
యక్షయంబగుకీర్తిచే ♦ నలరు మనస. 59

గీతము.

సూదిబెజ్జంబులోపల ♦ సూటిగాను
సామజంబైన దూరంగఁ ♦ జాలుఁగాని
మోక్షరాజ్యమహాద్వార ♦ మును జొరంగ
లేఁడు విషయాబ్ధి మునిఁగిన ♦ వాఁడు మనస 60

గీతము.

యుద్ధమున వేలకొలఁదిగ ♦ యోధవరులఁ
గూల్చువీరునికంటెను ♦ ఘోరపాప
జాలములతోడఁ బోరాడి ♦ జయముగాంచు
వీరుఁడే యుర్వి శ్రేష్ఠుఁడై ♦ వెలయు మనస. 61

గీతము.

అఖిలపాపములకు మూల ♦ మగుచు నడరు
నింద్రియాళిని నెదిరి జ ♦ యించి వాని
సత్పథంబున నడిపింపఁ ♦ జాలఁడేని
నెన్ని రాజ్యము లేలిన ♦ నేమి మనస. 62

గీతము.

ఎంతధనమున్న బిరుదుల ♦ నెన్నిగన్న
సకలవిద్యలయందును ♦ జాణయైన
నెవఁడు దనజన్మభూమి ప్రే ♦ మింపకుండు
వాఁడె జీవన్మృతుండనఁ ♦ బడునుమనస. 63

గీతము.

వివిధదేశస్థులందఱు ♦ విహితమతిని
మించునన్యోన్యప్రేమ వ ♦ ర్తించిరేని
జగడములుమాని శాంతితో ♦ నెగడిరేని
భూతలంబెల్ల స్వర్గమై ♦ పొదలు మనస. 64

గీతము.

పాపమునుగూడ మర్యాదఁ ♦ బడయుటకును
బుణ్యవేషంబుఁ దాల్చెడు ♦ పోల్కిఁ జూడఁ
బూని పాపంబుగూడ న ♦ పుణ్యమునకు
గౌరవముఁ జూపుచుండుట ♦ గాదె మనస. 65

గీతము.

సత్యమనుధ్రువరేఖపై ♦ సంతతంబు
దిరుగుచును నిల్చి వారియందుఁ ♦ దిరముగాను
సత్పథమ్మున నరుగుప్ర ♦ శస్తమతియె
భూతలస్వర్గలోకమై ♦ పొల్చు మనస. 66

గీతము.

పొగడఁగాక జనావళి ♦ దెగడఁగాక
పెంతురిగాక నృపాలురు ♦ నొంతురిగాక
చేరఁగాక సుఖమ్ములు ♦ జాఱఁగాక
సత్పథమునుండి తొలఁగంగఁ ♦ జనము మనస. 67

గీతము.

సత్యమైయొప్పున్యాయ ప ♦ క్షంబుఁ బూని
సములపైఁగాని తమకంటె ♦ శక్తియందు
నధికులౌవారిపైఁగాని ♦ యదరి తొడరి
గెలుపుకొనుటయె శౌర్యమై ♦ వెలయు మనస. 68

గీతము.

దీనులై తమకెవ్వరు ♦ దిక్కులేక
పొక్కువారలపైఁ బొగ ♦ రెక్కియరిగి
పెక్కుబాధలఁ జిక్కించు ♦ ఫక్కిచూడఁ
గ్రౌర్యమే కాని శౌర్యంబు ♦ గాదు మనస. 69

గీతము.

మహిని దప్పొనరించుట ♦ మనుజగుణము
తప్పు క్షమియించు టెంతయు ♦ దైవగుణము
గానఁ జేసినతప్పుకై ♦ కరము వగచు
దీను క్షమియింప హరి మెచ్చి ♦ తీరు మనస. 70

గీతము.

చూపవలయును మిత్రుని ♦ లోపములను
జూడవలయును శత్రుని ♦ సుగుణములను
జూచికొని తనలోపలఁ ♦ జొచ్చియున్న
పాపములనెల్లఁ బాపుకో ♦ వలయు మనస. 71

గీతము.

తమచరిత్రల నుత్తమో ♦ త్తమములుగను
జేసికొనఁగోరువారల ♦ చిత్తములకు
నెదుట నాదర్శకము లయి ♦ పొదలుచుండు
ధరమహాత్ములసచ్చరి ♦ త్రములు మనస. 72

గీతము.

బలము నార్జింప సుగుణసం ♦ పద గడింప
భక్తి మదిఁ బెంపఁ బరమపా ♦ వను భజింప
గురుల సేవింప విద్యల ♦ నెఱిఁ బఠింప
బ్రహ్మచర్యంబు వహియింప ♦ వలయు మనస. 73

గీతము.

అంద ఆనందమునఁ దేలి ♦ యాడుచుండ
నేడ్చుచును వత్తు మిబ్భువి ♦ కెల్లరమును
వగవ మనకంద ఆనంద ♦ ముగను మనము
పోవునట్లుగ మెలగంగఁ ♦ బోలు మనస. 74

గీతము.

వచ్చి గర్వంబు దనలోనఁ ♦ జొచ్చెనేని
హరికిఁ దనకును నుండెడు ♦ నంతరంబు
మనుజుఁడు దలంప నెండకు ♦ మంచువోలెఁ
గరఁగిపోవును గర్వమా ♦ క్షణమె మనస. 75

గీతము.

పాపరోగంబు నిన్నుండి ♦ పాయుటకును
వేకువను సంజ నిత్యంబు ♦ విడువకుండ
హరిగుణధ్యాన మనుపర ♦ మౌషధంబు
భక్తియుతముగ సేవింప ♦ వలయు మనస. 76

గీతము.

హృదయసింహాసనంబున ♦ నీశు నునిచి
సకలజీవులకును దన ♦ శక్తికొలఁదిఁ
గూర్మితోఁ సాయ మొనరించు ♦ కొలువొనర్చి
మనెడుకరుణాళువే భక్తుఁ ♦ డనఁగ మనస. 77

గీతము.

భక్తు లని వేషములు వేయ ♦ వచ్చుఁగాని
నిర్మలం బగుమదితోడ ♦ ధర్మ మెఱిఁగి
పరమపురుషునియాజ్ఞలో ♦ పల మెలంగి,
ధన్యతము లౌట మిగులదు ♦ స్తరము మనస. 78

గీతము.

చాటుచాటుగఁ బాపముల్ ♦ చాల సలిపి
యంద ఱెఱుఁగ నోకింతపు ♦ ణ్యంబు చేసి
జనుల వంచింప నగుఁ గాని ♦ సర్వ మెఱుఁగు
దైవమును మోసపుచ్చంగఁ ♦ దరమె ? మనస. 79

గీతము.

పాపములకయి లోనఁ జీ ♦ వాట్లు పెట్టి
యంద ఱెఱిఁగెడునట్లు పు ♦ ణ్యాంబులకును
దగినయాదరమును గూర్చి ♦ దయను జూపు
జగదధీశున కెవ్వరు ♦ సాటి? మనస. 80

గీతము.

మిత్రుఁడుగఁ గొందఱకు నుండు ♦ శత్రువుగను
గొందఱకు నుండుఁ దక్కిన ♦ యాదఱకును
మహిఁ దటస్థుఁడుగా నుండు ♦ మానవుండు
అందఱకు మిత్రుఁడగువాఁడు ♦ హరియె మనస. 81

గీతము.

నిప్పు గాల్పంగ లేనట్టి ♦ నీరమైన
గడిగి వేయంగ లేనట్టి ♦ గాలియైనఁ
బారఁదోలంగ లేనట్టి ♦ పాపములను
నిముసమునఁ బాపు హరిఁ జేరి ♦ నెగడు మనస. 82

గీతము.

అంతరాంతరహృదయగు ♦ హాంతరమునఁ
గదలి మెదలక తిరముగాఁ ♦ బాదలుమాని
తేట తెల్లంబుగాఁ జూపు ♦ తెన్నువట్టి
మోక్షసామ్రాజ్యమును జేరఁ ♦ బొమ్ము మనస. 83

గీతము.

విన్నఁ బరమేశుమాటలే ♦ వింటివేని
గన్నఁ బరమేశుతత్త్వమే ♦ కంటివేని
మన్నఁ బరమేశుసేవనే ♦ మంటివేని
సున్నయై పోవు పాపమ్ము ♦ లన్ని మనస. 84

గీతము.

పాడుచుండుము హరికీర్తి ♦ భక్తితోడఁ
గూడుచుండుము భక్తులఁ ♦ గూర్మితోడ
వీడుచుండుము దుష్టుల ♦ వెరవుతోడ
హరి ముదంబున నీతోడ ♦ నాడ మనస. 85

గీతము.

గుట్టు సఖులకుఁ దెల్పినఁ ♦ గూర్మి మఱచి
వెల్లడింతురు లోలోన ♦ నెల్లరకును
ఎన్ని దెల్పిన విని హరి ♦ యించుకైన
నెవరికిని జెప్పఁ డెంతటి ♦ హితుఁడు మనస. 86

గీతము.

ఇచ్చటికి నిన్ను దేవుఁడు ♦ దెచ్చినప్పు
డెన్నిసదుపాయములఁ గూర్చె ♦ నెఱుఁగుదు గద
యెచటకుం గొనిపోయిన ♦ నచటఁగూడ
నిట్లె కృపచేయు నని నమ్మ ♦ వేల ? మనస. 87

గీతము.

గర్భమందున్నయప్పుడు ♦ గాచినాఁడు
గాఢమౌనిదరిద్రియందును ♦ గాచినాఁడు
గావకుండునె మరణంబు ♦ గాంచినపుడు
చేర్చి తనయొడి హరి నిన్నుఁ ♦ దేర్చు మనసఁ 88

గీతము.

జననికడనుండి వచ్చి యా ♦ జననిదరికి
నరుగఁ జింతిల్లునినుఁ జూడ ♦ నలుక వొడముఁ
బుట్టినింటికి నందఱు ♦ ముదముతోడఁ
బోవ నీకిది యేమిదు ♦ ర్బుద్ధి మనస. 89

గీతము.

పట్టియున్నట్టిమైలను ♦ బాపుటకును
బట్టలను బండపైఁ బెట్టి ♦ బాదునట్లు
వీడిపోవంగఁ బాపముల్ ♦ వెతను బెట్టి
దేవుఁ డుతుకును నిన్ను భీ ♦ తిలకు మనస. 90

గీతము.

ఎప్పు డెచ్చటఁ గోరిన ♦ నప్పు డచట
దర్శనం బిచ్చి నినుఁగాచు ♦ దాత యైన
దైవ ముండంగ నల్పుల ♦ దరిని జేరి
వృథగ యాచించుచుండుదు ♦ వేల ? మనస. 91

గీతము.

కూర్మి నీమీఁద శుభములే ♦ కురియుచుండు
దేవుఁ డొసఁగినదానితోఁ ♦ దృప్తి గనక
యేల యడిగెద విది యది ♦ యిమ్మటంచు
నెఱుఁగఁడే హరి నీకెద్ది ♦ హితమొ? మనస. 92

గీతము.

ఒండొకటితోడ డీకొన ♦ కుండుమాడ్కి
నద్భుతమ్ముగ దివిని బ్ర ♦ హ్మాండములను
వివిధరీతులఁ ద్రిప్పెడు ♦ విశ్వవిభుని
చేతిలీలారవిందమై ♦ చెలఁగు మనస. 93

గీతము.

రమ్యకల్యాణగుణమణి ♦ రచితభక్త
హృదయసింహాసనంబునఁ ♦ బొదలుచుండి
సకలజగముల నేలెడు ♦ సార్వభౌము
కూర్మిబిడ్డవు నీకేమి ♦ కొదువ? మనస. 94

గీతము.

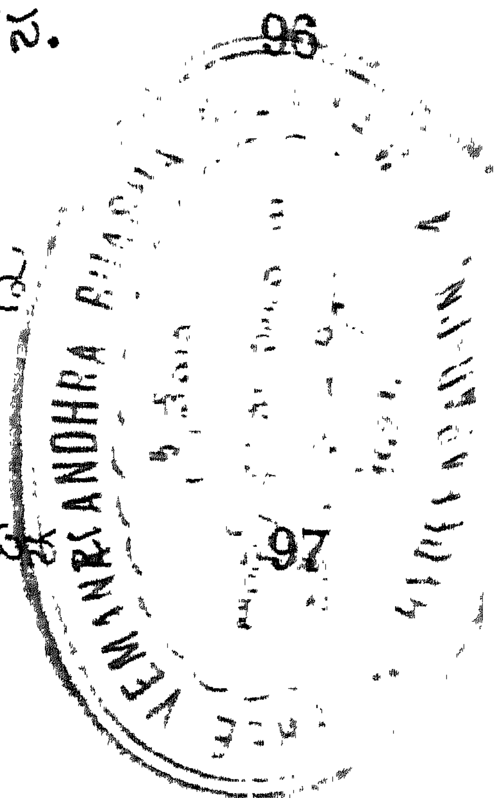
అర్కశతకోటిచంద్రస ♦ హస్రకోటి
కలితలలితమహాద్భుత ♦ కాంతియుక్త
చారుసౌందర్యమూర్తియౌ ♦ స్వామియెదుట
నిల్వుటద్దముగా నిల్చి ♦ నెగడు మనస. 95

గీతము.

ధర్మవైరులఁ జెండాడ ♦ దైవ మెంచి
వారిపై నినుఁ గొల్పన ♦ నార్యధైర్య
శౌర్యములఁ జూపి పోరాడి ♦ జయము గాంచి
దివ్యభృత్యుఁడ వనుకీర్తిఁ ♦ దెమ్ము మనస. 96

గీతము.

నమ్మి నీకంతయు నొసంగు ♦ నమ్మకమ్ము
స్వామికిని గల్గునట్లుగా ♦ సంచరించి
పరమమైత్రిని నాతని ♦ పజ్జఁ జేరి
యార్తులకు నెల్ల నాప్తుండ ♦ వగుము మనస. 97


VEMANA ANDHRA BHASHA NILAYAM

గీతము.

నేను వరియింప నెవరిని ♦ నిన్నెకాని
యంచు నన్నియు విడనాడి ♦ హరిని నీవు
వలచితివి గాన నతఁడును ♦ వలచె నిన్నుఁ
గూర్మినొకటైతి రింకేమి ♦ కొఱఁత? మనస. 98

గీతము.

ఏకతంబున లోనఁ బ్రా ♦ ణేశుఁడైన
పరమపురుషునితోఁ గూడి ♦ పాడియాడి
నిరుపమానందభరమునఁ ♦ గరము చొక్కి
మఱచిపొమ్మెల్ల నిను నీవు ♦ మఱచి మనస. 99

గీతము.

ఎంతకూరిమి నెక్కుడై ♦ యొసఁగుచున్న
ప్రభువు వరియించె నని గర్వ♦ పడితివేని
పడినపాటెల్ల వ్యర్థమై ♦ ప్రథమదశకు
నిన్ను నగ్గర్వమే దెచ్చు ♦ నిజము మనస. 100

గీతము.

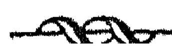
స్వచ్ఛమైనట్టి భక్తితో ♦ స్వామిసేవ
నఖిలవిధములచేత నీ ♦ వాచరించి
మరలి రాకుండ మోక్షసా ♦ మ్రాజ్య మందె
యలరుచుండుము నాప్రియ ♦ మైనమనస. 101

గీతము.

అంద ఱాప్రభుసంతాన ♦ మగుటఁ దెలిసి
గాఢసోదరభావంబు ♦ గలిగి మెలఁగి
భూతలం బెల్ల స్వర్గమై ♦ పొదలునట్లు
సలుపవేఁడుము సర్వేశు ♦ సతము మనస. 102

గీతము.

శతక మిది ప్రియఁగొల్పిన ♦ హితుని సుగుణ
రతుని నాయని వేంకట ♦ రంగనృపునిఁ
దత్సతిని సంతతిని మహో ♦ దారమతిని
బెంపఁ జరమేశు భక్తిఁ బ్రా ♦ ర్థింపు మనస. 103



శ్రీ

భక్తకర్ణామృతము.

౧౦

మధ్యమావతి-ఛాపు

ఎంతవాఁడను నిన్నుఁ గీర్తింప

ఈశ్వర నే

నెంతవాఁడను నిన్నుఁ గీర్తింప

సుంతయైనను గాన సాహిత్య ♦ చొప్పెఱుంగని శుద్ధమూర్ఖుఁడ॥ నెం॥
వింతవింతగ నిన్నుఁ గూరిచి ♦ వేయివిధములఁ బాడుటకు నా
కెంతయో మది యున్నదది ఫల ♦ వంతమగు టెట్లో యెఱుంగను
॥ఎం॥

చారుసంగీత ప్రవీణులు నారదాదిమహామునీంద్రులు
సారెకును బాడంగఁ గూరిమి ♦ మీఱ నాకర్ణించు విభుఁడవు॥ఎం॥
రాగతాళము లెల్ల నేరిచి ♦ భక్తితో నినుఁ బాడి నీయను
రాగమును నార్జించి మించిన ♦ త్యాగరాజును గాను బీదను॥ఎం॥
భక్తితో నీ శుభగుణమ్ముల ♦ భవ్యరీతులఁ బాడుటకుఁ గల
శక్తు లెవ్వియు లేనివాఁడను ♦ స్వామి నిన్నే నమ్మినాఁడను ॥ఎం॥
హెచ్చుగా నినుఁ గొల్చి పాడెడు ♦ నెందఱో మహనీయులుండఁగ
మెచ్చుకొందువె యీశ్వరా నా ♦ వచ్చిరాని గీతజాతము॥ఎం॥

2 కమాచ్ - ఛాపు

కొనియాడఁదరమే నిన్నుఁ

గువలయవినుత

కొనియాడఁదరమే నిన్ను

దినకరశశితార ♦ గణముల వెలిఁగించు

ఘనతేజమునుజూపు ♦ కాంతిమంతుఁడవీవు ॥కొని॥

బొంగరమ్ములమాడ్కి ♦ భూమ్యాదిగ్రహముల

నింగి గిరగిరఁద్రిప్పు ♦ నేర్పుకాఁడవునీవు ॥కొని॥

ఒండొంటి డీకొన ♦ కుండలోకములను

ద్దండరీతిని నడుపు ♦ చండశాసనుఁడీవు ॥కొని॥

స్తుత్యమానీస్సృష్టి ♦ సుందరమ్ముగఁజేసి

యత్యద్భుతముఁజూపు ♦ నైంద్రజాలుఁడవీవు ॥కొని॥

పారశాంగ జగతి ♦ బహువిధములఁజేసి

పాఠములనునేర్పు ♦ పరమగురుఁడవు నీవు ॥కొని॥

3. సురట-ఆదితాళము

పొగడఁదరమె నిన్ను మాప్రభు పొగడఁదరమె నిన్ను

ధగధగమెఱసెడు ♦ తరణికోటులకు
జిగిబిగిఁగూరుచు ♦ చిన్మయరూపా! ॥పొగ॥

అగణితమగుబ్రహ్మాండకోటులను
సొగసుగఁదీరిచి ♦ సూత్రధారివయి
గగనరంగమునఁ ♦ గడుఁజోద్యమ్ముగఁ
దగనాడించెడు ♦ తాండవలోలా! ॥పొగ॥

నేత్రపర్వముగ ♦ నిగనిగలాడెడు
చిత్రవిచిత్రపుఁ ♦ జెన్నెలవన్నెల
ధాత్రిని నతిసొం ♦ దర్యారాశియా
చిత్రశాలగాఁ ♦ జేసినస్వామీ! ॥పొగ॥

వీనుల విందుగ ♦ వివిధస్వరముల
గానముచేసెడు ♦ కలకంఠాదుల
మానితరీతిని ♦ మహిఁనలరించెడు
గానకళాలం ♦ కరణధురీణా! ॥పొగ॥

పరిపరివిధముల ♦ పాపరోగములఁ
బరితపించుమా ♦ పరితాపమ్ములఁ
బరమకృపామృత ♦ ఫలితౌషధములఁ
బరిహరముసేయు ♦ వరవైద్యమణీ! ॥పొగ॥

4 జేహాగ్ -ఆదితాళము

నినుఁ గొనియాడఁగ ♦ నేర్చునెవ్వఁడు భువి
మనమునకందని ♦ మహిమలునీవి ॥నిను॥
మునులు జపించుమ్రోలు ♦ ముదమునహృదయాన
ననుదినమును నిన్నె ♦ యరయుచునుండియు
దినకరకోటుల ♦ దివి వెలిఁగించియుఁ
గనఁబడకున్నావు ♦ కరమువిచిత్రము ॥నిను॥
వివిధజగమ్ముల ♦ వింతగఁద్రిప్పుచు
నవనవలీలల ♦ నటనము సల్పుచు
నెవరు నెఱుంగని ♦ యేకాంతమ్మునఁ
బ్రవిమలకాంతితో ♦ భాసిలుచుందువు ॥నిను॥
నమ్మినభక్తుల ♦ నెమ్మదిలోపలఁ
దమ్మొదవలెవాలి ♦ జుమ్మనిపాడుచుఁ
గమ్మనిభక్తిర ♦ సమ్మును గ్రోలుచుఁ
గొమ్మని శుభములఁ ♦ గురియుచునుందువు ॥నిను॥

5 శంకరాభరణము. రూపకము

దేవనీప్రభావగరిమ ♦ తెలియశక్యమా
కేవలకరుణా పరిపూర్ణమ ♦ కీర్తిధామమా ॥దేవ॥

పరమభక్తినిన్నుఁగొల్చు ♦ భక్తవరులకు
దురితములను దఱుముశక్తి ♦ నిరతమిత్తువు ॥దేవ॥

పరులహితముకొఱకె పాటు ♦ పడెడువారికి
నిరుపమానంద పదవి ♦ నెమ్మిఁగూర్తువు ॥దేవ॥

నిన్నుఁజూడ నిచ్ఛయించు ♦ నీతిపరులకు
నన్నిచోట్లదర్శనమిడి ♦ యాదరింతువు ॥దేవ॥

వివిధజగములను జెలంగు ♦ వింతఁ జూపఁగ
వివిధ దేహముల నొసంగు ♦ విశ్వవిభుఁడవు ॥దేవ॥

మొదటఁగష్టపెట్టిమదిని ♦ బదనుపఱచుచు
సదయహృదయుఁడౌటతుదకు♦ముదమునింతువు ॥దేవ॥

6 మాయామాళవగౌళ-ఆదితాళము

ఏమనిపిలుతును నిన్ను నే ♦ నేమనిపిలుతునునిన్ను

స్వామీయందున ♦ సఖుఁడాయందున

ప్రేమకు నెలవగు ♦ ప్రియుఁడాయందున ॥ఏమని॥

తల్లీయందున ♦ తండ్రీయందున

యెల్లరఁ బ్రోచెడు ♦ నీశ్వరయందున ॥ఏమని॥

దివ్యసౌఖ్యమిడు ♦ దేవాయందున

అవ్యయుఁడగు పర ♦ మాత్మాయందున ॥ఏమని॥

భవరోగమహా ♦ వైద్యాయందున

వివిధజగద్గణ ♦ వేద్యాయందున ॥ఏమని॥

గురులకు నెల్లను ♦ గురువాయందున

వరములనిడుకల్ప ♦ తరువాయందున ॥ఏమని॥

ఎంతయుభక్తుల ♦ హృదయరంగముల

వింతగ వెలిఁగెడు ♦ వెలుఁగాయందున ॥ఏమని॥

7 శ్రీరాగము-ఛాపు

ఏడనిఁ జూడఁగనగును -నీ

జాడ తెల్పునునాకు ◆ జడమతి నేను
వేఁడఁగఁజాలను ◆ పాడఁగఁజాలను
కూడి సీతోనుండ ◆ వేడుకగలిగెను ॥ఏడ॥

ఏమనిపిలువఁగవలెనో-ని
న్నెచ్చట వెదకఁగవలెనో

నామమెఱుంగను ◆ ధామమెఱుఁగను
ఏమనిపిలుతు ని ◆ న్నెచ్చట వెదకుదు ॥ఏడ॥

అందఱుని న్నెఱిఁగినారు-నే
నెందఱనడిగిన ◆ నెఱుఁగమన్నారు

పొందుగనినుఁబొంది ◆ పొంగిముదమ్మున
నుందామనునాశ ◆ యుదయించియున్నది ॥ఏడ॥

ఒకపరిదర్శనమిమ్ము-నీ
వొకపరిమాటాడిపొమ్ము

ఇఁకనినుఁబిలువను ◆ ఇఁక నేమియడుగను
సకలమర్పించినే ◆ సుకముగనుందును ॥ఏడ

8 బేహాగ్-రూపకతాళము

నినువినా జగదీశమాకు ♦ నెయ్యుఁడెవ్వఁడు
కనికరమున మమ్ముఁగాచు ♦ కాంతుఁడెవ్వఁడు ॥నిను॥

తల్లి గర్భమందునున్న ♦ తరుణమునందుఁ
బిల్లల మముఁగాచినావు ♦ ప్రేమదాతవు ॥నిను॥

తల్లిఁ దండ్రిగురువు నన్నఁ ♦ దమ్ముల సఖుల
నెల్లబంధువులనొసంగి ♦ యెలమిఁగూర్తువు ॥నిను॥

చింతలనొకక్షణములోన ♦ శాంతిపఱతువు
వింతవింతగసృష్టిఁజేసి ♦ వేడ్కనింతువు ॥నిను॥

పాపదావాగ్నిఁజిక్కి ♦ పరితపించెడు
పాపులమము నుద్ధరించు ♦ పావనుండవు ॥నిను॥

9 బేహాగ్-ఆదితాళము

నీనామమె యెంతోరుచిరా ♦ నిఖిలసజ్జనగోచరా
మానసమునకింపునింపు ♦ మహితవీణారవమురా ॥నీ॥
మధురమైన నీనామమె ♦ మానులకుజపమురా
అధమాధములనుద్ధరింప ♦ నంచితసాధనమురా ॥నీ॥
అఖిలపాపములను బాప ♦ నదియెసిద్ధౌషధమురా
సుఖమునాత్మబలము నిచ్చు ♦ సురచిరామృతరసమురా ॥నీ॥
భవ్యధర్మరంగస్థిత ♦ భక్తవీరకోటికి
నవ్యయోత్సాహమ్మునొల్పు ♦ దివ్యభేరీరవమురా ॥నీ॥

---

10 శంకరాభరణము - ఆదితాళము.

నీకంటెవేరెవ్వరు మమ్మేలరింపఁగ నీకంటెవేరెవ్వరు
శోకాపనోదివి ♦ లోకవినోదివి
రాకాసుధాంశుకోటి ♦ రమణీయమూర్తిఁవి॥ నీకంటె॥
బ్రహ్మాండకోటులతో ♦ బంతులాడెదునీవు
బ్రహ్మాది బిరుదుల ♦ భాసిల్లుచున్నావు ॥నీకంటె॥
రవిచంద్రతారల ♦ రాజిల్లు దివియెల్ల
ప్రవిమలరత్నాల ♦ పందిరిగదనీకు ॥నీకంటె॥
రక్తినిఁ గొల్చు పరి ♦ సక్తితోఁజెన్నారు
భక్తులహృదయమ్మె ♦ భద్రపీఠము నీకు ॥నీకంటె॥

11 నవరోజు - చాపు.

నిండుచందురుఁడీవుప్రభువర ♦ నిర్వికారశుభంకరా
పండువెన్నెలఁ దిను చకోరపుఁ ♦ బక్షినేను పరాత్పరా ॥నిం॥
కమలపుష్పము నీవుదేవర ♦ కమ్మతేనియఁద్రావునా
భ్రమరమేను త్రిలోకసుందర ♦ భవ్యవిభవధురంధరా ॥నిం॥
నిరుపమప్రజ్ఞానజ్యోతివి ♦ నీవు భక్తవశంకరా
దరిసినీపయి వలచివాలుప ♦ తంగమేనుమనోహరా ॥నిం॥
నీవుపరమానందపూరిత ♦ నీరదముసంపత్కరా
నేవినోదము మీఱనాడెడు ♦ నెమిలిమునివరగోచరా ॥నిం॥
కాంతమినుమును డాసిముద్దిడు ♦ కరణికరుణాసాగరా
చెంతఁజేర్చిముదంబుగూర్పుము♦చిత్తజలరుహ భాస్కరా ॥నిం॥
నీరువీడిన చేఁపకైవడి ♦ నిన్నువీడి తపించితిన్
నేరమెంచకు నక్షమింపుము ♦ నిఖిలవిమలగుణాకరా ॥నిం॥
చాతకంబను వేచినాఁడను ♦ స్వామినేనొకచినుకుకై
ప్రీతిఁగురియుముపూర్ణవర్షము♦ప్రియతమామృత జలధరా॥నిం॥

12 కల్యాణి - ఆదితాళము.

దినమది సుదినముకాదా

పల్లవి

దినమది సుదినముకాదా

కనుగొని నినుమది ♦ గానము చేసెదు ॥దిన॥

ఘనులగు నీభక్త ♦ జనములఁగూడి

మునినుతనినుఁగూర్చి ♦ ముచ్చటలాడెదు ॥దిన॥

కనికరమెదలోఁ ♦ గరఁగిపాఱఁగా

ననదలకష్టము ♦ లన్నియుఁ దీర్చెదు ॥దిన॥

ధీరతనీయాజ్ఞఁ ♦ దీరిచిపొల్చెదు

వీరుల చరితము ♦ వినిహర్షించెదు ॥దిన॥

కళలఁదేరి స ♦ త్కార్యములొనరిచి

విలసిలు బుధులను ♦ వేడ్కమన్నించెదు ॥దిన॥

నీదయఁ గల్గిన ♦ నిఖిలబంధువుల

నాదరించి ముద ♦ మొందుచునుండెదు ॥దిన॥

13 కాంభోజి - ఛాపు

ఓనాథనీగుణ మొకయింత తెలిసిన ♦ వానిజన్మమెజన్మము
మానసముప్పొంగి ♦ మేనుపులకరించి
యానందాశ్రుపులొల్క ♦ నారంభమగు దేవా ॥ఓనాథ॥
జ్ఞానము కరుణయు ♦ న్యాయమువర్ధిల్లఁబూనుధర్మవ్రతము
మానావమానముల్ ♦ మదిని దలంపక
తానునీయాజ్ఞకై ♦ తనవెల్లనర్పించు ॥ఓనా॥
ఎన్నికీడులుమూడి తన్ను బాధించిన ♦ నన్నివిడువఁగల్గిన
నిన్నెదలోనెంచి ♦ నీయాజ్ఞపాలించుఁ
దన్నునిరతముఁగాచు ♦ తండ్రినీవెయంచు ॥ఓనా॥
సత్యమేనమ్మ్చు సత్యమెపల్కుచు ♦ సత్యమెయాచరించు
నత్యంతభక్తితో ♦ నన్నిటనినుఁజూచి
నిత్యానందములోన ♦ నిరతమోలలాడు ॥ఓనా॥
దీనులయాపదల్ దీర్పంగసమకట్టి ♦ నానాబాధలుపడును
ప్రాణమున్న వఱకుఁ ♦ బరులకుఁదోడయి
తాను జీవనయాత్ర ♦ ధన్యముగాసల్పు ॥ఓనా॥

14 కాఫి - ఛాపు

వారెకృతార్థులు ♦ వసుమతిలోస్వామి
కూరిమితోనిన్నుఁ ♦ గొల్చుచునుండెదు ॥వారె॥

దూరినదారుణ ♦ దుఃఖములోదవిన
ధీరతనీయాజ్ఞఁ దీరిచిపోల్చెదు ॥వారె॥

విబుధులఁజేరి ♦ విద్దెలఁజేరి
శుభగుణవంతులై ♦ శోభిలుచుండెదు ॥వారె॥

పరిబలబలాఢ్యులై ♦ భక్తినినమ్రులై
యబలులకెల్లను ♦ నభయమొసంగెను ॥వారె॥

అంతటనీవని ♦ అన్నియునీదని
అంతయు నీకయి ♦ యర్పణచేసెడు ॥వారె॥

15 మధ్యమావతి - ఆదితాళము.

పతితపావనుఁడవు నీవు ♦ పతితులము మేము
అతులితకృపనుద్ధరింపు ♦ మంచు వేఁడినాము ॥పతి॥

తల్లి వీవు పిల్లలు మేము ♦ దయను జేఁపితనుపుము
ఉల్లమురంజిల్లఁగ నీ ♦ యొడినిడికొని కాపాడుము ॥పతి॥

గురుఁడవీవు శిష్యులు మేము ♦ కోరితిమి సుజ్ఞానము
పరమజ్ఞానదీపముమా ♦ స్వాంతముల వెలిఁగింపుము ॥పతి॥

కేవలముమా స్వామివీవు ♦ సేవకులము మేము
దేవనీకు నిష్టమైన ♦ సేవలోనుముఁ బెట్టుము ॥పతి॥

అనుపమసుఖదాతవీవు ♦ యాచకులము మేము
కనికరించి బిచ్చమిడుము ♦ కరము చాఁపినాము ॥పతి॥

ప్రభుడవీవు ప్రజలము మేము ♦ భాగ్యమే సౌభాగ్యము
శుభములనంతములు మాపై ♦ సూటిగాఁ గురియింపుము ॥పతి॥

16 బిల్హారి - రూపకతాళము.

మొగము నేనెట్లు చూపుదు ♦ పూతచారిత్రనీకు
అగణితపాపౌఘములను ♦ ఆచరించి యాచరించి ॥మొగ

సుగుణరాశివైననీదు ♦ సుగుణములను దలఁచియైన
తగనిచెడ్డపనులనుండి ♦ తలఁగకుండనుండియుండి ॥మొగ॥

ఎట్టివారికట్టిఫలము ♦ లిత్తువంచుఁ దెలిసి తెలిసి
గుట్టుగుట్టుగాన వెన్నో ♦ కూళపనులఁ జేసిచేసి ॥మొగ॥

పరుల మెప్పుబడయుటకే ♦ పాటుపడుచునుంటిగాని
పరమపురుష నీవుమెచ్చు ♦ పనులఁజేయకుంటినే ॥మొగ॥

దేవనీనివాసమయి ♦ తేజరిల్లు డెందమును
కేవలదుశ్చింతలకును ♦ గృహముచేసి చెఱచిచెఱచి ॥మొగ॥

పరమస్వర్గధామమయి ♦ భాసిలు సంసారమును
నరకముగాఁజేసికొంటి ♦ నాథనీదునాజ్ఞదాఁటి ॥మొగ॥

17 కమాచ్ - ఛాపు

ఎంతయుఁదగుదునురా! ఈశ్వర! శిక్షి

కెంతయుఁ దగుదునురా

ఇంతైన పుణ్యము ♦ నేఁ జేయఁగ నైతి

సంతతమును దుష్ట ♦ చర్యలజరిపితి ॥ఎంత॥

అంతమె లేదునా ♦ యపచారకోటికి

నెంతదండించిన ♦ నీశ్వర! నినుదూర ॥ఎంత॥

ఎందఱనో నిం ♦ దించినవాఁడను

గందును సుఖమని ♦ కడుస్వార్థపరుఁడనై ॥ఎంత॥

మోక్షమునకు శిక్ష ♦ మొట్టమొదటిమెట్టు

శిక్షయెతగుమందు ♦ చిత్తశుద్ధికి ముందు ॥ఎంత॥

18 భైరవి - ఆదితాళము.

ఆపద్బాంధవ ♦ అతులదయార్ణవ
ప్రాపునీవని నీ ♦ పాలఁబడితి దేవ ॥ఆప॥
పాపములెన్నెన్నో ♦ పలుమఱు సలిపితిఁ
దాపములను బడి ♦ తల్లడిల్లితిని
గోపము చూపకిఁకఁ ♦ గూర్మితో నేలుము
పాపములనుబాపు ♦ పరమపావనరూప ॥ఆప॥
ఘోరదుష్కృతములు ♦ కోటులుచేసితి
వీరభక్తుఁడనని ♦ వేసము వేసితిఁ
గోరఁగూడనియట్టి ♦ కోర్కెలఁగోరితి
నేరీతిఁ జూపెదో ♦ యీశ్వరనీదయ ॥ఆప॥
పంచభూతమ్ములఁ బ్రాణేంద్రియముల
నంచితబంధుల ♦ నాహారాదుల
వంచకునకు నాకు ♦ వరముగనిడితివి
ఎంచగదరమా నె ♦ యీశ్వరనీకృప ॥ఆప॥
ఎన్నియొకరుణించి ♦ యిచ్చినదానిని
నెన్నకయింకను ♦ నియ్యలేదనుచు
నిన్ను నిందించిన నీచాతి ♦ నీచుఁడను
నన్ను శిక్షించెదో ♦ నాథరక్షించెదో ॥ఆప॥

19 శుద్ధసావేరి - ఆదితాళము.

ఇఁకనిను విడువను ♦ ఏమయిననుగాని
ప్రకటితముగ నీవె ♦ ప్రభువని దెలిసెను ॥ఇక॥
చకచకలీనెడు ♦ చంద్రసూర్యాదులు
సకలచరాచర ♦ సహితలోకమ్ములు
ప్రకటములయినీలోఁ ♦ బ్రబలుచునుండును
అకలంక తేజనీ ♦ యందెలయించును ॥ఇక॥
అతులితసుఖముల ♦ నలరగఁజేసి
మతికిఁజోద్యమ్ముగ ♦ మహిమలఁజూపి
హితముల నెంతయు ♦ నెలమితోఁదెల్పి
సతతముఁబ్రోచెడు ♦ జననివి నీవు ॥ఇఁక॥
దోసముచేసి నీకు ♦ దూరమైపోయిన
గాసిలి హాయని ♦ కరములుమోడ్చిన
దాసులఁజేరఁదీసి ♦ తప్పులక్షమియించి
త్రాసముదీర్చెడు ♦ తండ్రివి నీవు ॥ఇక॥
అందఱు విడనాడి ♦ యరిగెడునప్పుడు
కొండలమంది మది ♦ కుందెడునప్పుడు
డెందము నిరాశతో ♦ డిందెడునప్పుడు
కుందని యుత్సాహము ♦ కూర్చెడు సఖుఁడవు ॥ఇఁక॥

20 ధన్యాసి ♦ రూపకతాళము.

ఎన్నికష్టముల్నిల ♦ నీశ్వర నేఁబడ్డ
నిన్నువిడువనునే ♦ నీబిడ్డ ॥ఎన్ని॥

కన్నతల్లినిజేరఁ ♦ గానివానెనురీతి
నిన్నుఁజేరిన నా ♦ కన్నిబాధలుదీఱు ॥ఎన్ని॥

కన్నవారలనెల్లఁ ♦ గన్నవాఁడవు నీవు
ఎన్న నీకన్నను ♦ నెక్కుడెవ్వరురా ॥ఎన్ని॥

ఎప్పుడు లోపల ♦ నేకాంతముగవెల్గి
తప్పులొప్పులఁ దెల్పు ♦ తండ్రివిగదరా ॥ఎన్ని॥

నాలోనుందువు నీవు ♦ నీలోనుందును నేను
ఏలీలఁజూడ న ♦ న్నేలువాఁడవు నీవె ॥ఎన్ని॥

ఖేదమెకానిర ♦ మోదమెకానిర
య్యేదైననేమిర ♦ నీదయకధరా ॥ఎన్ని॥

21. మోహన - ఆదితాళము.

అంత నీదయరా ♦ అఖిలోద్ధార ♦ అంత నీదయరా
చింతలు నీదయ ♦ చిత్తము నీదయ
వింతలు నీదయ ♦ విత్తము నీదయ ॥అంత॥
జనకుఁడు నీదయ ♦ జననియు నీదయ
జననమరణ ♦ సంసారము నీదయ ॥అంత॥
శత్రువు నీదయ ♦ మిత్రుఁడు నీదయ
పుత్రుఁడు పుత్రిక ♦ కళత్రము నీదయ ॥అంత॥
గాలియు నేలయు ♦ గగనజలాగ్నులు
కాలము దేశము ♦ కష్టము నష్టము ॥అంత॥
భావము నీదయ ♦ భాషయు నీదయ
పావనతరమగు ♦ ప్రాణము నీదయ ॥అంత॥

---

22. భైరవి - ఆదితాళము,

వెదకి వెదకినా ♦ హృదయములోపలి
మదాదిరిపులను ♦ వధింపరా తండ్రి! ॥వెదకి॥
త్వదీయశరణము గ ♦ దా మదాత్మకు
ముదంబు నొసంగును ♦ సదా దయానిధి ॥వెదకి॥
నిరంతరమానస ♦ దురంతచింతలు
గరంబుగాఁ బ్లైను ♦ భరింపలేనిక ॥వెదకి॥

పరాత్పరా నిను ♦ నిరాటంకముగ
స్మరించుటకు నవ ♦ సరంబు దొరకుర ‖వెదకి‖
స్మరించి నిన్నను ♦ సరించిసీతిని
జరించి భవములఁ ♦ దరింపనేర్తును ‖వెదకి‖

---

23. ఆనందభైరవి - చాపు.

ఆనందామృతము నీ ♦ యాత్మలో బ్రవహింప
నందు నీమది ముంపవేల ♦ ముంపవేల?
మానసేంద్రియముల ♦ మంచిత్రోవకుఁద్రిప్పి
ప్రాణేశుదయఁగాంచవేల ♦ కాంచవేల? ‖ఆనం‖
దానముగా నెన్నో ♦ దైవము దయసేయ
దీనులకును నియ్యవేల ♦ యియ్యవేల?
మానవకోటికి ♦ మానము దెచ్చేను
మానవంతులఁగూడవేల ♦ కూడవేల? ‖ఆనం‖
భావములోపలఁ ♦ బరితాపాగ్నినిగొల్పి
పాపములను గాల్పవేల ♦ కాల్పవేల?
పావనమూర్తిని ♦ వరశుభకీర్తిని
భక్తిమీఱఁగఁ బాడవేల ♦ పాడవేల? ‖ఆనం‖
నమ్మఁగూడనివారి ♦ నమ్మి ధర్మమ్మును
వమ్ముచేయుచునుందువేల ♦ ఉందువేల?
నెమ్మదిలో విభు ♦ నమ్మినవారికే
నెమ్మదియగు నమ్మవేల ♦ నమ్మవేల? ‖ఆనం‖

24. కల్యాణి - చాపు.

రమ్ము నాహృదయమ్మును ♦ ప్రాణేశ గై
కొమ్ము నీగృహముగను.
నెమ్మి నీకయి నేను ♦ నిరతము వేచితి
వమ్ము చేయకు ♦ నా వాంచితార్థమునిమ్ము ॥రమ్ము॥

శాంతినికేతనమా ♦ సర్వోత్తమ
సుంత నీదయకల్గిన
వింతగ సద్గుణ ♦ వితతిచే మెప్పారి
స్వాంతము పరిపూర్ణ ♦ స్వర్గధామంబగు ॥రమ్ము॥

సర్వేశ్వర శ్రీకర ♦ సర్వాధార
సర్వసద్గుణసాగరా
సర్వము లోపల ♦ స్వామి నీమహిమనె
సర్వదా చూచెదు ♦ శక్తినియ్యవె చాలు ॥రమ్ము॥

ఎన్నిసుఖములఁగూర్చితో వెలమిని నాకు
నెన్నశక్యమె యీశ్వరా
సన్నుతింపఁగ నేర ♦ స్వామి నీకరుణను
మన్నమస్కృతులివె ♦ మన్నించికొనవే ॥రమ్ము॥

25. కళావతి - ఆదితాళము.

నన్నుఁగన్నతండ్రి ♦ నన్నుపీడకే

నిన్నెకాని గతిగా ♦ నెన్ననెవ్వరిని ॥నన్ను॥

ఎన్నికష్టముల ♦ నున్న నిన్నెమదిని

నెన్నికొల్చుశక్తి ♦ నిచ్చి కావవే ॥నన్ను॥

అలుక లేనియట్టి ♦ యధిపుఁడంచు నిన్నుఁ

బలుకుచుండ భక్త ♦ వరులు వింటినే ॥నన్ను॥

పాపజాలములు ♦ పట్టిలాగువేళ

ప్రాపు నీవై నన్నుఁ ♦ బట్టిప్రోవవే ॥నన్ను॥

సుగుణరాశివౌ నీ ♦ సుతుఁడనౌట యెఱిఁగి

తగినరీతిమెలఁగు ♦ దారిఁజూపవే ॥నన్ను॥

26. శహానా - ఛాపు.

ప్రభునిమఱచితివేలె ♦ పాపపుమనసా
శుభదృష్టితో నిన్నుఁ ♦ జూచునుగదవే ॥ప్రభుని॥

విభుదయలేకున్న ♦ విశ్వములోన
విభవములెవ్వైన ♦ విలసిల్లగలవె ॥ప్రభుని॥

నీవుపుట్టకమున్నె ♦ నీకయి దయతోఁ
గావలసినవెల్లఁ ♦ గల్పించెగదవే ॥ప్రభుని॥

శరణని యాప్రభు ♦ మఱుఁగునఁ జేర
దరిలేని దుఃఖాబ్ధి ♦ దాఁటించుఁగదవె ॥ప్రభుని॥

తలఁపులోపలనుండి ♦ ధర్మమెచూపి
పలు తెఱఁగుల నిన్నుఁ ♦ బాలించుఁగదవె ॥ప్రభుని॥

కరుణాదిసద్గుణ ♦ గణమణిఖనివై
పరిపరివిధముల ♦ భాసిల్లుఁగదవె ॥ప్రభుని॥

27. తోడి - చాపు.

ఏలా నిరాశ? ఈశ్వరుఁడుండ ఏలా నిరాశ?

పాలించు నినునతఁడు ♦ భయపడకుము మనస ॥ఏలా॥

లీలతో జగముల ♦ నేలుచుండియునతఁడు

నీలోనే యున్నవాఁడు ♦ నినువిడువఁడు ॥ఏలా॥

పతితపావన బిరుదు ♦ పడసినవాఁడతఁడు

అతనికంటెను హితుఁ ♦ డన్యుఁడెవ్వఁడులేఁడు ॥ఏలా॥

సుఖదుఃఖముల వంకఁ ♦ జూచుచుందువదేల

సఖుని నాతనిఁగొల్వ ♦ సర్వము సుఖమగు ॥ఏలా॥

అన్నిజాతులవారి ♦ నన్నిమతములవారి

నన్నిస్థితులవారి ♦ నరసిరక్షించును ॥ఏలా॥

28. ముఖారి - ఆదితాళము.

నిఖిలజగములేలుతేఁడు ♦ నిన్ను నేలకుండునా?
నిఖిలమెఱుఁగుసర్వసాక్షి ♦ నిన్ను నెఱుఁగకుండునా ?

॥నిఖిల॥

నిఖిలజీవరక్షకుండు ♦ నిన్నుఁగావకుండునా?
నిఖిలభువననాయకుండు♦నిన్ను నడుపకుండునా? ॥నిఖిల॥

నిఖిలమతనికి నప్పగింప ♦ నిన్ను మెచ్చకుండునా?
నిఖిలమతని దయ యేయనిన ♦ నీకు దుఃఖముండునా ?

॥నిఖిల॥

నిండియంతటనుండువాఁడు ♦ నీలోనుండకుండునా?
నిండుమదినినతనిఁగొల్వ ♦ నీకులోపముండునా?॥నిఖిల॥

VEMANA

29. జంఝూటి - ఆదితాళము.

వదలి కుమార్గము ♦ వరమార్గమ్మున
వర్తిలుచుండవె ♦ యోమనసా
సదమలభక్తిని ♦ స్వామినిగొలుచుచు
సౌఖ్యములందవె ♦ యోమనసా ॥వదలి॥
పరులసుఖమునే ♦ పాటించుచుభువిఁ
బరులకొనరింపవె ♦ యోమనసా
దురితదవాగ్నిని ♦ దూఁకుచుదారుణ
దుఃఖములందకె ♦ యోమనసా వదలి॥
సత్యమె సర్వ ♦ శ్రేయస్కరమని
సతతమెఱుంగవె ♦ యోమనసా
సత్యవ్రతమును ♦ సలిపెడునప్పుడె
శౌర్యముఁజూపవె ♦ యోమనసా ॥వదలి॥
న్యాయమె స్వర్గ ♦ ప్రాయముజగతిని
నమ్ముము ధృఢముగ ♦ నోమనసా
న్యాయముదప్పిన ♦ నరకంబుగభువి
నాఁడేమాఱునె ♦ యోమనసా ॥వదలి॥
సుగుణరత్నముల ♦ సొగసుగఁదాలిచి
శోభిలుచుండవె ♦ యోమనసా
అగణితగుణర ♦ త్నాకరుఁడగు పర
మాత్ముఁడె శరణము ♦ వినుమనసా ॥వదలి॥

30 మధ్యమావతి - ఆదితాళము.

మరి రాదుర యీ ♦ మానుషజన్మము
పరమపురుషుకృప ♦ వలననె కలిగెను ॥మరి॥

పరమేశుని వౌ ♦ పరమాద్భుతముల
దరిసెనమొనరింపఁ ♦ దగుయంత్రం బిది ॥మరి॥

పరిపరివిధములఁ బరులకు హితములఁ
దఱినిజేయ సా ♦ ధనరాజ మ్మిది ॥మరి॥

ఘనసద్గుణమణి ♦ గణము గడింపఁగ
మనకు లభించిన ♦ మహితధన మ్మిది ॥మరి॥

దేవుని జేర్పఁగ ♦ జీవుని గొని చను
దేవదత్తమౌ ♦ దివ్యరథం బిది ॥మరి॥

కాని దీనిఁ జెడు ♦ కార్యములం దిడు
వానిజన్మ మిల ♦ వ్యర్థము వ్యర్థము ॥మరి॥

31 పంతువరాళి - చాపు.

ప్రాతఃకాలం బయ్యె ♦ భక్తులారా లెండు
చేతుల జోడింతము ♦ శ్రీకరుఁదలఁచి ♦ చేతులజోడింతము ॥ప్రా॥

రాతిరి యేకీడు ♦ రాకుండ రక్షించి
ప్రీతి నెంతయుఁ జూపెను ♦ ప్రియతమవిభుఁడు
ప్రీతినెంతయుఁ జూపెను ॥ప్రాతః॥

బడలియుండినమన ♦ యొడలికి బలమును
గడుదయ నొడఁగూర్చెను ♦ కరుణానిధి
కడుదయనొడఁగూర్చెను ॥ప్రాతః॥

సందమందమ్ముగ ♦ మారుతమ్మును గొల్వ
నందఱ లేపంగను ♦ ఆనందజలధి ♦ యందఱ లేపంగను॥

ఇంపుగఁ గూయుచు ♦ హెచ్చరికలు దెల్పఁ
బంపెఁ బిట్టలగుంపుల ♦ ప్రాణేశుఁడు ♦ పంపెఁ బిట్టలగుంపుల॥

చిమ్మచీఁకటి మున్ని ♦ చెన్ను దప్పినభువిని
గ్రమ్మఱ వెలఁగించెను♦కమనీయకీర్తి ♦ క్రిమ్మఱ వెలిఁగించెను॥

చేతనాత్మకములై ♦ చెలఁగంగఁజొచ్చెను
భూతజాలములెల్లను ♦ భువనేశుదయను ♦ భూతజాలములెల్లను॥

ఆలసింపకుఁడింక ♦ ఆప్తులారా లెండు
ఆలించి సేవింతము ♦ ఆప్రభునాజ్ఞ ♦ ఆలించి సేవింతము॥ప్రా॥

32 కురంజి - ఆదితాళము.

సంజ యెంతయు మంచి ♦ సమయః
ప్రాంజలిఁ గూర్చి ప్రభు ♦ ప్రార్థన
మంజులఫణితిని ♦ మానసకల్మష
భంజను భక్తజన ♦ రంజనుఁ బొగడ
శాంతుఁడై రవి యస్త ♦ శైలపీఠమ
శాంతి గొల్పునుగద ♦ స్వాంతములఁ
పంకజాతమ్ములు ♦ భక్తిని దల వంఁ
సంకటహారునకు ♦ సలుపు నమస్క
చుక్కలు నింగిపై ♦ నెక్కి యుప్పొం
మక్కువతో విభు ♦ మహిమను జా
మాని గొదలు పక్షుల్ ♦ మౌనము
ధ్యాన మొనర్చును ♦ దమతమగూఁ
కామక్రోధాదులు ♦ గర్వ ముడిగి ః
స్వామిని సేవింప ♦ సాయపడుమగద

32 కురంజి - ఆదితాళము.

సంజ యెంతయు మంచి ♦ సమయము కాదా.
ప్రాంజలిఁ గూర్చి ప్రభు ♦ ప్రార్థన సలుప ॥సంజ॥

మంజులఫణితిని ♦ మానసకల్మష
భంజను భక్తజన ♦ రంజనుఁ బాగడ ॥సంజ॥

శాంతుఁడై రవి యస్త ♦ శైలపీఠముఁ జేరి
శాంతి గొల్పునుగద ♦ స్వాంతములందు ॥సంజ॥

పంకజాతమ్ములు ♦ భక్తిని దల వంచి
సంకటహారునకు ♦ సలుపు నమస్కృతి ॥సంజ॥

చుక్కలు నింగిపై ♦ నెక్కి యుప్పొంగుచు
మక్కువతో విభు ♦ మహిమను జాటు ॥నంజ॥

మాని గొదలు పక్షుల్ ♦ మానముతో విభు
ధ్యాన మొనర్చును ♦ దమతమగూండ్ల ॥సంజ॥

కామక్రోధాదులు ♦ గర్వ ముడిగి మన
స్వామిని సేవింప ♦ సాయపడుమగద ॥సంజ॥

34 కన్నడ - ఛాపు.

అతనిఁ గన్గొనరే

అతులితసుఖరూపు ♦ నంతర్యామిని ॥అతని॥

మితిలేనిశుభముల ♦ సతతము వర్షించు

పతిని సర్వోత్తముని ♦ భక్తవత్సలుని ॥అతని॥

పలువిధములసూక్ష్మ ♦ పరమాణువులఁ గూర్చి

బలుసొంపునింపుప్రపంచము చేసెడు ॥అతని॥

జగతిలోపలిజంతు ♦ జాలము వర్ధిల్ల

తగినయాహారముల్ ♦ దయతో నొసంగెడు ॥అతని॥

జీవులకోరికల్ ♦ చెల్లింప సమకట్టి

కేవలాద్భుతదేహ ♦ గృహము లొసంగెడు ॥అతని॥

నిర్మలధర్మముల్ ♦ నిరతము కాపాడు

ధర్మాత్ములకెల్ల ♦ ధైర్య మొసంగెడు ॥అతని॥

35 బేహాగ్ - ఆదితాళము.

భజింపుఁ డతని సదా ♦ భవాబ్ధి సుఖముగఁ దరింపఁగోరిన
భజింపుఁ డతని సదా

నిజానుచరులను ♦ నిరంతరంబును
ద్యజింప కరసెడు ♦ దయాస్వరూపుని ‖భ‖

చరాచరంబుల ♦ జగద్గణంబుల
భరించుచుండెడు ♦ పరిభూతమోత్తము ‖భ‖

మునీంద్రనిర్మల ♦ మనోంబరంబున
ఘనంబుగా వెల్గు ♦ దినేంద్రమూర్తిని ‖భ‖

అనంతసుఖముల ♦ ననంతజీవుల
కనుగ్రహించెడు ♦ ననంతమహిముని ‖భ‖

36 హిందూస్థానిభైరవి - ఛాపు.

నేడు మనమందఱము కూడి
పాడుదము పరమేశుని
ఈడు జగమున లేక యంతట
హెచ్చి వెలిఁగెడుజ్యోతిని ॥ నేడు ॥

కందరమ్ముల మందిరమ్ముల ♦ గహనపర్వతసీమల
సుందరధ్వనితోడ యోగులు ♦ స్తుతియొనర్చెడుదేవుని ॥ నేడు॥

చెట్టుచెట్టునఁ గానసంబునఁ ♦ జెలఁగుమధురరుతంబులఁ
బిట్ట లెవనిని బాడుచుండును ♦ ప్రీతిసాగరు నాతని ॥ నేడు॥

నూతులందును చెఱువులందును ♦ లోఁతు తెలియని జలధిలో
శీతజలమును డ్రావి కీర్తన ♦ చేయు జలచర మాతని ॥ నేడు॥

ఉత్సవంబుల నుల్ల మలరఁగ ♦ నువిద లెవ్వనిఁ బాడుచు
నుత్సహింతురొ యాదయామయు ♦ నుత్తమోత్తమపురుషుని.

శూరులును వీరాతివీరులు ♦ శుద్ధహృదయాంబుజముల
సారెసారెకు నెవనిఁ దలఁతురో ♦ సత్స్వరూపుఁ బరేశుని ॥ నేడు॥

37 శుద్ధసావేరి - ఛాపు.

సేవింతము రండు ♦ దేవదేవేంద్రుని
కేవలానందనిధిని ♦ కైవల్యధనుని ॥సే॥

ఏవంకఁ జూచిన ♦ నావంక నావిభు
పావనచిహ్నములై ♦ భాసిల్లుచుండును ॥సే॥

భావించి యాప్రభు ♦ భవ్యగుణమ్ముల
సేవించువారికిఁ ♦ జింతలెల్లను దీఱు ॥సే॥

చండసూర్యుఁడు గూడ ♦ సన్నమిణుఁగుఱుఁ బోలు
నిండారువిభునిప్ర ♦ చండతేజముముందు ॥సే॥

పూర్ణ చంద్రుఁడు గాజు ♦ ముక్కకైనను దగఁడు
పూర్ణుఁడౌవిభునిసం ♦ పూర్ణకీర్తికి ముందు ॥సే॥

ప్రభ దప్పి తుంపరల్ ♦ పగిదిఁ దోఁచును నదుల్
విభునిదయామృత ♦ విమలపూరముముందు ॥సే॥

38 మధ్యమావతి - ఛాపు

రండు మనహృత్పీఠమున బ్ర ♦ హ్మాండనాథుండు

నిండుకొలువుండంగ వచ్చెను ♦ లెండు లేలెండు ॥రండు॥

సుగుణమణిగణతోరణంబుల ♦ సుందరంబుగఁ గట్టుఁడు

నెగడుపరమోత్సాహధ్వజమును ♦ నింగి ముట్టఁగ నిల్పుఁడు॥

భవ్యతరముగ నెప్పుదయయను ♦ పట్టుగొడుగును బట్టుఁడు

దివ్యవిజ్ఞానప్రదీప్తులఁ ♦ దేజరిల్లఁగఁ జేయుఁడు ॥రండు॥

శాంతిసత్యము లనెడు తెల్లని ♦ చామరంబుల వేయుఁడు

చెంతదుర్గుణగణములెవ్వియుఁ ♦ జేరకుండఁగఁ దఱుముఁడు॥

వినుతు లనియెడువిరులవానను ♦ విరివిగాఁగురియింపుఁడు

ఘనతరంబుగఁ గ్రాలుభక్తిని ♦ గాన్కగా నర్పింపుఁడు ॥రం॥

39 బేహాగ్ - ఆదితాళము.

పరమపితా మా ♦ ప్రార్థన వినురా
పాపములోఁ బడ ♦ నీయకురా
శరణాగతర ♦ క్షకుఁడని నిన్నే
శరణుచొచ్చితిమి ♦ విడువకురా ॥పరమ॥

పరులను మావలె ♦ భావించెడు మదిఁ
బరమాత్మా మా ♦ కొసఁగుమురా
నిరతము నంతట ♦ నీమహిమలఁ గను
నిరుపమవిద్యను ♦ నేర్పుమురా ॥పరమ॥

నీయాజ్ఞలనే ♦ నెఱవేర్పఁగ మది
నిర్మలభక్తిని ♦ గొలుపుమురా
న్యాయసత్యకరు ♦ ణాలయ మాలో
నద్భుతనాట్యము ♦ సల్పుమురా ॥పరమ॥

శాంతిధామ మా ♦ స్వాంతమునందలి
చింతల నీ వెగఁ ♦ జిమ్ముమురా
అంతరంగ మను ♦ నరవిందము నీ
కెంతయుఁ బ్రీతి న ♦ ర్పింతుమురా ॥పరమ॥

40 అఠాణా - ఛాపు.

బుద్ధిపై పొరఁదీయరా ♦ భువనేశ్వర ♦ బుద్ధిపై పొరఁదీయరా

శుద్ధమగునీసత్స్వరూపముఁ ♦ జూచి చూచి కృతార్థులగుదుము

శ్రద్ధతో నీసేవలొనరిచి ♦ శాశ్వతానందమ్ముఁగాంతుము॥ బు॥

భక్తిభిక్షము పెట్టరా ♦ ప్రాణేశ్వర ♦ భక్తిభిక్షము పెట్టరా

సక్తిమీఱఁగఁ బాపచయములఁ ♦ జక్కఁగాఁ జెండాడి వైతుము

రక్తితో మాహృత్పురంబును ♦ రాజధానిగ నీకు నిత్తుము ॥భ॥

దయను మాపయిఁ గురియరా ♦ దయాకర

దయను మాపయిఁ గురియరా

దయను మాపయి నీవు గురిసినఁ ♦ దాపములు చల్లారిపోవును

రయముగా హృత్క్షేత్రములస ♦ ద్రమ్యగుణముల పంటపండును॥

ఐకమత్యముఁగూర్పరా ♦ అఖిలాధారా ♦ ఐకమత్యముఁగూర్పరా

లోకమంతయునీకుటుంబము ♦ లోనిదే యని తెలిసి మెలఁగుచు

నీకటాక్షముచేత వర్ధిలి ♦ నిఖిలసుఖములఁబడయుచుందుము॥ఐ॥

41 బేగడ - ఆదితాళము.

కనుఁగొంటిని ♦ కనులపండువుగాఁ గనుఁగొంటిని
కనికరంపుగనివై ♦ క్రాలుచుండు నిను ॥కను॥

జనన మిచ్చి ప్రీతి ♦ స్తన్యపాన మొసఁగి
మనిచినట్టినాదు ♦ మాతయందు నిన్ను ॥కను॥

నయభయమ్ములచే ♦ నాహితమ్మె కోరి
దయను జూపినట్టి ♦ తండ్రియందు నిన్ను ॥కను॥

మఱవరానినీదు ♦ మహిమ లెన్నొ నాకుఁ
గరుణఁ దెల్పినట్టి ♦ గురునియందు నిన్ను ॥కను॥

మాయ లేనితనము ♦ మాకుఁ జూపుటకును
నీయొసంగినట్టి ♦ నిసువులందు నిన్ను ॥కను॥

చింత నున్న వేళఁ ♦ జెంతఁ జేరి నాకు
సంతసమ్ము నిడిన ♦ సఖులయందు నిన్ను ॥కను॥

42 నారాయణి - ఛాపు.

కరుణామృతపూరమా ♦ పరంధామ

కరుణామృతపూరమా

శరణు చొచ్చినవారిపాలికి ♦ నరయ సుందరపారిజాతమ

పరమసుగుణసముద్రమా మునివరులకునునినుబొగడఁదరమా

సర్వేశ్వర శ్రీకర ♦ సర్వాధర ♦ సర్వేశ్వర శ్రీకర

సర్వదుర్గుణములకు లోఁబడి ♦ గర్వమునఁ గనుగానకుండెడు

దుర్వినీతులఁ బట్టి దిద్దెడు ♦ సర్వశక్తుఁడ వీవె దేవర ॥సర్వే॥

న్యాయపాలనభూషణ♦అన్యాయశోషణ♦న్యాయపాలనభూషణ

న్యాయమునవర్తించువారల ♦ కేయమేయసుఖంబులొసఁగుదు

న్యాయమునుబ్రకటించుసుజన ♦ ధ్యేయనిరుపమ పరమపావన॥

సత్యవ్రతధారక ♦ శాంతిప్రసారక ♦ సత్యవ్రతధారక

నిత్యసుఖధర్మప్రచారక ♦ నిరుపమానందైకకారక

సత్యదీక్షాచరణపూరక ♦ సాధుతాపత్రయనివారక ॥సత్య॥

43 కాఫి - ఛాపు.

తామసమేల స్వామి ♦ తనయునినేలవేమి
నామొఱవినవేమి ♦ నాగతియేమి ॥తామ॥

వేమఱువేఁడిన ♦ వెక్కసేనేడ్చిన
నీమదికెక్కదేమి ♦ నేరమదేమి ॥తామ॥

అందఱనాదరించు ♦ నతికృపామతివని
యందరుపల్కుట ♦ యనృతమయేమి ॥తామ॥

ఎందఱనోయుద్ధ ♦ రించినవాఁడవె
అందఱకంటెను ♦ నధముఁడనాయేమి ॥తామ॥

దిక్కునీవేయంటి ♦ దీనుఁడనేనంటి
నక్కటనన్నువిడ ♦ నాడకుమంటి ॥తామ॥

---

44 బేహాగ్ - ఆదితాళము..

దరిసెన మియ్యరా ♦ ధన్యులఁ జేయరా
పరమదయాకరా ♦ పాపనివారా ॥దరి॥

మము(గృపఁజూడరా ♦ మా మొఱ వినరా
సుమనోమనోహరా ♦ శుద్ధవిచారా ॥దరి॥

రార మామదిదొర ♦ రాజ్యము సేయరా
కోరికల్ మితిమీర ♦ కొల్లగఁబంపురా ॥దరి॥

చింతలఁ దీర్పరా ♦ చిత్తాబ్జభాస్కరా
సంతాప మార్పరా ♦ శాంతిసుధాకరా ॥దరి॥

---

45. మోహన - ఆదితాళము.

నిరుపమానందము ♦ నిజముగఁ గల్గును
పరమపురుషుసేవ ♦ భక్తితో సల్పిన ॥నిరు॥

దురితములెల్లను ♦ దూరమైపోవును
కరుణాదిసద్గుణ ♦ గణము లభించును ॥నిరు॥

పలుకులఁ దేనియ ♦ లొలుకఁ దొడంగును
తలఁపుల నొకవింత ♦ తెలివి చెలంగును॥ ॥నిరు॥

వదనము తేజో ♦ వంతమై యొప్పును
పొదలుదేహమునిండఁ ♦ బులకలు పొడమును ॥నిరు॥

చూపుల నమృతంపు ♦ సోనలు గురియును
ఆపరమేశుఁడె ♦ యంతటఁదోచును ॥నిరు॥

46. కాంభోజి - రూపకతాళము.

జయదేవా జయదేవా ♦ జయ త్రిభువనకర్తా
ప్రభు జయ త్రిభువనకర్తా
జయ సర్వాశ్రియదాతా ♦ భయసంకటహర్తా॥జయ॥
నీమహిమనె కొనియాడును ♦ నిఖిలచరాచరతతులు
ప్రభు నిఖిలచరాచరతతులు
నీముందటఁదలవంతురు ♦ నిఖిలోర్వీశులుప్రజలు॥జయ॥
వర్ణింపఁగఁ దరమే నిను ♦ బరమదయాకరమూర్తి
ప్రభు పరమదయాకరమూర్తి
పూర్ణముగా వెలుఁగొందునుభువి ♦ దివినీశుభకీర్తి॥జయ॥
చేతనము లచేతన మయి ♦ చెలఁగుదు వంతటను
ప్రభు చెలఁగుదు వంతటను
బ్రీతిని బహిరంతరముల ♦ వీక్షింతువు సతము ॥జయ॥
నీజ్ఞానమె నలుగడలను ♦ నిగనిగమని వెలుఁగ
ప్రభు నిగనిగ మని వెలుఁగ
సుజ్ఞానులుస్త్రీపురుషులు♦చూతురుచోద్యముగ ॥జయ॥
వర్ణింపఁగఁదరమేనీ ♦ పరమాద్భుతశక్తి
ప్రభు పరమాద్భుతశక్తి
చూర్ణముచేయుముగర్వము♦సురుచిరశుభసూక్తి ॥జయ॥
అక్షయమగునుత్సాహం ♦ బమరెడు నీసేవా
ప్రభు అమరెడు నీసేవా
భిక్షముగాఁగోరెద నిడు ♦ ప్రేమాస్పదదేవా ॥జయ॥

47. సురటి - ఛాపు.

మంగళంమంగళంమాప్రభునీకుమంగళంమంగళం॥మం॥

శృంగారమగుసృష్టి ♦ చిత్రముగాఁ జేసి

నింగి నేల నిండి ♦ పొంగి రంగారుచు

తుంగమహిమతో ♦ వెలింగెడుదేవా ॥మంగళం॥

నీయాజ్ఞ పాలించు ♦ నీతివర్తనులకు

నీయానందమె యిచ్చి ♦ నెఱఁ బ్రోచినీదు

న్యాయమెప్రకటించు ♦ మాయయ్యనీకు ॥మంగళం॥

సదమలమగునీదు ♦ సద్గుణపుంజము

ముదముతో నెదవించు ♦ మదితోడ మాదా

హృదయాబ్జమందున ♦ నుదయించుతండ్రీ ॥మంగళం॥



ఆర్యావర్తప్రశంస.



సీ. రత్నకిరీటమై ♦ రంజిల్లు నెద్దాని
శీర్షభాగంబున ♦ శీతనగము
ఆణిముత్తెమ్ముల ♦ హారమైయెద్దాని
కంఠాననొప్పు గం ♦ గాభవాని
కమనీయతరమైన ♦ కాంచియైయెద్దాని
కటిఁగ్రాలు వింధ్యన ♦ గంపుఁజాలు
చిత్రచేలంబయి ♦ చెన్నారు దేనిపై
సర్వసస్యాఢ్యమా ♦ సారభూమి

గీ. దేనిపదపీఠమైలంక ♦ తేజరిల్లు
వీచికలదేని నిరువంక ♦ వీచువార్ధి
దేనిసిరివింతగొల్పు వి ♦ దేశతతికి
నద్దిభూమండలికి రాణి ♦ ఆర్యధాని.

సీ. కర్ణాది దాతలఁ ♦ గడు పారఁగాఁగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
సత్యసంధుల హరి ♦ శ్చంద్రాదులనుగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
భీష్మాదిభక్తులఁ ♦ బ్రేమమీఱఁగఁగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
రామకృష్ణాదుల ♦ రవితేజులనుగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత

గీ. ధన్యుల శుకాది బ్రహ్మవే ♦ త్తలనుగన్న
యతులపరిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
సీత మొదలగు సాధ్వులఁ ♦ బ్రీతిఁగన్న
యతులపరపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత

సీ. పిదికినకొలఁదిని ♦ బొదుగు చేపుచునుండు
కామధేనువనంగఁ ♦ గ్రాలినావు
ఆశ్రయించినవారి ♦ కన్ని సౌఖ్యములిచ్చు
నమర భూజమనంగ ♦ నమరినావు
సేవించువారల ♦ చింతలెల్లనుదీర్చు
చింతామణియనంగఁ ♦ జెలఁగినావు
శ్వేతోన్నతంబగు ♦ శీతనగంబను
నైరావతముచెంత ♦ నలరినావు

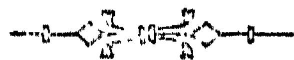
గీ. గంగనమృతతరంగను ♦ గాంచినావు
పండువెన్నెలలకు బేరు ♦ పడసినావు
స్వర్గమేనీవు నీకంటె ♦ స్వర్గమున్నె?
యఖిలసుగుణగణోపేత! ఆర్యమాత!

సీ. వివిధసంపదలచే ♦ వింతగా విలసిల్లి
శ్రీమహాలక్ష్మివై ♦ చెలఁగినావు
వివిధభాషలచేత ♦ వింతగా విలసిల్లి
యలసరస్వతివయి ♦ యలరినావు
వివిధదృశ్యమ్ములఁ ♦ వింతగా విలసిల్లి
పార్వతీసతివయి ♦ పరఁగినావు
వివిధవైభవముల ♦ వింతగా విలసిల్లి
మెలమినిందాణివై ♦ మొసఁగినావు

గీ. పరమసౌభాగ్య వతివయి ♦ ప్రబలినావు
ఇట్టి నీగర్భమందు జ ♦ న్మించినీకు
సేవచేసెడు జన్మమ్ము ♦ శ్రీకరమ్ము
అఖిలసుగుణగణోపేత! ♦ ఆర్యమాత!



గాంధిమహాత్మ్యము.



(అమెరికాదేశపుఁ గవయిత్రియగు అంజెలామార్గరెట్ దేవిగారి

ఆంగ్లగీతము ననుసరించి రచింపఁబడిన గీతమాలిక.)



వందిమాగధపాఠక ♦ ప్రతతిలేదు

తనువుపైఁగవచాదులు ♦ దాల్పలేదు

భాంకృతులతోడ ముందేగు ♦ భటులులేరు

చెలఁగు భేరీరవముతోడి ♦ సేనలేదు

ఎన్నఁడు కిరీటముధరించి ♦ మెఱుఁగఁడితఁడు

ఆయుధముఁబట్టి మెఱుఁగఁడు ♦ హస్తమందు

ఇతనియశమను రవిపుట్టి ♦ యిప్పుడిపుడె

వెలుఁగుచున్నాఁడు తనదగు ♦ నెలవునందు

క్రమముగ స్వజాతిజయమును ♦ గాంచుకొలఁది

ఈ రవియుఁగూడఁ దనరాజ్య ♦ మేలఁగలఁడు

ప్రీతితో నెన్నఁడేనియు ♦ నూతనముగ
ధర్మము విశేషరూపముఁ ♦ దాల్చినీకుఁ
దోఁపఁగనిదాని సామాన్య ♦ రూపములను
స్వాంతమున లెక్కసేయని ♦ వాఁడవేని,
ఎన్నఁడైనను రాత్రిమే ♦ ల్కొన్నవేళఁ
బరహితపు దివ్యచింత నీ ♦ భావమందుఁ
బ్రజ్వరిలఁగాంచి పొంగిన ♦ వాఁడవేని,
కష్టములమీఁదఁ గష్టముల్ ♦ గలిగనేని
దీని నెరవేర్చితీరెద ♦ దీనికొఱకె
నన్నుఁబుట్టించెఁ బ్రభువని ♦ యెన్నఁడేని
ప్రబలబలమాత్మ కొసఁగిన ♦ వాఁడవేని
యెఱుఁగఁగలవీవు గాంధి దా ♦ నెట్టివాఁడొ.

ఆర్యమహిమాస్వరూపము ♦ హార్ష్ణి యితఁడు

అతులశాంతాత్ముఁడైన మ ♦ హాత్ముఁడితఁడు

దేహమ్ముఁ దాల్చినట్టి ప్ర ♦ తిజ్ఞయితఁడు

భీతియేమి యెఱుంగని ♦ వీరుఁడితఁడు

ఎట్టిబాధకు లొంగని ♦ దిట్టయితఁడు

దారిఁజూపంగ నేర్చిన ♦ తారయితఁడు

ఎప్పుడైనను నెటనైన ♦ నీశ్వరుండు

వ్యక్తమగునను సత్యముఁ ♦ వ్యక్తపఱుప

నవనిపైఁబుట్టియున్నట్టి ♦ వ్యక్తియితఁడు

మాయలోఁబడియుండునా ♦ మాన్యులైన

మర్త్యులకగోచరంబయి ♦ మౌనముగను
ప్రచలితంబయి స్వర్గసా ♦ మ్రాజ్యమందు
శాశ్వతంబుగ నొప్పారు ♦ శాసనమును
స్పష్టతరముగఁ దనదివ్య ♦ దృష్టిఁగాంచి
అన్నివిధముల దానితో ♦ నైక్యమంది
అంతమెఱుఁగని దానిలో ♦ నరయఁదొడఁగె
స్వీయమానవజాతికిఁ ♦ స్థిరముగాను
న్యాయమొనరింపఁగలుగు మ ♦ హాపథమును
అతుల సద్గుణకంధి మ ♦ హాత్మ గాంధి

చూడు మనపయి వెలిఁగియు ♦ సూర్యకరణి
శుద్ధమతితోడ మనలను ♦ నుద్ధరింప
మహికినెట్టులు వంగెనో ♦ మనుజుసరణి
మనుజుఁ బ్రేమించి దేవుఁడౌ ♦ మనుజుఁడనుచు
నేను నీవును నమ్మెదు ♦ దానికిపుడు
ప్రబల దృష్టాంతరూపమై ♦ పరఁగినాఁడు
అతుల సద్గుణ కంధి మ ♦ హాత్మగాంధి.



యతిగీతము.



(శ్రీ)వివేకానందస్వామిగారి ఆంగ్లగీతముననుసరించి

రచింపఁబడిన గీతమాలిక)



ఎత్తిపాడుము కంఠము ♦ నెత్తిపాడు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు
పుట్టినీగీతమతిదూర ♦ భూమియందు
విషయవాసన కందని ♦ విషయమందు
కామధనకీర్తి కాంక్షలఁ ♦ గలఁతగానని
శాంతిమయకందరారణ్య ♦ చయమునందు
చారుతరసచ్చిదానంద ♦ పూరమందు
ఎత్తిపాడుము కంఠము ♦ నెత్తిపాడు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు



పట్టి త్రెంపుము త్రెంపునీ ♦ బంధనముల
మించుబంగారువే కాని ♦ మించనౌందు
ఇనుపవే కాని మఱియవి ♦ యేవిగాని

పట్టి త్రెంపుము త్రెంపునీ ♦ బంధనముల
ద్వంద్వములు పంచిచెడ్డలున్ ♦ బంధనములె
వైరరాగాదులునుగూడ ♦ బంధనములె
గానఁదెగఁద్రుంపవలయును ♦ వీనిఁగూడ
కొట్టఁబడినను ప్రేమచేఁ ♦ జుట్టఁబడిన
దాస్యమెట్లుండిననుగూడ ♦ దాస్యమెకద
కట్టఁజాలదె గొలుసు బం ♦ గారుదైనఁ
గానవేగమె తెగఁద్రెంచి ♦ వీనినెల్ల
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

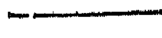


మినుకు మినుకని చీఁకటిన్ ♦ మీఁదమీఁద
నలముచుండెడు కొఱవిద ♦ య్యంబుపగిదిఁ
దనరునజ్ఞానమును బాపి ♦ కొనుము వేగ
జననమరణమ్ములకులాగి ♦ కొనుచు నేగు
జీవితపుఁ దృష్ణనార్పుము ♦ శీఘ్రముగను
తన్నుఁదాగెల్చునేని వాఁ ♦ డన్ని గెల్చు
దీనిఁదెలియుము లొంగకు ♦ దేనికింక
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు.

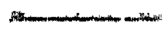
అవనిఁజల్లినదెద్దియో ♦ యదియెపండుఁ
గారణమ్మునుబట్టియే ♦ కార్యముండుఁ
జెడ్డచెడ్డకుమంచి మం ♦ చికినిగలుగు
దీనిఁదప్పించుకొనుటకుఁ ♦ దెరవులేదు
రూపుతోఁ బంధనంబుండు ♦ రూఢముగను
అన్నిటిని మీఱియున్నది ♦ యాత్మగాన
నాత్మకునురూప నామధే ♦ యములులేవు
అదియెనీవను సత్యంబు ♦ మదినెఱింగి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

తల్లియని తండ్రియని మఱి ♦ పిల్లలనుచు
భార్యయని మిత్రమని మఱి ♦ బంధువనుచుఁ
గలవరించెడువారలు ♦ దెలియలేరు
సత్యమేదియొ మఱియు న ♦ సత్యమెదియొ
ఆత్మకాలేదు స్త్రీపురు ♦ షాదిభేద
మెవనికిందండ్రి మఱియాతఁ ♦ డెవనిబిడ్డ
యెవనిశత్రువు మఱియాతఁ ♦ డెవనిసఖుఁడు
ఒక్కఁడే యాత్మయంతట ♦ నొప్పుచుండు

అంతయును నాత్మకాని య ♦ న్యంబు లేదు
అదియె నీవను సత్యంబు ♦ మది నెఱింగి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు



ఉండునదియెల్లఁ దానయై ♦ యొక్కఁడుండు
నాతఁడే జ్ఞాత ముక్తుండు ♦ నాత్మయతఁడె
ఆతనికి రూప నామధే ♦ యములు లేవు
ఆతనికి దోషమింతయు ♦ నంటకుండు
నతనిలో నొక్కమాయ దా ♦ నలరుచుండుఁ
గలల నెన్నియొ యద్దియే ♦ కనుచునుండుఁ
గాని యాయాత్మసాక్షియై ♦ కాంచుచుండు
నదియెనీవను సత్యంబు ♦ మది నెఱింగి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు



ముజ్జగంబీయఁజాలని ♦ ముక్తికొఱకు
నెచట వెదకెదు? మిత్రమా! ♦ యెట వెదకెదు?
గ్రంథముల గుళ్ళ వెదకినఁ ♦ గలదె ఫలము?
నిన్ను దాలాగి కొనిపోవు ♦ చున్నత్రాడు

నీకరమునందె యున్నది ♦ నిజముగాను;
వగచుటనుమాని నీవింక ♦ వదలిదాని
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

ఎట్టిప్రాణియునానుండి ♦ యించుకైనఁ
బడయకుండునుగాక య ♦ పాయమెపుడు
పైవసించెడు మఱికిఁ ♦ బ్రాకుచుండు
నన్ని ప్రాణులకును నాత్మ ♦ యయినవాఁడ
ఇహపరంబుల జీవిత ♦ మెడలినాఁడ
స్వర్గనరకాశభయముల ♦ వదలినాఁడ
ననుచు నీబంధనంబుల ♦ నట్టెత్రెంచి
శాంతిపాత్రమొసంగుచు ♦ సర్వమునకు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

కాయమేమైనలక్ష్యమ్ము ♦ సేయఁబోకు
దానిపనిదీరెఁ గావున ♦ దానిఁబట్టి
కొట్టుకొనిపోని కర్మమే ♦ గట్టుకేని
దానికగునట్టి మండన ♦ దండనముల

నించుకేనియు నెంచకు ♦ మేమియనకు
పొగడఁబడువాఁడు మఱియును ♦ బొగడువాఁడు
తిట్టఁబడువాఁడుమఱియును ♦ దిట్టువాఁడు
నొక్కఁడైయుండ స్తుతినింద ♦ లున్నె చెపుమ
స్వాంతమున నివ్విధంబున ♦ శాంతినించి,
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

కామమును మోహలోభముల్ ♦ గలుగుచోట
నుండు నే సత్యమెన్నఁడు ♦ నుండఁబోదు
ఇంతినిఁ దనపత్నిగా ♦ నెన్నునట్టి
పురుషుఁడెన్నఁడు పూర్ణతఁ ♦బొందలేఁడు
తనదనుచునెంత చిన్నదేఁ ♦ దలఁచువాఁడు
ఆగ్రహగుణంబుచే బద్ధుఁ ♦ డైనవాఁడు
తథ్యముగమాయగుమ్మమ్ము ♦ దాఁటలేఁడు
గానినీదుర్గణమ్ముల ♦ మాని వేసి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుపాడు

నీకునిల్లేల? సినుఁబట్టు ♦ నిలయమున్నె?
గడ్డియొపరుండుపాన్పు ఆ ♦ కసమెకప్పు
చిక్కినదెతిండిమంచి దేఁ ♦ జెడ్డదేని
మంచిచెడ్డలమదిలోన ♦ నెంచఁబోకు
తన్నుఁదెలిసిన మహితాత్మ ♦ కెన్నఁడేని
నమరునెకళంకమన్న పా ♦ నములచేత?
పాఱునేఱుగ నెప్పుడు ♦ బరఁగుచుండి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

కొందఱేసత్యమెఱుఁగుచు ♦ నుందురిలను
గానఁదక్కినవారలు ♦ ఘనుఁడ నిన్నుఁ
జేరినవ్విన లక్ష్యమ్ము ♦ సేయఁబోకు
ముక్తుఁడా యెల్లకడలకుఁ ♦ బోయిపోయి
మోదమునకయి వెదకక ♦ ఖేదమునకు
భయపడకయుండి రెంటిని ♦ వదలిచనుచు
మాయతెఱఁ దీసి జనులత ♦ మమ్ముఁబాపి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుబాఁడు

సర్వకర్మఫలంబులు ♦ సమయువఱకు
ననుదినంబివ్విధంబునఁ ♦ జనుచునుండి
నీవు నీయాత్మకొసఁగుము ♦ నిత్యముక్తి;
అప్పుడుండదు నీవు నే ♦ ననుటగాని
జననమును దేవమానవు ♦ లనుటగాని
ఆత్మపరమాత్మలకు భేద ♦ మనుటగాని
అదియెయానందమును మఱి ♦ యదియెనీవు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

ఉత్పలము.

పాపములెల్లఁబోఁదోలఁచి ♦ భావములోఁ బరిశుద్ధభక్తియన్
దీపము వెల్గఁజేసి భవ ♦ దీయదయామృతవృష్టిచేత నా
తాపములెల్లనార్చినను ♦ ధన్యుని జేయు మటంచు వేఁడి నీ
పాదపును జేరినాఁడను గృ ♦ పాగుణభూషణ! భక్తపోషణా!

ప్రార్థన.

గీతములు.

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
దివ్యతరమగు నొకచిన్న ♦ దీపమగుచు
నెచటనేనున్న నచ్చట ♦ నెలమితోడ
విమలతరమైనకాంతితో ♦ వెలుఁగుఁగాత.

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
సహజమైనట్టి తనవికా ♦ సమునఁబొదలి
ముదమునొదవించు నొకచిన్న ♦ పుష్పమగుచు
నల్పమౌతన నెలవున ♦ నలరుఁగాత

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
దైన్యమును బాపిపరులకు ♦ ధైర్యమొసఁగి
పాటకానిని సంతోష ♦ పఱచునట్టి
చిన్నయొకగీతరత్నమై ♦ చెలఁగుఁగాత

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
శక్తికొలఁదిని బరులకు ♦ సాయమిడుచు
నబలులకునెల్ల నాదరు ♦ వైనచిన్న
యూఁతగఱ్ఱగ సతతంబు ♦ నొప్పఁగాత

దేవనీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
వింతఁగొల్పెడు నీకార్య ♦ వితతికలరి
పొంగిపొరలెడుభక్తితోఁ ♦ బొగడుచుండు
నందమౌచిన్నకీర్తన ♦ యగునుగాత.

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
నవ్యభవదీయ మణిభూష ♦ ణమ్మునందు
నమరితనచోట నగకెల్ల ♦ నందమిచ్చు
చిన్నముత్తెంపుఁబూసయై ♦ చెలఁగుఁగాత.

ఉద్బోధన.

గీతములు.

చిమ్మచీఁకటి నీత్రోవఁ ♦ గ్రమ్మియున్న
ధైర్యమెదఁగొమ్ము సోదరా! ♦ తడఁబడకుము
దారిదీనులకును జూపు ♦ తారగలదు
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

తెరువుకడు భీకరంబైన ♦ దీర్ఘమైనఁ
గన్నులకగోచరంబుగ ♦ గమ్యమున్న
భయపడకపొమ్ము బలమున్న ♦ బడలియున్న
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

మాయమర్మమ్ములెల్లను ♦ మడియనిమ్ము
వెలుఁగునకు జంకునవియెల్లఁ ♦ బొలియనిమ్ము
కలిమిలేములనేదైనఁ ♦ గలుగనిమ్ము
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

ఎగసిపోనిమ్ము దుశ్చింత ♦ లెట్టివైన
దయ్యములు దేవతలరూపు ♦ దాల్చుఁగాన
సరకునేయకుపైమతా ♦ చారములను
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు.

ద్వేషమునఁగాంతురి కొందఱు ♦ ప్రేమఁగాంతురి
పొగడుచుందురు కొందఱు ♦ దెగడుచుందురి
మానిమనుజుని నాపయి ♦ వానిఁగనుము
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

సరళశాసన దాతయు ♦ సత్యనేత
లోనిశాంతియు నిగనిగ ♦ లీనుజ్యోతి
యైనయొకతారనీదారి ♦ నధివసించు
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు



వందనములు.

గీతములు.

సృష్టియొనరించియున్నావు ♦ శ్రీకరముగఁ
బాలనము సేయుచున్నావు ♦ భాసురముగ
నంతమొనరింపఁగలవు మ ♦ హాద్భుతముగ
ప్రభువతంసమ! ఇవిగో నా ♦ వందనములు.

ప్రాణదాతవు నేతవై ♦ పరఁగినావు
ప్రాణమునకును బ్రాణమై ♦ పరఁగినావు
ప్రాణమునకంటెఁ బ్రియుడఁవై ♦ పరఁగినావు
ప్రాణనాయక! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

దుఃఖములచేత హృదయమున్ ♦ దున్నిదున్ని
పరమకరుణామృతమ్మును ♦ గురిపి కురిపి
మించుసద్గుణములను బం ♦ డించునట్టి
పరమపావన! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

కన్నులారంగ మనములఁ ♦ గనుచునుండి
వీనులారంగ మనవుల ♦ వినుచునుండి
యంతటనునిండి యాత్మకు ♦ నాత్మవగుచుఁ
బరఁగు పరమాత్మ! ఇవిగో నా ♦ వందనములు.

నీదుమహిమలఁ గనుఁగొని ♦ నిన్నుఁబొగడఁ
బరులకుపకారమొనరించు ♦ పనులు సేయ
నచ్చెరువుగొల్పు నరదేహ ♦ మిచ్చినావు
పరమపిత! హిత! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

గర్భమునజీవకోటులఁ ♦ గరుణఁదాల్చి
కావలసినట్టివెల్లను ♦ గరుణనొసఁగి
బుద్ధులనునేర్పి కరుణతో ♦ నుద్ధరించు
పరమజననిరో! ఇవిగో నా ♦ వందనములు.

దివ్యదృశ్యంబులెల్లను ♦ దెలిచిచూపి
జ్ఞానమన్జ్యోతిచేతను ♦ మానసమును
వెలుఁగఁగాఁజేసిలోవెలి ♦ వెలుఁగుచుండు
పరమగురువర! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

గుట్టులనురట్టుసేయక ♦ కూర్మితోడ
వింతగాఁజింతలనుబాపి ♦ సంతసమిడి
పీడకెప్పుడువెనువెంట ♦ వేచియుండు
పరమమిత్రమ! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

హారతి.

చంపకము

గగనవిశాలపాత్రమునఁ ♦ గ్రాలిగజ్యోతులుచంద్రభాస్కరుల్
సొగసుగ ముత్తెముల్ పగిది ♦ శోభిలఁజుక్కలుకమ్మతెమ్మెరల్
నెగడఁగఁజామరమ్ములుగ ♦ నిండుగవిచ్చిన పూలుచెట్లలో
నిగనిగలీనదుందుభులు ♦ నివ్వెఱమోగ్రియ స్వయమ్ముగాసదా
యగణితవైఖరిం జెలఁగు ♦ హారతినీకుఁ ద్రిలోకనాయకా !

భక్తమణిభూషణము.

భక్తిరసపూరితము, సర్వజనమనోరంజకము, ఉదారాశయ విభాసితము, నానావిషయ సంశోభితము. వెల. 2-0-0

ఆంధ్రకుమారసంభవము. 8 సర్గలుమాత్రము.

కవిసార్వభౌముఁడగు శ్రీకాళిదాసుని రసపూరితములైన శ్లోకములును వానికి సరియైన తెనుఁగుపద్యములును గలిగిన గ్రంథరాజము వెల 0-12-0

గీతాంజలి.

ఆసియాకవిసార్వభౌముఁడని బిరుదువడసిన శ్రీరవీంధ్రనాథ ఠాకూరుగారికి 1, 20, 000 రూప్యముల బహుమతిని దెచ్చిన ఆంగ్ల గీతాంజలికి సరియైన తెనుఁగుపద్యములు వెల. 0-12-0

కిన్నరీవిజయము.

ఆంగ్లమునుండి తెనిఁగింపఁబడిన యతివిచిత్రమును నవరసభరితమునైన యొకచిన్నకావ్యము వెల 0-12-0

రామమోహననాటకము.

యుగపురుషుఁడని ప్రఖ్యాతివడసిన శ్రీరాజారామమోహనరాయలచరిత్రము గలిగి భక్తిరసపూరితమైన చక్కని నాటకము. వెల 0-8-0

బుధభూషణము.

ఆంగ్లకవితా ప్రాగల్భ్యమును జూపుచు 12 విషయములను గూర్చి వ్రాయఁబడిన మృదుమధురములయిన సుమారు 100 పద్యములు. వెల 0-6-0

ఆ. సోమనాథరావు.

9 ముద్దుకృష్ణ మొదలివీధి, మైలాపూరు, మదరాసు.